

ЗЕЛС

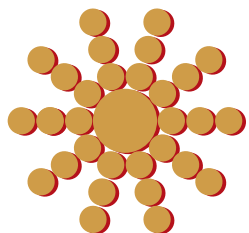
ГОДИШЕН
ИЗВЕШТАЈ
2011

ВЕЛС

2011

ВЕЛС

3

ЗЕЛС

ГОДИШЕН
ИЗВЕШТАЈ
2011

Поттипуван,

ЗЕЛС реализираше уште една успешна година, исполнета со голем број на активности кои во континуитет го следат реализирањето на Стратегискиот план и зацртаната мисија и визија на Асоцијацијата. Оваа, 2011 година, претставуваше период кога локалната власт достигна повисок степен на раз-

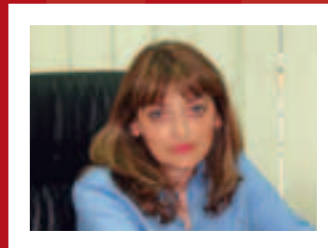

Коце Трајановски
Претседател на ЗЕЛС

виеност и имаше потреба од дополнителен силен импулс во нејзиното натамошно усовршување. Тој импулс, како и секогаш, ЗЕЛС подготвено го пречека и успешно одговори на сите потреби на своите членки, насочувајќи ја нивната натамошна изградба по најсовремени европски стандарди. Уште позначајни се успесите на ЗЕЛС што годинава ги постигна и на полето на лобирањето кон централната власт, преку обезбедувањето на бројни законски измени или дополнувања во полза на локалната власт, каде се направи чекор напред на патот во обезбедувањето на поголем развој и независност на општините и унапредување на целокупниот процес на децентрализацијата во земјата.

Всушност, 2011 година беше целосно исполнета со реализација на крупни предизвици за ЗЕЛС. Беше постигнат голем напредок во реализацијата на важните приоритети, поставени за овој период, кои се однесуваат на обезбедувањето на поголема независност на локалните власти и забрзан развој во создавање на е-општини.

Мораме да нагласиме дека, токму во оваа година, обезбедивме донесување на нов закон (Законот за градежно земјиште) со кој се реализира повеќегодишната заложба на локалната власт - општините да управуваат со градежното

Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

развојот на локалната економија, активно да дејствуваат за нејзино развивање преку создавање и обезбедување на поповолни услуги и услови за инвестирање и развој во локалното стопанството. Но, за да ја вршат оваа дејност, општините беа задолжени да исполнат одредени законски барања, при што ЗЕЛС им обезбеди целосна поддршка во овој процес. Во соработка со Министерството за транспорт и врски, реализиравме три циклуси на почетна обука и полагање на испит на државните службеници од општините, за стекнување со овластување за водење на постапките за отуѓување и давање под закуп на градежно неизградено земјиште, сопственост на Република Македонија. Вкупно 77 општини, или 90,59% од локалните власти во земјата, го исполнија овој услов, а до крајот на 2011 година, 14 општини добија согласност од Владата дна РМ да започнат со управување со земјиштето.

Значајни активности ЗЕЛС забележа и во подготовката на Законот за легализација на бесправно изградените градби, кој беше донесен во 2011 година, каде општините презедоа активности околу информирањето на граѓаните, собирањето на барањата и имплементацијата на целокупната постапка за легализација на дивите објекти. Не изостана лобирањето на ЗЕЛС и во другите области кои се во надлежноста на ло-

неизградено земјиште. Ова законско решение е во насока на поттикнување на инвестициите во општините и развојот на локалните економии, а пред сè претставува евидентен пример на зголемување на степенот на децентрализацијата во нашата земја. Издејствувавме општините да бидат вистински креатори на

калните власти: образованието, рамномерниот рурален развој, локалниот економски развој, животната средина, културата, урбанизмот, ИКТ поддршката. Сите барања произлезени од работата на 13 –те комисии на ЗЕЛС и 13-те професионални мрежи на општински одговорни лица за одредени надлежност на локалните власти, во континуитет ги надградуваме и сублимираваме во Систематизираните ставови на ЗЕЛС, кои претставуваат најзначајниот документ за развојот на локалната власт и силна алатка во преговорите со централната власт. И во текот на оваа, 2012 година, се реализираа низа консултации, мобилизација на експерти, отворени дискусии, конференции, лобирање и комуникација, со Владата на Република Македонија, со министерствата, со меѓународните организации и други институции. ЗЕЛС и општините подготвено презедоа бројни активности и постигнаа уште поголем напредок, што ќе им донесе подобри услуги и услови за живот на граѓаните. Исто така, ЗЕЛС, заедно со своите членки, континуирано се соочуваше со низа предизвици, за кои секогаш се изнаоѓаа начини за нивно надминување.

ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАРОТ, во текот на 2011 година, му даде силна поддршка за континуираното усовршување и надградување на капацитетите на општинската администрација, преку реализација на адекватни обуки. Овие активности се реализираат во согласност со стратегиската цел на ЗЕЛС, за воспоставување на систем на обуки, со утврдени стандарди за следење на потребите, евалуација и сертификација на стручната подготвеност на државните службеници и другите функционери од ЕЛС. Во 2011 година со обуките беа опфатени 1560 лица од општинската администрација, што е за 59% повеќе од 2010 година. Овие активности беа спроведени за речиси сите области кои се во надлежност на локалната власт.

За 2011 година, едно од главните обележја е што оваа година беше посветена и на поддршката на општините во развојот на информатичко комуникациската технологија, преку формираната ЗЕЛС единица за поддршка на е –општини (ЗЕПЕ).

Со цел зајакнување на електронските услуги и поддршка на општините во достигнувањето на епитетот „е –општина“ ЗЕЛС обезбеди хардвер и софтвер со кој се овозможи општините бесплатно да ги користат системите кои се поставени на веб страницата на ЗЕЛС: системот за е-регистрација и е-аукција на градежно земјиште www.gradezno-zemijiste.mk; системот за следење на енергетска ефикасност на јавни објекти www.eeopstini.mk и електронската пријава на проблеми во надлежност на локалната самоуправа. Оваа година не само што се дискутираше, туку и се прифатија важни иницијативи за изработка на електронски регистер на прописи од областа на локалната самоуправа, изработка на веб-базирана апликација за промоција на културните настани во општините, софтверска апликација за издавање на Б - интегрирани еколошки дозволи и софтверска апликација за електронско плаќање на јавните локални давачки (такси и надоместоци). Управниот одбор го разгледа и го усвои и Планот за работа на ЗЕЛС за 2012 година, каде се предлага воспоставување на систем на комуникација преку СМС, што, исто така, ќе биде еден од предизвиците за следниот период. Со цел општините да можат да го следат ваквото брзо темпо на промени во овој правец, ЗЕЛС и во 2011 година продолжи со експертската поддршка на општините во изработката на локални ИКТ стратегии, при што досега им помогнавме на вкупно 22 општини.

Како и во минатата година и годините пред неа, ЗЕЛС е подготвен и во следниот период, успешно да ги реализира сите заложби за градење на силен систем на локална власт по мерка на граѓанинот, со членки кои се успешни, ефикасни, финансиски независни и единствени на патот кон развивање на децентрализацијата на власт во земјава. Сигурни сме дека и следната година ЗЕЛС ќе бележи, исто така, успешна година, како што беше и оваа -2011 година.

Коце Трајановски
Претседател на ЗЕЛС

Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

ВИЗИЈА, МИСИЈА И СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ НА ЗЕЛС

ЗА ЗЕЛС

” Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија (ЗЕЛС) е непрофитна организација и единствена национална асоцијација во која на доброволна основа членуваат сите 84 општини и Градот Скопје, како посебна единица на локалната самоуправа. Таа е основана на 26 април, 1972 година, ден кој во Статутот на ЗЕЛС е прогласен за „Ден на општините“. Следната година, ЗЕЛС ќе одбележи јубилеј од 40 години постоење.

З ЕЛС ги обединува сите локални власти во Република Македонија. За реализација на целите, ЗЕЛС ги вклучи сите интелектуални и технички капацитети на општините, формирајќи посебни комисии (вкупно 13) кои ги опфаќаат надлежностите на локалните власти, како и професионални мрежи (вкупно 12) на општински одговорни лица. За ефикасно функционирање, во согласност со Статутот на ЗЕЛС, утврдени се следниве органи:

- » Генерално собрание, составено од сите 85 градоначалници;
- » Управен одбор, составен од 19 членови;
- » Надзорен одбор, составен од 5 членови;
- » Комитет на советите, составен од 12 членови.

“ Поддршка на работата на овие тела им дава стручната служба на ЗЕЛС.

ЗЕЛС дејствува и на меѓународно ниво. Таа е членка на: ЦЛРАЕ - Конгрес на локалните и регионалните власти на Советот на Европа, ЦЕМР - Конгрес на европските општини и региони, НАЛАС - Мрежата на националните асоцијации на локални власти од земјите во Југоисточна Европа, АЛДА - Асоцијација на агенции за локална демократија и на Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија. ЗЕЛС придонесува за развојот на локалната демократија и за успешното спроведување на децентрализацијата на власта и дава активен придонес во залагањата на нашата земја, за влез во Европската унија и во НАТО. Поткрепа на ова е фактот што во извештаите на Советот на Европа за напредокот на Република Македонија, активностите на

ЗЕЛС се претставени како исклучително важни за развојот на процесот на децентрализацијата во земјава. ЗЕЛС беше во фокусот на интересот во периодот на градењето на регулативата за децентрализација на власта, но нејзината улога е уште позначајна денес, во процесот на имплементирање на пренесените надлежности на општините и развивањето на локалните власти во правец на создавање на „општина по мерка на граѓаните“, или „европска општина“. Почетококот на соочувањето со овој процес неминовно исфрли на површина многу проблеми, голема неизвесност и неподготвеност во спроведувањето на децентрализацијата. Нови надлежности, недоволно обучена администрација, сиромашна финансиска поткрепа за реализација на добиените одговорности, наследени долгови, се само дел од жешкиот костен што го прифатија општините. На тој пат, ЗЕЛС успеа постепено да ги амортизира тешкотиите за надминување на проблемите, преку бројни активности и постигнати успеси.

ЗЕЛС денес, одлучно ги застапува интересите на единиците на локалната самоуправа пред централната власт. Претставници на ЗЕЛС остваруваат средби со Премиерот и со министрите од Владата на РМ, со претседателот на Собранието на РМ, каде што се изнесуваат ставовите на локалните власти за сите значајни прашања и предизвици, при што, истовремено се нудат и конкретни иницијативи и решенија. ЗЕЛС успеа да отвори нова димензија во застапувањата за донесување на поволни законски решенија за општините, преку иницијативата за формирање парламентарна Комисија за локална самоуправа во Собранието на РМ. ЗЕЛС ќе продолжи со зацртаните цели за афирмација на локалните демократски

вредности, продлабочувајќи ја веќе воспоставената соработка со многу субјекти и понатаму ќе биде предводник во решавањето на актуелните прашања од значење за општините. ЗЕЛС, преку ЗЕЛС тренинг центарот (ЗТЦ), забрзано работи и на зајакнување на капацитетите на администрацијата на општините, што е клучен фактор во квалитетно извршување на надлежностите и создавање на подобри услуги за граѓаните. Своите активности ЗЕЛС се позасилено ги насочува и во развивањето на електронските услуги на локалните власти, со цел создавање на „Е - општина“, во вистинска смисла на зборот. Стекнувањето на законска основа за извршување на нова надлежност на локалната власт, да управува со градежното неизградено земјиште, овозможува активна вклученост на општините и во развивањето на локалната економија, како значаен фактор за напредокот на целата држава.

Пред нас претстојат предизвици кои се значајни за продолжување на демократскиот амбиент, во кој се одвиваа процесите на локално ниво, особено потребната дополнителна енергија и посветеност во процесите на евроинтеграцијата. ЗЕЛС задржувајќи ја традицијата на работа врз принципите на деполитизираност, рамноправност на членките, лојалност, политичка независност, а работејќи професионално и по европски стандарди, придонесува во развојот на демократско општество, со силна локална самоуправа во Република Македонија. Патот, по кој ЗЕЛС ќе продолжи да го гради успехот на општините, го утврди и во новиот Стратегиски план за 2011 -2015 година.

ВИЗИЈА

ЗЕЛС е единствен претставник на единиците на локалната самоуправа, посветен на градење силен систем по мерка на граѓаните, со членки кои се успешни, ефикасни, финансиски независни и со рамномерен степен на развој. ЗЕЛС подеднакво ги застапува единиците на локалната самоуправа, пред Владата на РМ, институциите на ЕУ и другите меѓународни тела и организации со изградени партнерски односи.

СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ:

1. Лобирање и градење капацитети за лобирање

ЗЕЛС има воспоставен современ систем за лобирање врз основа на разни основи и нивоа за подобрување на состојбите во локалната самоуправа. ЗЕЛС успешно ги застапува интересите на општините пред органите на централната власт, парламентот и други домашни и странски институции. Тој ги следи современите текови на развој на ЕЛС, информира и придонесува за зајакнување на положбата на единиците на локалната самоуправа во РМ и користи меѓународни искуства за лобирање. ЗЕЛС континуирано ги развива капацитетите на своите органи и тела за лобирање

2. Тековно решавање проблеми

ЗЕЛС има изграден систем за брзо детектирање, таргетирање, разрешување и реагирање за тековно решавање на проблемите на ЕЛС. При разрешување на проблемите општините се во постојана комуникација и координација со Стручната служба на ЗЕЛС, со комисиите на ЗЕЛС и со другите тела и органи на ЗЕЛС.

МИСИЈА

ЗЕЛС е независна национална асоцијација на сите единици на локалната самоуправа. Таа е посветена на нивниот рамномерен развој, спроведување на процесот на децентрализација преку дефинирање заеднички политики, утврдување приоритети, квалитетно извршување на надлежностите и еднакво јакнење на капацитетите на единиците на локалната самоуправа. ЗЕЛС е проактивен застапник на интересите на локалните заедници пред домашната јавност, централната власт и меѓународните организации.

3. Финансиска стабилност на општините

ЗЕЛС ги утврдува и ги следи долгорочните политики за финансиска стабилност на општините. Подобрена е финансиската состојба на голем дел од општините како резултат на: зголемување на изворните приходи на општините, средства од трансферите од централниот буџет, ЈПП, донации, кредитирање и други финансиски извори. Голем дел од општините се оспособени за искористување на сопствените ресурси, финансиски се стабилни и со повисок степен на локален економски развој. Секоја општина посветено работи на изнаоѓање нови извори на средства, што ќе обезбеди финансиска независност.

4. Воспоставување систем за обука за претставници на ЕЛС

Со помош на ЗЕЛС, воспоставени се стандарди за следење на потребите, евалуација и сертификација на стручната подготвеност на државните службеници, градоначалниците, советниците и на другите функционери од ЕЛС. Постои транспарентност и

информираност за можноста за обука на претставниците од сите членки на ЗЕЛС. Со помош на ЗЕЛС, општинската администрацијата е оспособена да ги спроведува професионално надлежностите, да изработува проекти, успешно да се користи со ИКТ и со други современи методи на работа. ЗЕЛС редовно организира обуки и соработува со разни донатори кои го поддржуваат развојот на ЕЛС. Воспоставен е институционализиран, функционален и одржлив ЗЕЛС ТРЕНИНГ-ЦЕНТАР (ЗТЦ), кој нуди професионални обуки.

5. Поддршка за користење претпристапни ЕУ -фондови

Со помош на ЗЕЛС општинските администрации се обучени за изработка на апликации и проекти. Добро се информирани и навремено насочени кон актуелните програми, проекти и донатори. Добиваат потребна помош при изработка на проекти, особено наменети за искористување на ИПА -фондовите. Користејќи ја канцеларијата на ЗЕЛС во Брисел, се лобира за грантови за поддршка на општините. Изградени се добри односи со меѓународни и домашни финансиски организации. ЗЕЛС е учесник во телата кои ги утврдуваат критериумите за распределба на средства од фондовите. Формиран е фонд за поддршка за развој на општините со средства од меѓународни институции и банки.

6. Ажурност на комисиите

Секоја од комисиите има план за работа. Обезбедена е синергија помеѓу спроведувањето на политиките на комисиите и професионалните мрежи на ЗЕЛС. Комисиите имаат практика на редовно следење на новите закони и на другите подзаконски акти и документи и свикување состаноци секогаш кога за

тоа има потреба. Комисиите се активни во изнаоѓањето ефикасни решенија, кои се однесуваат на проблемите и на потребите на ЕЛС. Покрај редовните состаноци, комисиите ја користат и електронската комуникација, како форма на градење политики и споделуваат полугодишни извештаи за нивното работење. ЗЕЛС обезбедува процеси на размена на позитивни искуства во регионот и пошироко за комисиите, што ќе помогне за унапредување на политиките и на состојбите во ЕЛС.

7. Обезбедување финансиска одржливост на ЗЕЛС

ЗЕЛС е финансиски самостоен, утврдена е политика за обезбедување целосна наплата на членарината, направена е категоризација на основни и на платени услуги

8. Зајакнати капацитети на стручната служба на ЗЕЛС

Стручната служба на ЗЕЛС има професионален стручен кадар кој квалитетно и навремено ги извршува своите ингеренции, нуди квалитетни услуги, брзо и ефикасно остварување на задачите добиени од органите и од телата. Таа го гради капацитетот на носечкиот кадар преку воспоставен систем за професионален развој, постојани обуки и оценување на сите вработени и на извршниот директор. Ги следи тековните проблеми на сите општини подеднакво, учествувајќи во изнаоѓањето начини за нивно решавање. Стручната служба поседува развиени капацитети за испорачување основни и платени услуги. Стручната служба на ЗЕЛС соработува со домашните и со меѓународните невладини организации и асоцијации и применува позитивни практики и примери за сопствено организирање.

НАЈВИСОКИ ОРГАНИ НА ЗЕЛС

ОРГАНИ НА ЗЕЛС:

- ГЕНЕРАЛНО СОБРАНИЕ
- УПРАВЕН ОДБОР
- НАДЗОРЕН ОДБОР
- КОМИТЕТ НА СОВЕТИТЕ

ГЕНЕРАЛНО СОБРАНИЕ

Генералното собрание е највисокиот орган на ЗЕЛС. Го сочинуваат 85 делегати, односно сите градоначалници на општините и градоначалникот на град Скопје. Тоа донесува 1. Статутот, програмата и групите акции; 2. Усвојува Годишен извештај, насоки и план за работа; 3. Усвојува Финансиски план и Завршна сметка на Заедницата; 4. Одлучува за промена на целта на здружувањето; 5. Одлучува за основање и укинување на облици и организирање на Заедницата. 6. Одлучува за здружување или разделување од група здружение и за зачленување во сојузи и меѓународни организации; 7. Констатира прием на нови членови и пресметување на членувањето; 8. Од својот состав избира и разрешува членови на Управниот одбор и на Надзорниот одбор; 9. Одлучува за пресметување на Заедницата со двопрестинско мнозинство; 10. Одлучува за групи прашања што не се во надлежност на групи органи на Заедницата; 11. Врши и групи работи во согласност со Статутот и општите акции на Заедницата.

ОДРЖАНИ ДВЕ СЕДНИЦИ НА ГЕНЕРАЛНОТО СОБРАНИЕ НА ЗЕЛС, ВО ТЕКОТ НА 2011 ГОДИНА:

1. 13 јули, 2011 година, четврта седница на Генерално собрание на ЗЕЛС, во хотел „Холидеј ин“, Скопје
2. 14 декември, 2011 година, петта седница на Генерално собрание на ЗЕЛС, во хотел „Холидеј Ин“, Скопје

ПОГОЛЕМА ФИНАНСИСКА НЕЗАВИСНОСТ И РАЗВИВАЊЕ НА ЕЛЕКТРОНСКИ УСЛУГИ - ПРИОРИТЕТИ ЗА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ

Делегатите дискутираа за актуелните состојби во извршувањето на доверените надлежности на локално ниво, при што беа констатирани остварените напредоци во процесот на децентрализацијата, но беа утврдени и идните приоритети во развојот на локалните власти. Како најистакнави беа посочени: обезбедувањето на поголема финансиска независност на општините и развивањето на електронските услуги за граѓаните. Освен високиот процент на присушни делегати на седниците, на локална на ЗЕЛС, присуствуваа и министри од Владата на Република Македонија, странски амбасадори присушни во земјата, претставници на меѓународни и на домашни организации со кои соработува ЗЕЛС. Седниците на Генералното собрание на ЗЕЛС секогаш предизвикуваа медиумски интерес, поради што беше забележано големо присуство на новинари кои ја информираа јавноста за предизвиците на локалните власти.

ЧЕТВРТА СЕДНИЦА НА ГЕНЕРАЛНО СОБРАНИЕ НА ЗЕЛС

На четвртата седница на Генералното собрание, одржана на 13 јули, 2011 година, претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, ги изнесе резултатите од работењето во текот на двегодишниот мандат. Делегатите на седницата избраа нови состави на Управен одбор на ЗЕЛС, Надзорен одбор и Комитет на советите, кои во согласност со Статутот на ЗЕЛС имаат двегодишен мандат. Присутните делегати, исто така, едногласно избраа 19 претставници во Управниот одбор на ЗЕЛС, а потоа на посебна седница на УО, дотогашното раководство на ЗЕЛС, во состав, претседател – Коце Трајановски, потпретседатели: Изет Меџити и Зоран Дамјановски, повторно ја доби довербата за нов мандат, во следните две години.

Беше истакнато, дека ЗЕЛС продолжува со поддршката на своите членки, во нивна изградба на општини по најсовремени европски стандарди. Особено беше нагласено дека со активно учество на ЗЕЛС, токму во изминатиов двегодишен период се реализира еден од најзначајните приоритети што си ги зададе, општините сами да управуваат со градежното неизградено земјиште, преку донесувањето на Законот за градежно земјиште и поддршка на сите општини во исполнувањето на најзначајните услови за преземање на оваа надлежност. Значајни активности ЗЕЛС имаше и во подготовката на Законот за легализација на бесправно изградени градби, како и во неговата имплементација. Не изостанаа активности и лобирања и во областа на образованието, рамномерниот рурален развој, локалниот економски развој, животната средина, културата, урбанизмот, ИКТ поддршката. Сите барања произлезени од активностите на 13-те комисии на ЗЕЛС и 13-те професионални мрежи на општински одговорни лица за одредени области, од надлежност на локалните

власти, се сублимирани во Систематизираните ставови на ЗЕЛС, кои го претставуваат најзначајниот документ за развојот на локалната власт. Беше посочено дека, како и во претходните шест години од започнување на процесот на децентрализација на власта, и изминатите две години изобилуваа со активности, консултации, мобилизација на експерти, отворени дискусии, конференции, лобирање и комуникација со Владата на Република Македонија, министерствата, меѓународните организации и институции. ЗЕЛС и општините истакнаа подготвеност за уште поголем напредок, што ќе им донесе подобри услуги и услови за живот на граѓаните.

На оваа седница, делегатите го усвоија Финансискиот извештај на ЗЕЛС за 2010 година, каде беше посочена поддршка од главниот донатор на ЗЕЛС – СДЦ и висината на наплатената членарина од општините. Делегатите изнесоа дел од предизвиците со кои се соочуваат во тековното спроведување на надлежностите каде доминираа актуелни прашања поврзани со соработката со ЕВН –Македонија, потребата за финансиски средства за изработка на урбанистички планови и за постапките за пренаменување од земјоделско во градежно земјиште, со цел развивање на локалното стопанство. Повеќе од 50 рурални општини немаат речиси никаква урбанистичко – планска документација. Процесот на градба е незапирлив природен процес, а општината не смее да се доведе во состојба на овозможување нелегални градби. Со трансформацијата на Фондот за води и пренесувањето на надлежностите врз Министерството за животна средина и просторно планирање, голем дел од проектите кои беа планирани останале нереализирани. Беше побарано да се реafirмира и барањето на ЗЕЛС за пренесување на правото за управување со шумите и пасиштата,

ПЕТТА СЕДНИЦА НА ГЕНЕРАЛНОТО СОБРАНИЕ НА ЗЕЛС

кои за руралните општини може да бидат и приоритетен извор на приходи. Беа изнесени и одредени состојби предизвикани од примена на Законот за јавно здравје, а се дискутираше и за активности на општините поврзани со Законот за постапување со бесправно изградените објекти. Стана збор и за актуелните состојби со реализација на проектите и развојот на планските региони, каде градоначалниците забележаа изразена неактивност на надлежното министерство во разрешувањето на овие проблеми. Отворени прашања беа изнесени и за Законот за водите, Законот за концесии и други видови на јавно-приватно партнерство, Законот за просторно и урбанистичко планирање. Делегатите побараа реафирмирање на барањето на ЗЕЛС за распределба на приходите од користење на водните ресурси, во сооднос 50 – 50% помеѓу централната власт и општините, а беше пренесено и незадоволството кај одредени деловни субјекти на кои им е потребно долго време за добивање на концесија, заради бирократските процедури, за што беше изнесено барањето за потреба од ревизија на постапката, со предлагање на решенија, кои истата ќе ја поедностават. Делегатите, го реактивираа барањето за едногодишен паушал по завршувањето на нивниот мандат, како избрани лица на непосредни избори.

На петта седница на Генералното собрание на ЗЕЛС, одржана на 14 декември, 2011 година, беше истакнато дека 14 општини ја добиле надлежноста да управуваат со градежното неизградено земјиште, а 77 општини го исполниле условот да имаат законски утврден број на сертифицирани службеници за извршување на ова надлежност. Притоа, беше нагласена значајната улога што ја имаше ЗЕЛС во овој процес, преку организирањето на обуките и испитите за општинската администрација за стекнување со потребната лиценца, како и во делот на обезбедувањето на бесплатна достапност на софтверска апликација за е-регистри и спроведување на е-аукции. Како предизвик за локалните власти беше посочена заштедата на енергијата и јавната потрошувачка, а беа посочени и сите софтверски апликации, што ЗЕЛС планира да ги обезбеди за своите општини. Беше нагласено дека управувањето со земјоделското земјиште е, исто така, значаен приоритет, за кој интензивно ќе се залага ЗЕЛС, кој треба да создаде подобри услови за развој на руралните општини, а исто така беше посочено дека интензивно се работи на подобрување на легислативата во областите на урбанизмот и комуналните дејности, но и во останатите области, каде локалните власти имаат добиено надлежности. Беа изнесени проблемите со кои се соочуваат општините во областа на образованието, поради недостатокот на соодветен трансфер на финансиски средства за адекватно извршување на оваа надлежност, како и за упатените барања до централната власт за рамномерен регионален развој. Граѓанската партиципација зазема сè позначајно место во активностите и заложбите на локалните власти и тоа преку формирањето на Локални совети за превенција, потоа реализацијата на програмите за Форум во заедницата и друго. Делегатите беа информирани за поддршката што ЗЕЛС им ја дава на општините во развојот на информатичко-комуникациска технологија, преку формираната единица на ЗЕЛС за поддршка на е-општина (ЗЕПЕ), како и поддршката за зајакнување на капацитетите на општинската администрација, преку обуките што ги реализира ЗЕЛС тренинг центарот (ЗТЦ). На оваа седница, градоначалникот на општина Врапчиште беше избран за член на УО ЗЕЛС, поради престанок

на функцијата градоначалник, на поранешниот член на УО, по одржаните парламентарните избори. Генералното собрание го усвои и Планот за работа и Буџетот на ЗЕЛС, за 2012 година. Во дискусијата делегатите ги изнесуваа проблемите со кои се соочуваат, особено од руралните општини, а беа посочувани и одредени предлози со цел подобрување на состојбите во локалното владеење. Беше истакнато дека одредени општини, не добиле надоместоци од концесиите за минерални сировини, при што имаат издатоци за поправка на патната мрежа, која е оштетена токму од концесионерите. Исто така, беше посочено од одредени рурални општини, дека се доведува во прашање извршувањето на основните надлежности, затоа што приливот од ДДВ, кој за нив претставува најголем приход, е многу низок. Беше укажано дека при акцијата „Ден на дрвото“ треба да се води грижа и за квалитетот на пошумувањето и типот на насадите, со цел добивање на квалитетно дрво за понатамошно негово користење и за индустриски потреби. Повторно беше потенцирано податоците од катастарот да бидат бесплатни за општините, а општините да направат ажурирана евиденција на имотите и сопствениците, со цел зголемување на процентот на собраните средства од наплатата на данокот на имот.

УПРАВЕН ОДБОР НА ЗЕЛС

Управниот одбор на ЗЕЛС брои 19 членови, што ги избира Генералното собрание, со мандат од две години. Според Статутот, најмалку 30% од членовите на прелиминарниот состав се избираат во новиот, со цел обезбедување континуитет во работењето. Градоначалникот на град Скопје, по службена должност е член на УО. Членовите на УО, од своите редови избираат претседател и двајца потпретседатели. УО одлучува за основање на комисији, краткорочни работни групи во рамките на ЗЕЛС. Го избира и разрешува извршниот директор. Управува и одговара за имотот на Заедницата и подготвува Годишен и периодичен извештај за својата работа. Заради истекување на двогодишниот мандат на членовите на УО, на 4-тата седница на Генералното Собрание на ЗЕЛС, одржана на 13 јули, 2011 година, беше избран новиот состав на Управниот одбор, што беше одржана констативна седница на УО, на која доволнашното раководство доби повторна доверба од членовите: за претседател на ЗЕЛС беше избран Коце Трајановски, градоначалник на град Скопје, а за потпретседатели: Изет Меџиќи, градоначалник на Општина Чаир и Зоран Дамјановски, градоначалник на Општина Куманово.

ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС:

Членови на Управниот одбор до 13 јули, 2011 година:

1. Коце Трајановски, градоначалник на град Скопје (претседател на ЗЕЛС)
2. Изет Меџити, градоначалник на општина Чаир (потпретседател на ЗЕЛС)
3. Зоран Дамјановски, градоначалник на општина Куманово (потпретседател на ЗЕЛС)
4. Бастри Бајрами, градоначалник на општина Арачиново
5. Владимир Талески, градоначалник на општина Битола
6. Љупчо Колев, градоначалник на општина Босилово
7. Горан Петров, градоначалник на општина Велес
8. Иван Франгов, градоначалник на општина Гевгелија
9. Аргетим Фида, градоначалник на општина Дебар
10. Маријан Ѓорчев, градоначалник на општина Кисела Вода
11. Благоја Деспотовски, градоначалник на општина Кичево
12. Ратко Димитровски, градоначалник на општина Кочани
13. Дарко Митевски, градоначалник на општина Македонска Каменица
14. Фатмир Дехари, градоначалник на општина Осломеј
15. Александар Петрески, градоначалник на општина Охрид
16. Маријан Ристески, градоначалник на општина Прилеп
17. Блерим Беџети, градоначалник на општина Сарај
18. Владимир Тодоровиќ, градоначалник на општина Центар
19. Зоранчо Алексов, градоначалник на Општина Штип

Членови на Управниот одбор од 13 јули, 2011 година:

1. Коце Трајановски, градоначалник на град Скопје (претседател на ЗЕЛС)
2. Изет Меџити, градоначалник на општина Чаир (потпретседател на ЗЕЛС)
3. Зоран Дамјановски, градоначалник на општина Куманово (потпретседател на ЗЕЛС)
4. Александар Петрески, градоначалник на општина Охрид
5. Драги Наџински, градоначалник на општина Берово
6. Ивица Коневски, градоначалник на општина Аеродром
7. Петре Латиневски, градоначалник на општина Бутел
8. Роберт Георгиев, градоначалник на општина Свети Николе
9. Арсенчо Алексовски, градоначалник на општина Крива Паланка
10. Ванчо Стојанов, градоначалник на општина Василево
11. Николче Чурлиновски, градоначалник на општина Валандово
12. Михајло Волкановски, градоначалник на општина Ресен
13. Васко Дамчевски, градоначалник на општина Крушево
14. Мукрем Мехмети, градоначалник на општина Маврово и Ростуше
15. Тони Коцевски, градоначалник на општина Јегуновце
16. Сади Беџети, градоначалник на општина Тетово
17. Фатмир Дехари, градоначалник на општина Осломеј
18. Блерим Беџети, градоначалник на општина Сарај
19. Аргетим Фида, градоначалник на општина Дебар

**Одржани девет седници на
Управниот одбор на ЗЕЛС,
во текот на 2011 година:**

1. 14-та седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 21 и 22 јануари, 2011 година, во Маврово
2. 15-та седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 16 февруари, 2011 во просториите на ЗЕЛС
3. 16-та седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 28 февруари, 2011 во ЗЕЛС
4. 17-та седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 30 јуни 2011 година, во просториите на општина Желино
5. Прва седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 13 јули, 2011 година, во „Холидеј ин“, во Скопје
6. Втора седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 18 август, во просториите на град Скопје
7. Трета седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 23 септември, 2011 година, во просториите на општина, Гази Баба
8. Четврта седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 10 ноември, 2011 година, во општина Валандово
9. Петта седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 14 декември, 2011 година, во хотел „Холидеј ин“ во Скопје

14-ТА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

Управниот одбор на ЗЕЛС, на 21 и 22 јануари, во хотел „Бисџа“ Маврово, ја одржа 14-тата проширена седница, на која беа разгледувани два значајни прелој-закопи од областа на урбанизмот: Прелој -закопи за градење и Прелој -закопи за воспитување со бесправно изградени грабди, како и Прелој -закопи за земјоделско земјиште. Дискусијата за прелој-закопите се водеше со министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, и со заменик министерот за земјоделство, Перица Ивановски. Министерот Јанакиески, во образложувањето на наредбата за прелој-закопи за градење, укажа дека тој има за цел да овозможи интензивирање на градежништвото зафаќа и инвестициите во земјата. Законот е составен на јавна расправа и треба подејално да биде разгледан од страна на локалните власти. Членовите на УО ги испитани своите ставови за законската регулатива за легализација на дивоградбите и овозможувањето на натамошно планско урбанизирање на општините (види глава 5). Присутните ги поздравја активностите за изработка на Прелој- закопи за земјоделско земјиште, по што пред заменик министерот ги изнесоа своите забелешки и предлози по истите. На седницата беше разгледана и иницијативата за изменување и дојолнување на Законот за јавните набавки. Беше заклучено ЗЕЛС да ушти предорака до општините во што поолем процент и постојатките за ЈН да ги спроведуваат по електронски пат, а до Државната комисија за јавни набавки да се ушти укажување да се изнајдат соодветни решенија за специфични постопки, како што се постопките за набавка на услуги за транспорт на деца и реанси за отрев за образовни и здравствени установи. Беше прифатена иницијативата да се обезбеди централно место за сервисирање на противпожарна опрема, како и да се пристапи со соодветни измени на прописите со кои ќе се овозможи

висината од 12 % од средствата утврдени со закон, како извори на финансирање на оваа надлежност во целост да бидат пренесени на локалните власти, како и да се направи анализа на потребниот број нововработени чии надоместоци и плати се на товар на општината. Беше разледана и иницијативата укачена до асоцијациите од региони за поддршка на организацијата „Конвенцијата на градоначалници“ со седиште во Брисел, Белгија. Членовите на УО го разледуваа и претресот за работна на Заедничкиот консултативен комитет на РМ и Комитетот на региони на ЕУ, при што беше посочена потребата за осигурување на локална самоуправа. УО ја задолжи стручната служба на ЗЕЛС да се обрати до Министерството за финансии и да побара најдоцна до 1 март, 2011 година, тоа да изврши преговори и укаже на средствата, по основ на концесии, со цел надминување на проблемот со најлашите на концесиите преку обврзници, кои не можат да бидат валоризирани од страна на општините.

15-ТА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

На 16 февруари, 2011 година, во просториите на ЗЕЛС, Управниот одбор на ЗЕЛС ја одржа петнаесеттата седница, на која посебно внимание беше посветено на немилите настани што се случија во одредени училишта. Од дискусијата произлегоа заклучоци кои Управниот одбор на ЗЕЛС, во вид на препораки ги упати до сите градоначалници со цел нивна примена во училиштата. Присутните го усвоија и текстот на Меморандумот за соработка помеѓу ЗЕЛС и СОНК, доставен на иницијатива на СОНК. Стана збор и за упатување на писмен допис до Министерството за труд и социјална политика да не ги усложнуваат постапките за согласности при вработување, односно да овозможат градоначалниците да имаат право да потпишуваат вработување, без согласност од

министерот со рок од три месеци, како што е регулирано и со МОН, а се иницира барање до Регулаторната комисија, да ги стави градинките и училиштата во специјална група, во однос на пресметката и наплатата на електричната и топлинската енергија. На оваа седница присуствуваше и министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, со кого се дискутираше за подготвување на стручно советување за градоначалниците и за општинската администрација за примена на неодамна донесените закони: Закон за градежно земјиште, (Сл. весник на РМ бр. 18 од 14.02.2011), изменување и дополнување на Законот за градење (Сл. весник на РМ бр. 18 од 14.02.2011), изменување и дополнување на Законот за гробишта и погребални услуги (Сл. весник на РМ бр. 156 од 06.12.2010 година) и Законот за третман на бесправно изградени градби, кој е во собраниска постапка. ЗЕЛС ќе ги информира општините да не пристапуваат кон поединечна набавка на софтверски апликации за електронска аукција и регистар на градежно земјиште, бидејќи ЗЕЛС бесплатно ќе ја врши дејноста на одржување на софтверскиот систем, а беше потенцирана и потребата за утврдување на претстојните чекори во однос на примената на Законот за градежно земјиште. На седницата се говореше за измени на концептот на организирање на традиционална манифестација на ЗЕЛС „Саем на општините“ што се организира секоја втора година. На седницата на УО присуствуваше и претставник од организацијата „Полио плус“ кој побараа поддршка, УО да упати препорака до општините за донесување на Локални акциони планови за активности на општината за лицата со хендикеп, но и за воспоставување на одредено структурно тело, кое ќе се грижи за нивна реализација и евалуација. Беше споделена и информацијата за прогресот од примената на „форум во заедницата“ – алатка за поголема вклученост на граѓаните во креирањето на локалните политика и нивната институционализација во општинските статuti и за текот на кампањата „Заедно за иднината на општината“. Беше констатирано да се упати дополнително барање до Собранието на РМ и до Комисијата

за локална самоуправа за вметнување на забелешките од ЗЕЛС за измени во Законот на игри на среќа, со кои се бара утврдување на износ од 2% на сите уплати извршени за општите и посебните игри на среќа, кои би биле утврдени како изворни приходи на општините и би се алоцирале во согласност со местото каде истите настануваат. Овие средства локалните власти би ги давале за поддршка во областа на програмите за спорт на младите. Управниот одбор на ЗЕЛС ја поддржа иницијативата на општина Гевгелија, за иницирање на измени во Законот за води, односно за редефинирање на улогата на општината, околу надлежноста на речните корита и врз основа на правилник да може да вршат контролата на правните и физички лица, кои експлоатираат песок, чакал и камен од коритата. Целта е овие стопански субјекти да стекнат обврска по секое експлоатирање, да го уредат речното корито, за да се спречи излевање на реките во околните земјоделски површини. На УО на ЗЕЛС стана збор и за иницијативата на општина Илинден за дополнување и измена на Законот за животна средина, во делот на висината на надоместокот за производство на нафта и нафтени деривати. Поаѓајќи од принципот на супсидијарност, на кој е заснован системот на локалната самоуправа во РМ, начелото „загадувачот плаќа“, во согласност со кое загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, се предлага воведување на локален надомест, во согласност со Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, без директни импликации во буџетот.

16-ТА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

На 16-тата седница на Управниот одбор на ЗЕЛС, што се одржа на 28 февруари, 2011 година, во просториите на Асоцијацијата, се дискутираше за можностите на општините за издавање на општински обврзници. На

седницата присуствуваше и министерот за финансии, Зоран Ставрески, кој го презентираше Прирачникот за издавање на за издавање на општински обврзници: одлука на Советот за задолжување и одлука за издавање на општински обврзници/ барање на мислење за задолжување до МФ / согласност од Владата на РМ/ барање за одобрение за издавање на хартии од вредност до КХВ/ решение од Комисијата за хартии од вредност за општински обврзници, подготвен од страна на Министерство за финансии. Членовите на УО беа запознаени со постапката издавање на хартии од вредност/ емитирање на општински обврзници по пат на приватна или јавна понуда. Беше прецизирана и содржината на барањето на мислење до Министерството за финансии, а, исто така, беа разгледани и видовите на понудите: приватна понуда (познат инвеститор, институционални инвеститори, ограничен број инвеститори и претходен договор за откуп на обврзници) и јавна понуда (непознат инвеститор и јавен повик за запишување и купување обврзници). Беше заклучено дека ЗЕЛС ќе го дистрибуира овој прирачник до сите општини, заедно со презентираниот материјал, а беше и договорено да се одржи заедничка конференција на која ќе се отвори стручна расправа за целите, постапката и системот на издавање на обврзници.

На седницата беа изгласани и членови во Комитетот за градежно земјиште – сопственост на Република Македонија, во согласност со Законот за градежно земјиште, каде се утврдени надлежностите и на овој Комитет во однос на издавањето на лиценци за управување со градежното земјиште на општините. Номинирани беа: Рамиз Мерко, градоначалник на општина Струга, Александар Петрески, градоначалник на општина Охрид и Маријан Ристески, градоначалник на општина Прилеп. На состанокот присуствуваа и претставници од невладината организација која го реализира проектот „Ден на дрвото“, кои ги запознаа со процесот на спроведување на акцијата, при што беше потенцирано дека општините може да

утврдат приоритетни региони во рамките на својата општина за позеленување на јавните површини. Стручната служба на ЗЕЛС беше задолжена да ги информира општините за оваа акција и активности поврзани со неа.

17-ТА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

Управниот одбор на ЗЕЛС, на 30 јуни 2011 година, во просториите на општина Желино, ја одржа седумнаесеттата седница, на која се дискутираше за повеќе актуелни прашања од работењето на локалните власти, а беа презентирани и извештаите од работата на ЗЕЛС и Канцеларијата за информации во Брисел. Членовите на УО го утврдија датумот за одржување на четвртата седница на Генералното собрание на ЗЕЛС. Беше разгледан Извештајот за преземените активности од страна на стручната служба на ЗЕЛС за организирање на почетната обука за стекнување со овластување на државните службеници во општините, во согласност со Законот за градежно земјиште, воспоставување функционалност на системот за електронска аукција и воспоставување на систем за електронско полагање. Беше нагласено дека е потребно навремено да се разреши проблемот со Агенцијата за катастар, која има огромни побарувања по основ на надоместоци за добивање на подлогите од страна на општините. Беше донесен заклучок ЗЕЛС да се обрати до Агенцијата за катастар и Владата на Република Македонија за бесплатно добивање на катастарските подлоги. Во меѓувреме, потребно е да се упати барање општините да ги добијат подлогите без одлагање, а да се остави можност фактурата да се плати во законски утврдениот рок. Беше заклучено ЗЕЛС да побара изготвување на интегриран ГИС систем за сите општини, заради обезбедување на единствени податоци. Управниот одбор го усвои Извештајот за финансиското работење на ЗЕЛС за 2010 година, со препорака до општините, кои не ја намириле обврската по основ на членарина кон ЗЕЛС,

во најскоро време тоа да го сторат. Беше предложено да се изнајдат одредени повластувања за општините кои редовно ја плаќаат членарината, во однос на оние кои тоа не го прават. На иницијатива на неколку општини, УО на ЗЕЛС ја разгледа состојбата со донесувањето на урбанистичките планови на општините. Со донесувањето на измените на Законот за градење, општините се соочуваат со проблем како неможност да издаваат одобрение за градење без ажурирани урбанистички планови. проблемот е особено изразен во селата. Беше заклучено претседателството на ЗЕЛС да се состане со Министерот за транспорт и врски, каде официјално ќе поднесе барање за усогласување на прописите (изменување и дополнување), со што ќе се овозможи општините да не бараат согласност, туку одговорноста за квалитетот и усогласеноста на донесените планови да се пренесе на општината. Исто така, беше заклучено на средбата да се побара да се обезбедат средства и да се поедностави постапката на донесување на нови планови и да се утврди рок за урбанизација на целата територија на државата, особено заради процесот на легализација на бесправно изградените објекти кои, во согласност со законот мора да се вклопат во плановите во определен рок. Членовите на УО дискутираа и за состојбата со долговите на јавните претпријатија кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, кој им понудил образец на договор за плаќање на долговите на рати. Условите не се поволни, особено што договорот не би имал никакво значење доколку уште првиот месец општината не може да го реализира. И на оваа тема беа донесени одредени ставови кои треба да се реализирани во следниот период. Повторно на иницијатива на општина, беа разгледани актуелните состојби и отворени прашања кон ЕВН Македонија, за што беше предложено реализација на средба на највисоко ниво со претставници од ЕВН Македонија, со претходно собирање на валидни информации од општините, од страна на Комисијата за енергетика при ЗЕЛС. Тема на дневниот ред беше и состојбата со општините со блокирани сметки. Беше изнесено дека општините, во

согласност со законот имаат право на утврдување минимум финансиски средства кои не се предмет на извршување во случај на блокирани сметки, но судовите самостојно ја утврдуваат фактичката состојба, при што имаат различен пристап кон општините. Стана збор и за прашањето за искористувањето на правото за задолжување заради раздолжување пред комерцијалните банки. Констатирано е дека Министерството за финансии доцни или го одлага издавањето на потребната согласност, без која комерцијалните банки не можат да го издадат кредитот кон општините, а беше констатирано дека општините се оневозможени непречено да располагаат со имотот во нивна сопственост, односно истиот не може да го ставаат под залог – хипотека, заради обезбедување на побарување при задолжување. Недостатокот на финансиски средства во образованието, особено во средното, за исплата на превозот на учениците, повторно е актуелна тема во голем број општини. Беше заклучено да се соберат податоци од секоја општина за реалниот недостаток од оваа област, кои ќе бидат презентирани на средба со Министерот за образование. Членовите на Управниот одбор на ЗЕЛС дадоа насоки за постапување и по поднесените информации за активностите на Канцеларијата за комуникација на ЗЕЛС и градот Скопје во Брисел и за Планот на обуки 2011-2012 на ЗЕЛС.

УО на ЗЕЛС упати препораки до општините за преземање на дополнителни мерки за поддршка на граѓаните во поднесувањето на барањата за легализација на своите нелегални градби, чиј краен законски рок е трети септември. Членовите на УО беа информирани за реализацијата на Планот за обуки на ЗЕЛС за периодот 2011 – 2012 година, како и за одржувањето на редовната средба на Заедничкиот консултативен комитет помеѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија, планирана за месец октомври.

ПРВА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

На 13 јули, 2011 година, Управниот одбор на ЗЕЛС ја одржа првата конститутивна седница, во текот на паузата на 4-тата седница на Генералното собрание на ЗЕЛС. Со едногласно одлука на членовите на новиот состав на УО, на челните позиции на ЗЕЛ, за следниот двогодишен мандат, повторно ги избраа досегашниот претседател на ЗЕЛС, Коце Трајановски, градоначалник на град Скопје и двајцата досегашни потпретседатели: Изет Меџити, градоначалник на општина Чаир и Зоран Дамјановски, градоначалник на општина Куманово. На седницата, актуелниот претседател ги информира новите членови за начинот на работа на УО, за приоритетните заложби за кои во следниот период ова тело интензивно ќе се залага. Дел од градоначалниците на седницата изнесоа свои визии за натамошното работење на Заедницата. По изборот „старо -новиот“ раководство на ЗЕЛС даде изјави за идните приоритети во работењето на ЗЕЛС, пред големиот број присутни медиуми.

ВТОРА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

На 18 август, во просториите на град Скопје, Управниот одбор на ЗЕЛС ја одржа втората седница. На самиот почеток на седницата, потпретседателот на ЗЕЛС, Зоран Дамјановски, градоначалник на општина Куманово, во името на шесте градоначалници од СДСМ, изнесе барање, Управниот одбор на ЗЕЛС да дискутира за случајот „Космос“ и работата на надлежните субјекти во општина Гази Баба, во Скопје. Поточно, беше побарано ЗЕЛС да донесе заклучоци и да изгради став во врска со сегашните и идни вакви и слични состојби, бидејќи овие шест градоначалници сметаат дека има селективна примена на правото, преземање на неиздржани ригорозни мерки кон инвеститор од страна на градоначалник на една

општина, со што сметаат дека се испраќа лоша порака до сите домашни и странски инвеститори за сигурноста на нивните идни инвестиции во земјава. Овој предлог беше поткрепен и со писмо кое пристигна од страна на градоначалникот на општина Охрид, Александар Петрески, кој е член на Управниот одбор и од оправдани причини не беше во можност да присуствува на седницата. Предлогот беше ставен и на гласање, за што членовите на УО истакнаа дека своите видувања ќе ги изнесат во точка развој. Она што произлезе од дискусијата на неколку членови на Управниот одбор на ЗЕЛС, во однос на барањето на нивните колеги, градоначалници од СДСМ, беше дека дефинитивно ЗЕЛС, како чадор организација, која ги заштитува интересите на сите локални власти од земјата, не треба да се злоупотребува за дневно – политичките „превирања“ на било која политичка партија во земјата. Уникатноста на ЗЕЛС и угледот што таа го има постигнато во земјата и надвор од неа, покрај нејзините бројни активности и поддршка на своите членки за развој на локалната власт и децентрализацијата во земјата, е огромното единство на општините што владее во ЗЕЛС. Беше истакнато дека, како и во претходните неколку слични случувања и сега ЗЕЛС треба да остане на овој курс и да не се впушта во коментирање на поединечни одлуки на било кој градоначалник, со цел да не се претвори во арбитражно тело, кое во иднина повеќе би посветувало внимание на поединечни случаи, отколку на остварување на заеднички цели. Случајот треба да се остави да го решаваат судски органи и други компетентни лица, а ЗЕЛС да остане единствена организација која своите сили ќе ги насочи во правец на обезбедување на подобри услови за остварување на надлежностите на сите локални власти во земјата, заклучија дискутантите.

Дневниот ред беше дополнет со нова точка, што во писмена форма ја предложи градоначалникот Петревски, а се однесуваше на разгледувањето на можностите за натамошна поддршка на општините кои сè уште не се

влезени во втората фаза од фискалната децентрализација, меѓу кои е и општина Охрид. За поддршката на шесте општини за влез во втората фаза од фискалната децентрализација, беше укажано дека ЗЕЛС како и досега и понатаму ќе продолжи со притисоците кај централната власт да се обезбедат поповолни услови за враќањето на долговите на овие општини. Беше потенцирано дека, поддршка во овој правец беше ветена и од министерот за локална самоуправа, Невзат Бејта, на остварената средба со ЗЕЛС. Досега, со притисок на ЗЕЛС, се издејствуваа заеми од државата за општините, чие враќање на почетокот изнесуваше една година, потоа со континуиран притисок, беше зголемено на три, па на 10 години. Но огромна заслуга имаат и самите општини кои со сопствени сили, долгот од 51 милион евра од 2005 година, во 2009 го намалија на околу 11-12 милиони.

Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, ги извести присутните за реализираната средба со тројцата министри од Владата на Република Македонија, Невзат Бејта, Панче Кралев и Миле Јанакиески, истакнувајќи дека соработка на ЗЕЛС со Владата е на задоволително ниво, но дека е потребно интензивирање на билатерални средба со одредени министерства каде има актуелни проблеми, како што во моментот е состојбата во образованието. Трајановски ги информираше присутните за предлозите на министерот Јанакиески, општините што непосредно да им излезат во пресрет на граѓаните да ги легализираат своите бесправно изградени градби, што во вид на препораки беа испратени до сите членки на ЗЕЛС. Во согласност со измените во Законот за радио-дифузна дејност, каде се предвидува ЗЕЛС да има двајца членови во Советот за радиодифузија, од тројца кандидати кои доставија свои биографии, Управниот одбор ги изгласа Лазо Петрушевски и Замир Мехмети, за кои смета дека ќе дадат квалитетен придонес во работата на ова тело. Присутните беа информирани за прегледот на долговите и побарувањата на ЕЛС и ЈП, формирани од ЕЛС кон

државните органи и институции, што го изготвува ЗЕЛС, со пристигнатите информации од општините. Беше побарано оние општини кои сè уште не ги испратиле своите податоци тоа да го сторат во најкус рок, со цел добивање на целосна слика за овој долг. Исто така, членовите на УО беа информирани дека рокот за пријавување на програмски активности во ЗЕЛС, за одбележување на 20 годишнината од независноста на Република Македонија, е пролонгиран до 22 август, 2011 година, до 12 часот, со цел истите да бидат публикувани во националната брошура што ја подготвува Министерството за култура по овој повод. За пролонгирањето на рокот, ЗЕЛС со писмо ги информираше сите свои членки. Министерството за локална самоуправа изготви Програма за спроведување на процесот на децентрализација и развој на локалната самоуправа на Република Македонија за периодот 2011-2013 година, со Акционен план, што ќе биде разгледуван на седница на Владата на 23 август. ЗЕЛС го испрати овој предлог документ до сите општини за доставување на коментари. Беше укажано дека сите дополнителни коментари од општините, кои во ЗЕЛС ќе пристигнат до 23 август, ќе бидат препратени до МЛС, а ЗЕЛС, исто така, ќе ги испрати СИСТЕМАТИЗИРАНИТЕ СТАВОВИ, каде се утврдени сите барања и потреби на локалната власт со цел нејзино адекватно развивање. Дел од членовите на УО изнесоа и одредени предлози, кои дополнително ќе бидат разгледувани на соодветните комисии, а се однесуваа на прашања поврзани со ЕВН, за пограничните проекти, шумските стопанства и потребата од зафаќање од средствата за маркација на шумите.

ТРЕТА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

Управниот одбор на ЗЕЛС, на 23 септември, 2011 година, во историјата на оштината Гази Баба, ја одржа својата третата седница, на која беа избрани членови во 13-тите комисии на ЗЕЛС во Комисијата на советите,

како и претставници на ЗЕЛС во меѓународни и домашни тела и организации. Членовите на УО дискутираа за извештајот за работата на претставниците на ЗЕЛС и на Трагови Скопје во канцеларијата за информирање во Брисел, а ги одредија и датумите 25 и 26 ноември, 2011 за организирање на саемот на оштините „ЗЕЛС ЕКСПО 2011“. Под точката развој беа изнесени и низа предлози во правец на нашо мошно зајакнување на локалната власт во земјата. Со ревидирањето на членовите и на претседателите на комисиите на ЗЕЛС, Управниот одбор донесе одлука, на секои шест месеци стручната служба на ЗЕЛС да доставува информација до УО за бројот на седниците што ги одржала секоја комисија, разгледуваниите прашања и донесениите заклучоци. Членовите на УО беа информирани за новоизбраниот претседател на Надзорниот одбор, Тони Трајковски, трагоначалник на оштина Гази Баба и за изнесените предлози од првата седница на овој орган на ЗЕЛС, околу имплементирањето на Законот за поставување со бесправно изградени трагби. Претставниците на ЗЕЛС и на Траг Скопје во канцеларијата за информирање во Брисел, го запозна Управниот одбор со активностите на канцеларијата преземени во изминатите осум месеци. Управниот одбор заклучи дека досега канцеларијата нема понудено некои конкретни проекти од интерес за нашите оштини и дека во иднина треба да се фокусира на изнаоѓање на информации кои фондови и програми се отвораат и се достапни за нашите локални власти, како и да ги запознава оштините со условите, но и со начинот на аплицирање во истите. Беше поинципирано дека канцеларијата во Брисел треба да се искористи за лобирање за проектите за кои нашите оштини доставиле апликации, но притоа, беше нагласено дека тиланските региони во иднина треба да одредат приоритетни проекти, за кои им е потребна поддршка од лобирање од канцеларијата во Брисел. Исто така, оштините и тиланските региони треба да одредат и приоритетни од областите каде имаат најголема

Потреба да конкурираат со цел обезбедување на средствата од европските фондови во реализацијата на одредени зафати на локално или регионално ниво. На седницата беше изнесено дека толем број на организации сакаат да склучат меморандуми за соработка со ЗЕЛС, што укажува на сериозноста во работењето и улогата што то ужива Заедницата. Управниот одбор поштенцира дека, сепак, при склучувањето на вакви документи, ЗЕЛС треба да се води исклучиво од интересот за развој на локалната власт, односно тие да се однесуваат на интересите на сите општини. Управниот одбор на ЗЕЛС едногласно ги прифати понудените можности за ЗЕЛС, за нејзино најамодно вклучување во поддржувањето и развивањето на е-општини, во согласност со сите европски стандарди. Пред членовите на УО беше презентираан и извештајот за спроведени активности во рамките на ИКТ стратегијата на ЗЕЛС за поддршка на е-општини. Од дискусијата, произлеже дека треба да се има предвид нивоот на информатички познавања од страна на општинската администрација, кои не секогаш се подготвени да го следат ваквото брзо темпо на промени во овој правец, за што беше предложено постепено прифаќање на сите новитети и од секоја општина поединечно. беше изнесена и информација за некој на спроведувањето на вишорниот циклус и обуците за стекнување со овластување за продажба и давање под закуп на градежното земјиште со својственост на РМ. На оваа седница, речиси едногласно, членовите на УО ја истакнаа потребата од посветување на поголемо внимание на фискалната децентрализација и барањата на ЗЕЛС за обезбедување на поголема финансиска независност на општините. беше предложено на оваа тема УО да ѝ посвети посебна седница. Исто така, беше предложено да се воведат министриите на локална самоуправа и финансии да се воведат расправа во рамки на ЗЕЛС за Законот за рамномерен регионален развој (распределба на средствата од 1%) и законите за финансирање, персонален данок и ДДВ, да се

интензивира лобирањето пред државните институции за осигурување на зацртаните барања на ЗЕЛС во однос на фискалната децентрализација. (На оваа седница беа избрани, членовите на 13-та Комисија на ЗЕЛС, членовите во Комитетот на советите, делегатите и нивните заменици во Заедничката консултативна комисија помеѓу Република Македонија и Европска унија, преиспитувана од Комитетот на регионите, делегатите и нивните заменици во Конферентот на локални и регионални власти при Советот на Европа, членовите во Комисијата за следење и оценка на исполнителност на условите за преминување во вишорна фаза од процесот на фискална децентрализација и членовите во Комисијата за следење на развојот на системот на финансирање на општините).

ЧЕТВРТА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

Управниот одбор на ЗЕЛС, на 10 ноември, 2011 година, во општина Валандово, ја одржа четвртата седница, на која, на покана на ЗЕЛС, присуствуваа министрите за образование, Панче Кралев и за транспорт и врски, Миле Јанакиески, како и претставници од Министерството за финансии и од АД ЕЛЕМ. На дневен ред беа ставени и систематизираните ставови на ЗЕЛС за сите надлежности на локалните власти, кои ќе бидат изнесени на претстојната средба на УО на ЗЕЛС со претставниците на Владата на Република Македонија. Беа изнесени и резултатите од истражувањето спроведено од страна на ОБСЕ, во соработка со ЗЕЛС, за перцепцијата на градоначалниците за полициските активности и соработката меѓу локалната полиција со општините. Управниот одбор на ЗЕЛС го утврди и дневниот ред за свикнување на петата седница на Генералното собрание на ЗЕЛС. Управниот одбор ја разгледа информацијата за напредокот во постапката на преземање на надлежноста за управување со градежното неизградено земјиште од страна на општините во земјава.

Беше констатирано дека интересот за преземање на оваа надлежност не е на очекуваното ниво, бидејќи досега со право за извршување на оваа надлежност се стекнале 14 општини и ЗЕЛС упати апел до сите градоначалници во што пократок рок да ги преземат сите потребни активности, со цел преземање на оваа децентрализирана надлежност. Пред членовите на УО беше презентирани извештајот за спроведениот процес на вториот циклус на обуки и завршни испити, во реализација на ЗЕЛС, за кандидатите (државните службеници) од општините. Присутните беа информирани и за преземените активности за реализација на третиот циклус на обуки и испити, за крајот на ноември и почетокот на месец декември. Исто така, беше забележано дека при постапката на објава на терминот за спроведување на јавното наддавање за отуѓување на градежно неизградено земјиште од страна на Министерството, потребно е да се утврди механизам на поголема популаризација, заради зголемување на интересот. Членовите на УО на ЗЕЛС со министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, дискутираа за низа актуелни прашања од надлежност на ова министерство, поврзани со активности на локалните власти. Јанакиески информираше за обезбедувањето на податоци од општините за предвидени локации за изградба на индивидуални куќи или индустриски објекти, заради нивно разгледување од страна на Комитетот за градежна експанзија, формиран при Владата на РМ. Беше укажано дека е потребна поголема ажурност од општините во однос на доставувањето на податоци до МТВ за веќе утврдени локации, како и за податоците за локациите кои се предвидува да бидат опфатени со урбанистичко – планската документација. Беше побарано ЗЕЛС да ги потсети 16-те општини, кои во согласност со член 26 од Законот за постапување со бесправно изградени објекти, досега не доставиле до МТВ примерок од регистарот за поднесени барања за утврдување на статус на бесправни објекти, тоа да го сторат во најкус можен рок. Поголем број општини до ЗЕЛС поднесоа иницијативи и предлози

за измени во овој закон, поради воочени недоследности при неговото имплементирање. Истите беа доставени до МТВ, а на седницата беше договорено овие предлози да се разгледаат на заедничко тематско советување. Преку отворена дискусија ќе се дефинираат сите предлози за изменување и дополнување на Законот за постапување со бесправно изградени објекти. Градоначалниците истакнаа дека постои злоупотреба од страна на субјектите кои ги користат празнините настанати со измените на прописите, со кои се утврдува категоризацијата на објектите и намената на градбите, поради што општините имаат големи финансиски загуби од комуналиите, при издавањето на градежните дозволи. Беше побарано МТВ да допрецизира или ревидира одредени одредби од Правилникот за категоризација на објекти. Исто така, УО побараа од МТВ поголема ажурност поради појава на дивоградби во периодот непосредно пред истекување на рокот за пријавување за легализација, за што министерот Јанакиески информираше дека МТВ веќе презема соодветни активности. Во согласност со мерките за поттикнување на развојот на земјоделството воочен е проблемот на недостаток на откупно - дистрибутивни центри на земјоделски производи и извоз. За оваа цел, министерот Јанакиески побара од општините да го пријават својот интерес и да достават предлози за локации за изградба на откупно – дистрибутивни центри за земјоделски производи и во што пократок рок. Заинтересираните општини да се обратат до Министерството со предложена локација за изградба. Во согласност со стратегијата на ЗЕЛС за обезбедување квалитетни електронски услуги за сите општини, со цел рационализација на трошоците и обезбедување на унифицирани електронски услуги за сите граѓани, во соработка со Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за електронски комуникации, ќе се пристапи кон изработка на софтверската апликација за електронско издавање на одобрение за градење за што се обезбедени потребни средства од буџетот на Агенцијата. Потребниот

хардвер и софтвер за оваа намена ќе биде востановен во ЗЕЛС, а од 1 јуни, 2012 година, издавањето на одобрението за градење ќе биде единствено можно само по електронски пат. УО на ЗЕЛС во целост ја поддржа ваквата активност и стручната служба на ЗЕЛС беше задолжена, во соработка со Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за електронски комуникации, да ги преземе сите потребни мерки и активности со цел овозможување на единствен систем кој ќе го користат општините во државата. Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, ги истакна проблемите со кои се соочуваат локалните власти во однос на недостатокот на финансиски средства за спроведување на надлежноста образование, особено поради недостатокот да се надоместат средствата за превоз на третата генерација ученици од средното задолжително образование. Претставниците од Министерството за финансии укажаа дека во трезорот стои една милијарда денари за образование, заостанати и неискористени средства од страна на општините. Министерот за образование и наука, Панче Кралев, предложи формирање на работно тело, со цел разјаснување на оваа состојба и давање на натамошни упатства и реални информации до општините (види Глава 3). Претставниците од АД ЕЛЕМ ги изнесоа состојбите од процесот на склучување на спогодбите за сервисирање на долговите на општините кои претходно ги имаа кон ЕВН Македонија, при што, изнесоа понуда, периодот на плаќање на обврските, во зависност од нивната големина, да биде и до 60 месечни рати. Всушност, како резултат на преговорите помеѓу Владата на РМ, ЕВН Македонија, АД ЕЛЕМ и ЗЕЛС на која ѝ претходеше процес на порамнување и рекалкулација на обврските на секоја поединечна општина кон ЕВН Македонија, АД ЕЛЕМ Скопје ги презеде побарувањата на ЕВН Македонија кон општините од каде произлезе и потребата за склучување на поединечна спогодба на секоја општина која има долгови кон новиот доверител, АД ЕЛЕМ Скопје. По дискусијата, Управниот одбор на ЗЕЛС донесе неколку

заклучоци, меѓу кои општините кои имаат долгови кон ЕВН Македонија, а кои во согласност со процесот на преговори ги презеде АД ЕЛЕМ Скопје, да пристапат кон потпишување на доставените поединечни спогодби. Исто така, Управниот одбор ја поздравил одлуката на АД ЕЛЕМ Скопје да утврди период на плаќање на обврските во зависност од нивната големина и до 60 месечни рати. Општините кои сметаат дека предложената спогодба опфаќа плаќања кои немаат основа, односно дека утврденото вкупно побарување треба да се намали за одреден износ, ги повика да ги достават евиденциите и доказите до АД ЕЛЕМ, со кои ќе потврдат дека постои основа за намалување на побарувањето, со цел АД ЕЛЕМ да преземе соодветни активности пред ЕВН Македонија за ревидирање на преземените побарувања.

ПЕТТА СЕДНИЦА НА УО НА ЗЕЛС

На 14 декември, 2011 година Управниот одбор на ЗЕЛС ја одржа петтата седница на која беа разгледувани повеќе значајни документи за работењето на ЗЕЛС и тоа: Планот за работа на ЗЕЛС, Планот за јавни набавки и Буџетот на ЗЕЛС за 2012 година, а се дискутираше и за иницијативата на Владата на Република Македонија за намалување на административната такса за издавање на одобрение за градење за кариерија на објекти во надлежност на локалната самоуправа, за 50%. На дневен ред беа ставени и заклучоците од претставничките од локалните власти од Работното тело за утврдување на состојбите со недостатоците на финансиски средства за образование во локалната власт, кои го дискутираа, од страна на членовите на УО, беа надолжени со уште една точка. Планот за работа на ЗЕЛС за 2012 година е мошне амбициозен и во целост го следи Стратегијскиот план на ЗЕЛС, донесен за периодот 2011-2015 година. Главните активности на ЗЕЛС се насочени кон задоволување на потребите на своите членки, преку континуирано застапување и лобирање пред соодветните органи и институции за обезбедување на квалитетно سروедување на пренесените надлежности, како и зајакнување на капацитетите на администрацијата во општините во правец на создавање на модерни и европски ориентирани општини кои ќе нудат ефикасни услуги и ќе обезбедуваат квалитетни услови за живеење на своите граѓани. Во тој контекст, во Годишниот план се предвидени и низа активности, меѓу кои, од особено значење се новите иницијативи во делот на ИКТ технологијата кои ќе им овозможат на општините да го забрзаат процесот во стекнувањето на е-општина. Па така, покрај веќе постојните, предвидена е и изработка на неколку апликации: електронски систем за издавање на одобрение за градење, софтверска апликација за рејтингот на подземните инфраструктурни објекти,

веб - базирана база на податоци од областа на локалната самоуправа, веб - базирана апликација за промоција на културните настани во општините, софтверска апликација за издавање на Б-интерирани еколошки дозволи и софтверска апликација за електронско плаќање на јавните локални давачки (такси и надоместоци). Надзорниот одбор, кој го разгледа и усвои Планот за работа на ЗЕЛС за 2012 година, предложи воспоставување на систем на комуникација преку СМС, што, исто така, ќе биде еден од предизвиците за 2012 година. Во текот на 2012 година предвидено е зголемување на бројот на обучена администрација од општините, преку ЗТЦ (ЗЕЛС тренинг центарот), заради што е предвидено реновирање на првиот кај од административната зграда на ЗЕЛС каде би се организирале најголемиот дел од обуците, а предвидено е и склучување на Меморандум за соработка со СЕП за поддршка на системот на аплицирање за ИПА фондовите. Ќе биде утврдено и систем на разграничување на плашините и невладиниите услуги на ЗЕЛС кон општините, што ќе се заснова на основниот критериум за исплатена членарина кон ЗЕЛС. Управниот одбор на ЗЕЛС го усвои Буџетот на ЗЕЛС за 2012, кој заедно со Планот за јавни набавки, ги следи предвидените активности во Планот за работа на ЗЕЛС за 2012 година. Најголемиот процент на расходи, од дури 40% се наменети за изработка на софтверски решенија. Управниот одбор на ЗЕЛС ја прифати иницијативата на Владата на РМ за намалување на административната такса за издавање на одобрение за градење за кариеријата на објекти која е во надлежност на локалната самоуправа за 50%, истакнувајќи дека општините ги следат политиките на Владата кои се однесуваат на привлекување и создавање на поволен амбиент за инвестиции во земјава. Со оваа мерка и општините испраќаат порака до инвеститорите дека сакаат да ги намалат нивните трошоци. Сепак, истовремено беше укажано дека намалувањето на надоместоците се одразува исклучиво на единиците

на локалната самоуправа, со што се намалува ефективносќа на општината. Беше истакнато дека со следењето на ваквата политика, надоместоците за уредување на трајно земјиште за хотили и фабрики, достигнало 0,5 %, а обврската на општините да изградат инфраструктура и пати и натаму не се субвенционира, туку се надоместува од средствата на општинските буџети. Беше потврдено дека целите пакети на намалување се одразува директно и единствено на општинските буџети. Затоа, присутните укажаа дека е потребно обезбедување на доволни извори на финансирање на локалните власти, како компензација на скрашени приходи. На дневен ред беа ставени и заклучоците на претставниците на локалните власти, кои произлегоа од состанокоќ на Работното тело за утврдување на состојбите со недостигакоќ на финансиски средства за образование во локалната власт, составено и од претставници од Министерството за образование и наука, од Министерството за финансии кои се изземаа од овие заклучоци (види Глава 3). Беше констатирано дека е потребно зголемување на средствата во блок донацииите за образование, со цел задоволување на реалните потреби во оваа област. Секое менување на формулата, во ваква состојба на евидентен недостиг, во моментов би предизвикало само префрлување на средствата од едни општини за сметка на други.

НАДЗОРЕН ОДБОР

Назорниот одбор на ЗЕЛС има пет члена, избрани од Генералното собрание, со мандат од две години. То контролира извршувањето на одлуките на Генералното собрание и Управниот одбор. Ја контролира законносќа и стабилносќа на одлуките на Управниот одбор и на извршниот директор и то контролира финансискоото работење и управувањето со имотот на Заедницата. По потреба организира спроведување на ревизија на финансискоото работење и на Генералното собрание му доставува мислење за извештајот за работа и завршната сметка на буџетот на Заедницата и му доставува Годишен извештај за работата. Членовите на Назорниот одбор избираат претседател на одборот од своите сосќав.

Членови на Назорниот одбор до 13 јули, 2011 година:

1. Жика Стојановски, градоначалник на општина Илинден (претседател на Н.О.)
2. Александар Панов, градоначалник на општина Кавадарци
3. Стевче Јакимовски, градоначалник на општина Карпош
4. Садула Дураку, градоначалник на општина Липково
5. Михаил Волкановски, градоначалник на општина Ресен

Членови на Назорен одбор од 13 јули, 2011 година :

1. Тони Трајковски, градоначалник на општина Гази Баба (претседател на Н.О.)
2. Славко Велевски, градоначалник на општина Могила
3. Пане Трајков, градоначалник на општина Неготино
4. Садула Дураку, градоначалник на општина Липково
5. Стефче Јакимовски, градоначалник на општина Карпош

Одржани две седници на Надзорниот одбор на ЗЕЛС, во текот на 2011 година :

1. 22 септември, 2011 година, одржана прва седница на Надзорниот одбор, во просториите на ЗЕЛС
2. 7 декември, 2011 година, втора седница на Надзорниот одбор, во просториите на општина Неготино

На својата прва седница, одржана на 22 септември, 2011 година, во просториите на ЗЕЛС, новоизбраниот состав на Надзорниот одбор на ЗЕЛС, избра нов претседател. Едногласно беше избран, Тони Трајковски, градоначалник на општина Гази Баба. На седницата, Надзорниот одбор го разгледа и го усвои Деловникот за работа на Надзорниот Одбор. Присутните членови беа информирани за активностите на ЗЕЛС за вториот циклус на обуки и полагањата на испитот за стекнување со овластување за продажба и давање под закуп на градежно земјиште. Членовите потенцираа одредени проблеми поврзани со имплементирањето на Законот за постапување со бесправно изградени објекти, по што беше заклучено ЗЕЛС да испрати барање до сите општини и до мрежите на правници и урбанисти за тие да испратат забелешки и мислења за конкретните проблеми со кои се соочува нивната општина при реализацијата на овој закон. А следниот чекор да биде организирање на јавна дебата на претставниците од општините со претставници од Министерството за транспорт и врски (МТВ).

На втората седница на Надзорниот одбор на ЗЕЛС, која се одржа на 7 декември, 2011 година, во просториите на општина Неготино, беа разгледани и усвоени Предлог - планот за работата на ЗЕЛС во 2012 година и Предлог - планот за финансиско работење (буџет) на ЗЕЛС за 2012 година. Двата документи во целост го следат Стратегискиот

план на ЗЕЛС. Беше заклучено дека одбележувањето на 40 години од постоењето на ЗЕЛС (26 април 2012 година) треба соодветно да се одбележи. Членовите дадоа позитивни оценки за новините, кои со овој годишен план и соодветниот буџет, се однесуваат на зајакнување на ИКТ технологијата преку изработка на неколку клучни апликации, како и воведување на систем на разграничување на платените и неплатените услуги. Надзорниот одбор даде насоки и за утврдување на механизми, за зголемување на наплатата на членарината. Надзорниот одбор препорача изработка на студии за отворање на радио станица „ЗЕЛС РАДИО“ и студија за основање на „ЗЕЛС БАНКА на општините“, кои треба да покажат колкав би бил нивниот ефект во зголемувањето на транспарентноста и развојот на локалните власти. Членовите беа информирани за континуираното зголемување на бројот на обучени лица преку ЗТЦ (ЗЕЛС тренинг центарот) и за предвидената адаптација на првиот кат од деловниот објект на ЗЕЛС, во соодветен тренинг центар. Надзорниот одбор го поздрави и предвиденото воспоставување на ЗЕЛС прес центарот, како можност за секоја општина, преку ЗЕЛС, да ја информира јавноста за своите актуелни прашања, а предложи идната година, акцент да се стави и на учество на општините во распределбата на концесиите за земјоделска дејност, распределба на надоместоците од продажба на градежното изградено земјиште и други активности.

КОМИТЕТ НА СОВЕТИТЕ

Комитетот треба да овозможи зајакнување на улогата на општинските совети во работењето на ЗЕЛС и афирмација на улогата на советниците. Комитетот го сочинуваат 11 членови, од кои претседател и 10 членови кои се избираат како претставници на регионите во Република Македонија. Нивниот мандат трае две години, а бројот на мандатите за избор на член на Комитетот не може да изнесува повеќе од осум години. При изборот на членовите се води сметка за обезбедување континуитетот во работата за политичката, етничката, регионалната и половаата заштитеност. Задачите на Комитетот се да ја афирмира улогата на Советот на општината, да ја следи проблематиката од функционирањето на Советот, да го нагласува активниот придонес на советите во процесот на децентрализацијата, да го зајакнува концептот на развој на граѓанското општество и локалната демократија и друго. Претседателот на Комитетот, присуствува на седниците на УО на ЗЕЛС, без право на глас. Во текот на 2011 година, Управниот одбор на ЗЕЛС даде препораки до претседателите на советите на планските региони, да ги информираат општинските совети од нивниот регион, да присустваат кон избирање свој претставник во Комитетот на советите, орган на ЗЕЛС.

Членови на Комитетот на советите до 13 јули, 2011 година:

1. Сашко Николов,
општина Радовиш
(претседател на К.С.)
2. Спирко Георгиев,
општина Кочани
3. Виктор Цветковски,
општина Куманово
4. Здравко Трневски,
општина Кривопаштани
5. Славчо Чадиов,
општина Велес
6. Ирфан Емини,
општина Тетово
7. Џеваир Беќири,
општина Струга
8. Ирена Мишева,
град Скопје
9. Лилјана Соларова,
општина Василево
10. Хисније Река,
општина Брвеница
11. Жанета Чаушевска,
општина Градско
12. Звонко Спасовски,
општина Кисела Вода

КОМИСИИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ МРЕЖИ НА ЗЕЛС

” Во рамките на ЗЕЛС, формирани се 13 комисиии, кои ги опфаќаат сите области кои се префрлени во надлежност на општините. Во текот на 2011 година, комисиите разгледуваа значајни прашања кои претставуваа предизвик во работењето на локалните власти и нудеа конструктивни предлози и решенија за создавање на посоодветна законска основа за спроведување на квалитетни услуги за граѓаните. Со подобрувањето на ИКТ во секоја општина, се создадоа можности рамената на мислењата и ставовите меѓу членовите на комисиите да се одвива по електронски пат, но не изостануваа ниту бројните состаноци што тие ги одржуваа во административната зграда на ЗЕЛС. Заклучоците на Комисијата беа доставувани на разгледување до Управниот одбор на ЗЕЛС.

Во рамките на ЗЕЛС, формирани се и 12 професионални мрежи на претставници од општинската администрација. Секоја мрежа е формирана од лица, од сите локални власти, кои извршуваат сите дејности, а претставител во нив е на доброволна основа. Членовите дискутираат за проблемите од својата област, со кои се соочуваат во работењето, изнесуваат иницијативи за нивно разрешување и предлози, што потоа ги разгледува соодветната Комисија. Работењето на овие мрежи, го поддржува стручната служба на ЗЕЛС, преку одговорни координатори. Една од стручните цели на ЗЕЛС е општините да имаат стручна администрација, која адекватно ќе одговори на потребите на граѓаните, па сите изнесени потреби на членовите на овие мрежи, кои се однесуваат на зајакнување на нивните капацитети во извршување на своите обврски, ЗЕЛС максимално се ангажира да ги задоволи преку организирањето на навремени и квалитетни обуки преку ЗЕЛС тренинг центарот.

На првата седница на УО на ЗЕЛС, појавен нов војводишен мандат на ЧЛЕНОВИТЕ НА 13-ТЕ КОМИСИИ ВО ЗЕЛС:

1. КОМИСИЈА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ
2. КОМИСИЈА ЗА ОПШТИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА
3. КОМИСИЈА ЗА КУЛТУРА
4. КОМИСИЈА ЗА КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ
5. КОМИСИЈА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ
6. КОМИСИЈА ЗА Е-ОПШТИНИ
7. КОМИСИЈА ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
8. КОМИСИЈА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И СПОРТ
9. КОМИСИЈА ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
10. КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
11. КОМИСИЈА ЗА ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА
12. КОМИСИЈА ЗА РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
13. КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА

АКТИВНОСТИ НА КОМИСИИТЕ И НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ МРЕЖИ:

ФИНАНСИИ

Комисијата за финансирање при ЗЕЛС одржа три седници во текот на 2011 година. Првата седница беше одржана на 22.03.2011 година, каде тема на состанокот беа доставените анализи, направени од Министерството за финансии за процесот на фискална децентрализација во Република Македонија во 2010 година и информација за даночните приходи на општините, според нивната структура, за периодот 2007-2010 година. Комисијата ги усвои следниве заклучоци:

- ▶ Иако номиналната вредност на анализираниите приходи покажува извесно зголемување, повеќе од видно е дека истите вредности претставуваат намалени приходи во општините заради зголемените животни трошоци, како и зголемувањето на енергенсите и други средства;
- ▶ Голем процент на приходите отпаѓа на трансфери, дотации и донации (околу 63%) но тоа е само уште еден доказ за недоволното ниво на слобода и децентрализација и големата зависност на локалната власт од централната;
- ▶ Во последните две години, општините се соочуваат со сè поголеми проблеми во управувањето со дотациите за образованието, од причина што тие не го следат трендот на растот на цените на ресурсите;
- ▶ Упаѓањето на централната власт во ингеренциите на општините е, исто така, неприфатлива. Се спомнаа неколку примери од блиското минато, како промената на вредноста на надоместокот за уредување на градежно земјиште, кое со одлука на Владата е

намалено на 5% од редовните вредности, утврдени од општинските совети, а кое се однесува на изградба на хотели и индустриски објекти. Сличен е примерот и со намалување на вредноста на персоналниот данок, за кој Владата донесе одлука, а не се обиде на ниеден начин да им го надолжни тоа на општините;

- ▶ Се критикуваше и работата на ЗЕЛС, кој и по 5 години не успеа да се избори за промената на процентите на ДДВ и персоналниот данок;
- ▶ Еден од предлозите на седницата се однесува и на формирање на единствена база на податоци, која би ги обединила МВР, УЈП и ЗЕЛС, бидејќи сите ги користат истите податоци, за кои секој посебно има своја база;
- ▶ Концесиите, кои се значаен приход за одделни општини, имаат застој во исплаќањето за минатата година, што претставува голем проблем за оние кои го планирале тој приход и одредиле проекти кои ќе треба да бидат финансирани од истиот. Се даде предлог, Владата да размисли и за зголемување на процентот на наплата од концесионерите, бидејќи тие користат ресурси на РМ и остваруваат огромни заработки од истите. Колку големо влијание нивната работа има на уништувањето на општинската инфраструктура и животната средина е доволен показател, кој треба да го потврди нашето барање;
- ▶ Општините се чувствуваат обесправени и со промена на Законот за патишта, со кој им се одземени огромни средства. Во последните две години недостатокот на средства многу се чувствува, а особено во општините со големи површини, како и во општините во кои преовладуваат голем број на села и населби, како и лоши зимски услови;
- ▶ Членовите на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС, мислат дека на општините им треба помош и под

итно бараат да се изготви стратегија за управување на долг;

- » Изразено е и незадоволство околу вработувањето во образовните институции и градинките, каде сè уште мора да се чека на согласност од министерствата, а испразнетите места за кои е обезбедено финансирање, долго време стојат празни;
- » Уште еднаш се потврди барањето на ЗЕЛС дека капиталните инвестиции не треба да се делат од министерствата, туку под итно и по критериуми утврдени во соработка со ЗЕЛС, треба да се префрлат на општините.

На 13-ти април, 2011 година се одржа заеднички состанок на членовите на **Комисијата за финансирање при ЗЕЛС, членовите на Комисијата за следење и развој на системот за финансирање на општините, претставници на УНДП и професорот на Универзитетот Џорџија во Соединетите Американски Држави, Андреј Тимофеев, ангажиран експерт од УНДП.** Професорот Тимофеев ја образложи деталната анализа, што тој и неговиот тим ја правеле во изминативе три години, како предлог за можна распределба на средствата од ДДВ во општините во нашата земја.

Вториот дел на состанокот беше посветен на прашања и дискусии од членовите на двете комисии, беше искажано големо задоволство од направената анализа на **Комисијата за финансирање при ЗЕЛС и Комисијата за следење и развој на системот за финансирање на општините**, која во целост се поклопува со барањата на ЗЕЛС, изнесени во Систематизираните ставови на ЗЕЛС, со кои Управниот одбор на ЗЕЛС оди на преговори со Владата на РМ. Беше констатирано дека без таква правична формула за распределба на капиталните инвестиции, разликата помеѓу општините и натаму ќе се зголемува, па затоа на општините кои заостанале во својот досегашен развој без-условно треба да им се помогне.

Од оваа средба произлегоа одредени заклучоци, меѓу кои дека има потреба од подобрување на формулата за ДДВ во повеќе насоки, да се зголеми процентот од зафаќањето од ДДВ за локалните власти, во согласност со барањата на ЗЕЛС, Министерство за финансии да ги направи симулациите за распределба на ДДВ, да ги разгледа и достави до ЗЕЛС на мислење, да се информира министерот за финансии околу денешниот состанок и произлезените предлози и за тоа да се дискутира и на седница на Владата, Министерството за култура да го преформулира предлогот за распределба на блок дотации и да го достави на повторно разгледување до ЗЕЛС.

На 27октомври, 2011 година, Комисијата за следење на развојот на системот на финансирање на општините одржа седница на која усвои неколку значајни документи за распределба на финансиските средства за извршување на надлежностите на локалните власти, за 2012 година. Комисијата ја сочинуваат девет члена, од кои петмина се претставници од ЗЕЛС. На овој состанок беа разгледувани повеќе уредби, меѓу кои Уредбата за распределба на средствата од ДДВ за 2012 година, Уредбата за методологијата за распределба на средствата за основното и Уредбата за методологијата за распределба на средствата за средно образование, како и Уредбата за распределбата на средствата од културата, по кои присутните развија широка дискусија.

Во однос на распределбата на средствата од ДДВ, за 2012 година, утврдено е и законски предвиденото зголемување на зафаќањето од ДДВ на 4% од вкупната маса од овие средства. Присутните градоначалници се сложија формулата да не се менува и стартната сума за секоја општина да изнесува три милиони денари, како и досега. Полемика се отвори околу недостатокот на средства за покривање на надлежноста образование. Беше истакнато дека со промена на формулата за распределба, ќе се случи само прелевање на средствата од едни во други општини, односно некои општини ќе добијат повеќе средства, но на сметка на другите општини. Претставниците на ЗЕЛС

инсистираа на потребата од зголемување на вкупната сума на дотации за извршување на оваа надлежност, како значајно решение за надминување на овој проблем. Беа изнесени и податоците добиени од анализата што ја направи ЗЕЛС за недостатокот на средства во образованието во општините, за 2011 година, што покажуваше дека станува збор за недостаток од најмалку 650 милиони денари. Во тој контекст претставниците од ЗЕЛС истакнаа неколку барања во однос на потребните средства на општините за образованието и адекватно спроведување на оваа надлежност :

- ▶ значително зголемување на вкупната сума на дотации за образование кои ќе им бидат префрлани на општините за извршување на оваа надлежност,
- ▶ да се изнајде начин општините да добиваат нафта од стоковите резерви за потребите во образованието. (Ова особено се однесува на средното образование, поради појавата и на четврта генерација на средношколци) и -доделување на нови автобуси на општините за организирање на превоз на учениците.

На третата седница на УО на ЗЕЛС, потврден беше новиот двогодишен мандат на членови во Комисијата за следење на развојот на системот на финансирање на општините :

1. Стојан Лазарев, градоначалник на општина Конче
2. Маријан Ѓорчев, градоначалник на општина Кисела Вода
3. Хазби Идризи градоначалник на општина Боговиње
4. Горан Петров, градоначалник на општина Велес
5. Александар Петрески, градоначалник на општина Охрид

Пет нови општини ги исполнуваат условите за влез во втората фаза од фискалната децентрализација – препорака на Комисијата

Пет општини: Веница, Делчево, Желино, Охрид и општината Вранештица, добија препорака за влез во втората фаза од фискалната децентрализација, донесени од страна на Комисијата за следење и оценка на исполнетост на условите за преминување во втората фаза од процесот на фискална децентрализација, изнесени на состанокот одржан на 25 октомври, 2011 година. Ваквата констатација од Комисијата, утврдена во Извештајот за извршена евалуација врз основа на квартални извештаи за периодот од 01 април, 2011 година, до 30 јуни 2011 година, ќе бидат испратена на разгледување од Владата на Република Македонија. **Со тоа се создадоа услови, сите општини во земјава да се стекнат со второто ниво од фискалната децентрализација.**

Во извештајот беше утврдено дека шест општини, кои не се во втора фаза на фискална децентрализација, во согласност со доставените извештаи за вториот квартал, а по извршената евалуација, имаат освоено над 85 поени, што претставува неопходен услов за влез во втората фаза од процесот на фискалната децентрализација. Комисијата утврдила дека општини кои имаат освоено над 85 поени, но не ги исполниле условите од првата фаза, односно немаат вработено 2+3 во општинската администрација, се општина Вранештица и општина Пласница, која има и блокирана сметка по основ на судски извршни решенија. Општина Вранештица е единствена општина во која не се пренесува надлежноста која се финансира со блок дотација, поради што истата со освоените над 85 поени (86,79 поени) може да премине во втората фаза на фискалната децентрализација. Во извештајот Комисијата упати и предлог до Министерството за финансии, Министерството за труд и социјална политика и Министерството за култура да ги утврдат пресметките за блок дотации при подготвувањето на Буџетот во Република Македонија за 2012 година и да ги известат општините за висините на блок дотациите со кои ќе се финансираат пренесените надлежности.

На општина Пласница, од страна на Комисијата ѝ беше препорачано да ги интензивира активностите за исполнување на условите од првата фаза, односно за условот за потребниот капацитет на општинската администрација, да ги искористи законските можности за меѓуопштинска соработка.

На третата седница на УО на ЗЕЛС, потврден беше новиот двогодишен мандат на членовите во Комисијата за следење и оценка на исполнетост на условите за преминување во втората фаза од процесот на фискална децентрализација :

1. Коце Трајановски, градоначалник на град Скопје, претседател на ЗЕЛС
2. Љупчо Којчиновски, градоначалник на општина Дебарца
3. Фатмир Изаири, градоначалник на општина Желино

КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ

Во согласност со утврдените систематизирани ставови на ЗЕЛС во однос на комуналните дејности, во текот на 2011 година оваа комисија беше особено активна во иницирањето на постапки за подобрување на легислативната рамка. Комисијата одржа 4 состаноци, а организираше и неколку работни средби со заинтересирани домашни и странски компании и инвеститори за подобрување на услугите на јавните претпријатија.

Во соработка со Сојузот на Стопанските комори на Република Македонија организирана е презентација на можностите за инвестирање во овој сектор на две компании од Велика Британија и Франција за обезбедување на ЈПП (јавно – приватно партнерство) во областа на водоснабдувањето и управувањето со отпадот.

Приоритетно прашање беше надминувањето на проблемот со примената на Законот за гробиштата и погребалните услуги,

каде беше потребно реструктурирање на оваа дејност, односно поделба на извршувањето на дејноста управител на гробишта и давател на погребални услуги, кои во минатото ги извршуваше еден јавен субјект. Ова особено што најголемиот број јавни претпријатија на територијата на Републиката, по правило, ги извршуваа обете дејности, од каде со новата регулатива требаше да извршат структурни промени. Примената на Законот се одвиваше под надзор на државниот комунален инспекторат со кого е остварена тесна комуникација и соработка.

ЗЕЛС иницираше постапка за донесување на нов закон за комуналните дејности, заради неусогласеноста на системските решенија опфатени со истиот со поединечните посебни закони, како што се: Законот за јавна чистота, Законот за снабдување со вода за пиење, Законот за животна средина итн. Особен проблем во примената на овој закон е утврдена во недостатокот на правни инструменти за извршување на решенијата, донесени во постапката спроведена врз основа на истиот. Дополнителен проблем претставува и нерегулираните мерки за отстранување и чување на непрописно паркирани возила, хаварисани возила, земјоделски машини со приклучни, или без приклучни орудии, ерадикација на животни скитници, украсување на населените места, одржување на јавни санитарни јазли, аеро-запрашувања, дезинфекција, дератизација и слично, отстранување и чување на ситна и крупна стока и живина во урбани средини, сечење и складирање на огревно дрво и јаглен на јавни и сообраќајни површини.

Комисијата, исто така, ги разгледа проблемите со примената на Законот за јавните службеници врз основа на кој јавните претпријатија е потребно да ја усогласат сопствената организациска структура и звања.

Комисијата ги разгледа и Законот за води и Законот за отпад и утврди дека е нужна измена на легислативата заради утврдување на крајбата на вода како кривично дело. Ставовите на комисијата за комунални дејности се утврдени како составен дел од СИСТЕМАТИЗИРАНИТЕ

СТАВОВИ на ЗЕЛС и истите се презентирани пред Владата на Република Македонија на состанокот одржан на 28 декември, 2011 година.

Во процесот на утврдување на ставовите Комисијата за комунални дејности при ЗЕЛС тесно соработуваше со АДКОМ (Асоцијацијата на даватели на комунални услуги) и ЗКИ (Здружението на комуналните инспектори).

ОБРАЗОВАНИЕ

Предизвиците на локалните власти во областа на образованието, беа предмет на бројни активности што се реализираа во рамките на ЗЕЛС, во текот на 2011 година. За значајни прашања од оваа област се дискутираше во рамките на Комисијата за образование при ЗЕЛС, потоа во рамките на Мрежата за образование, на неколку седници на Управниот одбор, како и на повеќе официјални средби на претседателство на ЗЕЛС со министрите за образование, со претставници од министерството за финансии, СОНК и со меѓународни организации, кои ги поддржуваат општините за ефикасно реализирање на оваа надлежност. Поради недостатокот на средства во образованието, ЗЕЛС направи соодветна **анализа за секоја општина колку изнесуваат блок дотациите, а колкави се потребите, односно недостатокот**, чии податоци потоа ги презентираше на средбата со Министерот за образование, во месец август.

Исто така, ЗЕЛС направи **база со релевантни податоци од општините за состојбата со компјутерите, за осигурувањето на училиштата, како и за можноста општините да поднесат барање за легализација за училишните објекти за кои што немаат соодветна документација**. На барање на општините, ЗЕЛС испрати писмо до МИОА да го достави списокот на ангажираните лица, распоредени за одржување на компјутерските мрежи во училиштата, заедно со нивните контакти, кои потоа го достави до членките.

За разрешување на одредени специфични состојби, во текот на 2011 година беа формирани работни групи и тела,

со соодветни претставници од општините и од надлежните министерства. Беше формирана **специјална комисија за разграничување на ингеренциите меѓу државните просветни инспектори и општинските инспектори**. Комисијата ја сочинуваа 9 членови: 5 овластени инспектори од општините, кои со своите активности се истакнуваат во работењето на Комисијата за образование при ЗЕЛС: општина Велес—Божидар Јовиќ, град Скопје—Соња Гошевска -Ивановиќ, општина Врапчиште—Несет Даути, општина Струмица -Зоран Узунов, општина Штип -Ванче Маневски, еден претставник од МОН: Босилка Галева и три државни просветните инспектори : Шабедин Љачи, Мирјана Насковска и Стефан Стојанов. Комисијата беше формирана на предлог на Министерот на за образование и наука, Панче Кралев поради потребата, изнесена од страна на ЗЕЛС за усогласување на статусот на овластените општински инспектори, согласно промените и колизијата на Законот за просветна инспекција со Законот за инспекциски надзор, кој стапи во сила од 1 април 2011 година, како и потребата за разграничување на преклопувањата на одредени ингеренциите меѓу општинските и државните просветни инспектори. Комисија, активно работеше, одржа два состанока и по електронски пат разменуваше предлози, по што изработи два предлог-документи кои се доставени до соодветните институции.

Одредени општини, уште на почетокот на годината, се соочија со одредени немили настани што се случија во одредени училишта, поврзани со дисциплината на учениците. Тоа беше повод, УО на ЗЕЛС, на 15-тата седница, одржана на 16 февруари, 2011 година, да дискутира на оваа тема, при што беа донесени **„Препораки за превентивни безбедносни мерки во училиштата“** кои ЗЕЛС ги достави до сите градоначалници, со цел нивна примена во училиштата, чиј основач е општината.

Беше усвоен текстот на **Меморандумот за соработка помеѓу ЗЕЛС и СОНК**, доставен на иницијатива на СОНК. **ЗЕЛС упати и барање до Топлификација**, за испо-

раката на фактурите за користење на топлинска енергија на основните и средните училишта во Скопје да стигнуваат на 12 месечни рати, наместо на шест, во согласност со исплатата на блок дотациите. **Беше иницирано барање до Регулаторната комисија, да ги стави градинките и училиштата во специјална група,** во однос на пресметката и наплата на електрична и топлинска енергија. **Беа остварени три официјални средби со министерот за образование и наука. На 4 март, 2011 година,** претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, имаше средба со Министерот за образование и наука, Никола Тодоров и со претставници од СОНК, во согласност со барањата на наставниците кои патуваат повеќе километри од своите живеалишта до работните места, за одобрување на дополнителен надомест. Законската регулатива, не дозволува отворени можности за дополнителни мерки, кои, исто така, би предизвикале дополнителни промени во блок дотациите. **На 18 август, 2011 година,** раководството на ЗЕЛС, оствари прва официјална средба со министерот за образование и наука, Панче Кралев. На средбата се дискутираше по сите точки од СИСТЕМАТИЗИРАНИТЕ СТАВОВИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ од ЗЕЛС, а во прилог беше приложена и Анализата за недостатокот на финансиски средства за образование на општини. Недостатокот, локалните власти го надоместуваат од други приходи на општината, што предизвикува систем на врзани садови во префрлањето на недостатоците, од едно на друго место. Поради евидентниот недостаток, предизвикан особено од потребата за надоместување на патните трошоци на учениците, во средното задолжително образование, ЗЕЛС побара зголемување на средствата за образование и што поскоро донесување на правилник за задолжителното средно образование и регулирање на превозот на учениците.

На 7 декември, 2011 година, Комисијата за образование при ЗЕЛС, во просториите на Заедницата, одржа итна седница, за предлог-буџетот за 2012 година, распре-

делување на средства за образование и ревидирање на Систематизираните ставови за образование, кои потоа беа разгледувани на четврта седница на Управниот одбор на ЗЕЛС, и на средбата ЗЕЛС -Влада. Беше констатирано дека зголемувањето на средствата за образование за 2012 година, од 7 % повторно не ги задоволува потребите за образование, особено со оглед на континуираното зголемување на цените на нафтата, струјата, парното греење и друго. МОН досега префрлил средства само за првата генерација средно задолжително образование и секоја година ја префрла истата сума, без притоа да води грижа дека во средно задолжително образование има веќе четири генерации. Беше посочен проблемот со наставниците кои патуваат до училишта на терени каде нема јавен превоз, кои не добиваат надомест за тоа. Беше предложено дека во ваква состојба би било полезно општините да добијат нафта од државните резерви, со цел делумно покривање на долговите за превозниците, иако тие тоа многу тешко го прифаќаат. Беше нагласено дека при најавите за донирање и давање на автобуси, треба да се води грижа за општините во кои терените се прилично планински и секое возило не е соодветно за користење, поради што се јавуваат чести поправки за возилата, за кои општините, исто така, немаат доволно средства. Беше истакнато дека е потребно зголемување за дотацијата за образование за дополнителни 10 %, како и воведување на дополнителни варијабилни кои би произлегле од пресметките каде би се вкalkулирала километражата што ја минуваат учениците, специфичноста на теренот што го минуваат, постоенето или непостоенето на јавен превоз и слично. Стана збор за утврдување на надоместоци за наставниците распоредени со соодветен број на часови, но во повеќе училишта на територија на повеќе општини. **На 10 ноември, 2011 година, на 4-тата седница на УО, во општина Валандово, на барање на ЗЕЛС, присуствуваше министерот за образование и наука, Панче Кралев,** како и претставници од Министерството за финансии, каде беше побарано задолжително зголемување на средствата

за образование во Буџетот за 2012 година. Претставниците од Министерството за финансии истакнаа дека во трезорот стои една милијарда денари за образование, заостанати и неискористени средства од страна на општините, поради што министерот за образование и наука, Панче Кралев, предложи формирање на **работно тело за утврдување на состојбите со недостатокот на финансиски средства во образованието, во локалните власти**. Истото го сочинуваат осум номинирани претставници од одделенијата за финансирање од општините: Битола, Кичево, Гостивар, Тетово, град Скопје, Штип, Куманово и Валандово, претставници од Министерството за финансии: по двајца од Секторот за буџет и фондови и од Секторот за трезор и тројцата номинирани претставници од МОН. Работното тело одржа состанок на 24 ноември, 2011 година во просториите на ЗЕЛС, на кое се појасни дека на заостанатите средства на трезорското салдо не се само од средства за образование, туку и за противпожарна заштита, градинките, за култура, но дека, сепак, има неискористени суми кои се наменети за образованието. Општините образложија дека во одредени случаи јавните набавки се повторуваат и по неколку пати, заради што настанува одложување на плаќање, но, исто така, укажаа дека исплаќањата ги вршат sukcesивно. Потоа изнесоа забелешка дека трезорот пушта средства многу доцна на крајот во декември и општината или училиштата немаат време за вршење на исплатата, поради што тие се префрлаат за следната година, како неискористени. Од страна на одредени локални власти беше упатена забелешка дека не може да се направи вистинско планирање во училиштата, бидејќи се укинати професионалните финансиски работници во училиштата. По повеќе од двочасовна дискусија беа донесени заклучоци од страна на претставниците на локалните власти, што претставуваат дел од СИСТЕМАТИЗИРАНИТЕ СТАВОВИ НА ЗЕЛС.

КУЛТУРА

Комисијата за култура во текот на 2011 година одржа една седница. Седницата се одржа на 9 ноември, 2011 година, во просториите на ЗЕЛС, на која се дискутираа актуелни теми и прашања во однос на надлежноста култура во локалната самоуправа. Беше разгледан и усвоен акциониот план на ова тело за наредниот период и најавите и конкурси за програмите за култура, од интерес и важност на општините. Присутните членови ги ревидираа систематизираните ставови во однос на состојбите со културата. Беше заклучено да се информираат општините за објавениот конкурс за избор на Град на културата за 2012 година, од страна на Министерството за култура. Во однос на проектот на АЛДА за „Соработка помеѓу општините од Долна Нормандија и Македонија во делот на културата“, беше договорено да се испрати барање и до останати општини за вклучување во овој проект, со цел проширување на добрите искуства што ги стекнаа општини од Пелагонискиот регион со останатите општини во државата. Комисијата се договори дека во наредниот период е неопходно да се организира состанок помеѓу претставници од Комисијата за култура и Комисијата за урбанизам при ЗЕЛС, министерката за култура и директорот на Заводот за заштита на културното наследство во Република Македонија за регулирање на моменталната состојба на објектите, кои се со заштитена вредност и се наоѓаат на територија на општината, а во кои општината нема право да интервенира, со цел да ги зачува од уривање и разубавување на ликот на објектот, бидејќи тие објекти многу влијаат за целосно реализирање на Деталните урбанистички планови во општината. Беше договорено ЗЕЛС да ги информира сите општини дека е во тек изработката на Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата во 2012 година од страна на ресорното министерство и дека, во согласност со нивната волја за соработка со општините, треба да достават свои предлози и препораки до ЗЕЛС за

понатамошно разгледување од страна на Министерството и нивно евентуално вклучување во програмата за идната година. Претседателот на Комисијата за култура, Василчо Дамчески, кака нов претседател на ова тело, говореше за моменталните состојби со културата на локално ниво, ја потврди потребата од потесна соработка со ресорното Министерство за култура и истовремено ги пренесе барањата од претставници од Министерството за култура да не се пренаменуваат средства за култура за други намени, за кои општината смета дека им се поприоритетни во однос на културата.

РУРАЛЕН РАЗВОЈ

ЗЕЛС во 2011 година, имаше значајни активности во областа на руралниот развој. Активностите на Комисијата за рурален развој при ЗЕЛС, придонесоа за ефикасни и конструктивни одговори на локалните власти, во однос на, најчесто доцна доставуваните законски, подзаконски и програмски предлози и иницијативи од страна на ресорните министерства. Затоа предлозите и забелешките честопати беа разменувани по електронски пат, но дадоа значително ефективни резултати.

На 21 и 22 јануари, 2011 година, на 14-тата проширена седница на УО на ЗЕЛС, присуствуваше и тогашниот заменик министер за земјоделство, шумарство и водостопанство, Перица Ивановски, кој пред присутните **го образложи Предлог-законот за земјоделско земјиште со кој се предвидува затворање на повеќе неразрешени прашања во земјоделската политика.** Со законот се предвидува дорегулирање на постапката за распределба на земјоделското земјиште, со која земјоделците на поедноставен начин ќе може да аплицираат за негово користење. Градоначалниците истакнаа дека е значајно што се овозможува градбите кои се со земјоделска намена, а се надвор од урбанистички опфат, да се легализираат, преку издавањето на согла-

сности од МЗШВ, како и тоа што се предвидува одреден статус на оранжериите. На овој начин ќе се овозможи и искористување на средства од европските фондови утврдени за оваа намена. ЗЕЛС побара околу главните сообраќајници да се овозможи земјоделското земјиште да се пренамени во градежно, со што ќе се поттикне забрзан економски развој на општината, интерес кај инвеститорите да градат на овие локации, особено што земјоделските култури кои се одгледуваат на овој простор не се доволно квалитетни поради присуството на олово од издувните гасови од возилата. **ЗЕЛС беше задоволен што е прифатено барањето да има свои претставници во Комисиите за распределба на земјоделското земјиште.**

Во април, 2011 година, на барање од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ), по однос на **Правилникот за поблиските критериуми за определување на руралните средини и категории рурални заедници**, општините извршија ажурирање на податоците кои се потребни за утврдување на вистинските критериуми и категории, во согласност со барањето на овој акт. Овие податоци ќе послужат за изработка на список на рурални средини и рурални заедници во земјава.

На 22 јули 2011 година, претставници од ЗЕЛС имаа средба со претставници од МЗШВ и од Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој, каде беше образложена постапката за користење на средствата од страна на општините за инфраструктура во руралните средини, во согласност со Програмата за рурален развој за 2011 година. Предмет на образлагање беше и **Правилникот за поблиските дополнителни услови за поддршката од мерките за рурален развој, прифатливите трошоци и висината на поддршката за прифатливите трошоци, по корисник, за поединечна мерка.** Претставници на ЗЕЛС изнесоа свои забелешки и предлози :

1. Инвестициите во патната инфраструктура, за поврзување на селата со културни знаменитости и локалитети, да изнесуваат до 2 км, наместо предложениите до 1 км;
2. Инвестициите за изградба и/или реконструкција на селски улици да се зголемат на 3 км наместо предложениот 1 км;
3. Покрај инвестициите за обезбедување и унапредување на шумски и велосипедски патеки, одобрување на инвестиции и за изградба на нови шумски и велосипедски патеки;
4. Исто така, беше побарано средствата од програмата да можат да се користат и за санација на мостови и изградба на нови мостови, со образложение дека руралните општини најмногу се соочуваат со проблемот од постоење на стари и небезбедни мостови, кои во голема мера, во одредени периоди од годината, поради временските услови, ја забавуваат или целосно оневозможуваат нормалната комуникација и патување на граѓаните.
5. Во однос на висината на средствата потребни за поддршка, по поединечни мерки од програмата, побарано е прифатливите трошоци, по корисник, за мерката инвестиции во инфраструктура за развој на земјоделството, шумарството и водостопанството за патна инфраструктура за пристап до земјоделско земјиште и за консолидација и пренамена на земјоделското земјиште, да изнесува 4.000.000,00 МКД наместо предвидените 1.000.000,00 МКД. Образложено е дека поради потребата од поголема пристапност до обработливите земјоделски површини, како и до многубројната одводна каналска мрежа, потребно е отворање на пристапна патна мрежа во сума на средства поголема од предвидената, бидејќи станува збор за изградба, реконструкција и одржување на поголема должина на патот која

во моментот е тесна за пристап и транспорт на земјоделски производи.

6. Висината на прифатливите трошоци за мерката за изградба и/или реконструкција на плоштади, зелени површини, шеталишта и сл. да биде 4.000.000,00 МКД наместо предвидените 3.000.000,00 МКД.

Образложено беше дека постојните цени на елементите потребни за изградба на најразлични инфраструктурни елементи од плоштади (фонтана, осветлување и други приклучоци) бележат пораст, а тоа доведува до опасност нивната изградба да остане нереализирана, за што е потребно зголемување на висината на прифатливите трошоци за оваа мерка.

7. Висината на прифатливите трошоци за изградба и/или реконструкција на патната инфраструктура за поврзување на селата со културни знаменитости и локалитети од значење за селската популација и/или реконструкција на селски улици наместо предвидените 10.000.000,00 да се намали на 6.000.000,00 МКД. Општината не можат да го исполнат критериумот за нејзино задолжително учество, со сопствени средства, во износ од 30%, а не можат да го покриваат и ДДВ-то кое АФПЗРР не го плаќа, ниту пак и разликите во цените од понудата. Овие средства да се алоцираат на другите ставки.

Беше побарано во иднина повеќе се обрне внимание на подготвувањето на развојните планови за рурален развој, како и за обука на локалната администрација за подготвување на проекти со кои општините ќе аплицираат за средства од националните програми, но и за средства од ИПА фондовите.

На 7 октомври, 2011 до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство **беше доставено мислење во однос на Предлог - законот за изменување и дополнување на Законот за земјоделско земјиште**, каде беше забележано дека тој е на штета на општините и дека

во целост би го попречил нормалното функционирање на ЕЛС. Притоа е оценет и како втор дел на Законот за постапување со бесправно изградени објекти.

Одредените недоречености за постапување со веќе бесправно изградените објекти на земјоделско земјиште, доведоа до попречување на работата на многу општини, односно општинската администрација е во дилема според кој закон треба да постапува во конкретни случаи, што доведува до одолговлекување на постапките. Беше укажано дека е позитивно што е направен обид со овој предлог-закон за дополнување и изменување на Законот за земјоделско земјиште, да се регулира и овој дел од постапката. Треба да се направат напори при регулирањето на постапките за постапување со бесправно изградени објекти, да не се создаде правен вакуум помеѓу двата закони кои ја регулираат оваа област. Дефинитивниот став на ЗЕЛС, беше дека не се согласува со предложениот текст на Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за земјоделско земјиште и ЗЕЛС бара заеднички консултации и средби со МЗШВ и МТВ за усогласување на ставовите.

На 26.10.2011 беше доставено **мислење по информација за подготовка и спроведување на мерки за локален развој на рурални средини, формирање на локални акциони групи (ЛАГ) и акциски план за спроведување до МЗШВ**. Во согласност со доставената информација, општините и ЗЕЛС изразуваат спремност за учество во сите фази предвидени со акциониот план за воведување и спроведување на ЛИДЕР пристапот, со што ќе дадат свој придонес за поуспешна припрема за спроведување на ЛИДЕР во Република Македонија. Сепак дел од општините укажаа дека се куси рокови за реализирање на активностите и дека е потребно нивно вклучување при дефинирањето на териториите на кои ќе дејствуваат ЛАГ-овите. Исто така, побарано беше појаснување на ставот за формирање на 16 ЛАГ-ови во осумте плански региони, со предвидување дека ЛАГ се формира на рамките на територијата на еден планскиот регион, но дека територијата на еден ЛАГ може да опфати и територија

на два или повеќе плански региони, а притоа да се запазени критериуми од страна на социјална, физичка и економска гледна точка. Да се дадат насоки по кој основ акредитираниот ЛАГ ќе биде запишан во Централниот регистар, во согласност со подзаконските акти кои ќе ја регулираат оваа дејност и потребата од подолги кампањи за едукација на граѓаните, по однос на формирањето на потенцијалните ЛАГ-ови. Беше потенцирано дека е недоволната сумата на предвидените средства од 5.000.000,00 денари за формирање на 16-те предвидени ЛАГ-ови, која според општините е доволна само за обука за подигање на капацитетите, запознавање со основните правила за функционирање и нивна регистрација, но не и за нивно функционирање. Затоа беше побарано обезбедување на дополнителни средства (од истата програма) за нивно функционирање, со што ќе се овозможи успешен почеток, кој е од особено значење за понатамошниот тек за развој на ИПАРД програмата, преку мерката 202 „Подготовка за спроведување на стратегиите за локален економски развој“. Стојан Лазарев, градоначалник на општина Конче, кој воедно е и претседател на Комисијата за рурален развој при ЗЕЛС е претставник на ЗЕЛС во Работната група за програмирање на ЛИДЕР пристапот во рамките на ИПАРД програмата за периодот 2007-2013 год.

РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

Комисијата за рамномерен регионален развој одржа состанок на 20 јануари 2011 година во просториите на ЗЕЛС. Цел на состанокот беше утврдување и дефинирање на заеднички ставови кои ќе бидат презентирани на состанокот на Советот за рамномерен регионален развој на РМ. Присутните членови, претседателите на советите на Источниот, Југоисточниот, Полошкиот, Пелагонискиот и Североисточниот плански регион донесоа повеќе заклучоци, меѓу кои, да се почитува законската обврска на советите на планските региони во формирањето и доставувањето на листата на предлог-проектите за развој

на регионот, односно комисијата за оцена на проектите да нема право да ја менува листата на доставените проекти со тоа што ќе ги оцени како нерегионални, според методологијата за оцена. Критериумите за оценување имаат голема доза на субјективност, а градоначалниците и советите, најдобро ги познаваат приоритетите во своите региони. При планирањето да се префрлат преостанатите средства од 2009 година, кои сè уште не се префрлени, а се реализираат со имплементација на проекти во 2010 година. Откако ќе се достават листите на предлог-проектите, во согласност со известувањето за извршените намалувања во буџетските средства предвидени за регионите, средствата веднаш да бидат префрлени за да може да се започне со реализација на предвидените проекти. Исто така, беше забележано дека советите треба во најкраток рок да бидат известени за предвидените средства со цел навремено утврдување на предлог-листа на проекти, како и за било какви намалувања, а беше договорено да се предложи промена на законската регулатива во доменот на подрачјата со специфични развојни потреби.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

Комисијата за животна средина на ЗЕЛС, одржа состанок на втори ноември, 2011 година, во административната зграда на ЗЕЛС, на кој се дискутираше за Програмата за управување со отпад од пакување 2011-2016 година, а воедно беа ревидирани и систематизираните ставови на ЗЕЛС, во оваа област. Донесениот заклучок на Комисијата, беше упатен до МЖСПП, со кој се поддржува програмата, при што беа дадени предлози за изменување на страница 14, точка 5. Мерки за превенција на создавањето на отпад од пакување и мерки за поттикнување на собирањето, селектирањето, повторната употреба, рециклирањето и други форми на обновување, преработка и отстранување на отпад од пакување. Наместо :„Ова може да се постигне само со тесна соработка со правните субјекти

за постапување со отпад од пакување, како и локалните самоуправи. МЖСПП мора да ја зголеми свесноста на локалните самоуправите ЗЕЛС за потребата од тесна соработка меѓу горенаведените засегнати страни, со оглед дека истото е и нивна законска обврска.“, беше предложено да стои :„Ова може да се постигне само со потпишување договор помеѓу единиците на локална самоуправа и еден од правните субјекти за постапување со отпад од пакување формирани на пазарот (во согласност со член 26 од Законот за управување со отпад од пакување), а заради постигнување и остварување на законските обврски наведени во член 18, 20, 22 и 23 од Законот за управување со отпад од пакување од страна на сите субјекти.“. Притоа делот на страница 14, што гласи : „За реализација на обврската, општините, општините во градот Скопје и градот Скопје ќе склучат договор” се брише, бидејќи е неодреден, а се содржи во предложената измена.

ИНФОРМАТИЧКО КОМУНИКАЦИСКА ТЕХНОЛОГИЈА (ИКТ)

Комисијата за е-општини, на трети октомври, 2011 година, ја разгледа иницијативата на Владата за воведување на електронско плаќање на надоместоците што се приход на општините (информација што произлегува од 15-тата седница на Владата од 20.09.2011 г.), и даде поддршка на истата, истакнувајќи дека за тоа постојат и одредени технички можности кај ЕЛС. Забележа дека, сепак, за целосно спроведување на иницијативата, потребно е да се одвојат дополнителни финансии од Буџетот на РМ. Ставот на Комисијата беше дека ваквиот вид на плаќање треба да се спроведува преку унифицирана веб страница за наплата како на општинските услуги, така и на други видови на услуги, која како пилот-проект може да биде поставена и одржувана од ЗЕЛС.

Всушност, во рамки на ИКТ стратегијата на ЗЕЛС, која е усогласена со стратешки определби на Владата за развој на ИКТ услуги (усвоена од сите општини во 2010 година), еден од позначајните проекти на ЗЕЛС е поставување на СМС сервер за услуги на општините кон граѓаните. Преку спроведување на овој проект на ЗЕЛС за наплата на општинските приходи преку СМС пораки, се поддржува и заложбата на Владата за намалување на готовинското плаќање.

Комисијата даде дополнителен предлог, да се испита можноста за поставување на т.н. ПОС терминали на шалтерите на единиците на локалните самоуправи. Беше предложено да се формира заедничка работна група од претставници на ЗЕЛС, Министерството за финансии, Министерството за информатичко општество и администрација, Агенцијата за катастар (која веќе има имплементирано сличен вид на терминали). Целта на оваа работна група е утврдување на потребните технички можности и услови, како и соочување со предизвиците и поднесување на предлог до соодветните институции за надминување на истото.

Управниот одбор на ЗЕЛС, на третата седница, ги поддржа предлозите на Комисијата за е-општини, за вклучување на локалните власти во напорите на Владата на РМ за воведување на електронско плаќање на надоместоците кои се приходи на општината, а се дискутираше и за можноста да се изработи софтвер за електронско издавање на градежни дозволи, како и можноста што ја нуди Законот за катастар на инфраструктурни објекти и придружни инсталации изградени под површината на земјиштето, ЗЕЛС да го обезбеди електронскиот регистар на подземни водови на РМ. Овие софтверски алатки претставуваат своевиден приоритет на ЗЕЛС, преку ЗЕПЕ центарот, за развојот на е-општини во следната година. Преку нив ЗЕЛС ќе ги поддржи локалните власти во обезбедувањето на поголема транспарентност, достапност, забрзан развој и олеснета функционалност на сите единици на локалната самоуправа во земјата.

Пред членовите на УО беше презентираан и **Извештајот за спроведени активности во рамките на ИКТ стратегијата на ЗЕЛС за поддршка на проектот е-општини**. Во рамките на единицата за поддршка на е-општини (ЗЕПЕ), во изминатиов период се реализираа голем број на активности од стратегијата. Значителен број од компонентите на проектот 1 (информациска безбедност), проектот 3 (систем за поддршка и непречено функционирање на веб серверот со услуги) и проектот 4 (веб сервер со е-услуги) веќе се завршени. Во рамките на веб серверот со услуги, ЗЕЛС со сопствено учество, а со поддршка на донаторски организации обезбеди три веб услуги кои функционираат:

1. Системот за е-регистар и е-аукција на градежно земјиште www.gradezno-zemjiste.mk;
2. Системот за следење на енергетска ефикасност на јавни објекти www.eeopstini.mk;
3. Електронската пријава на проблеми во надлежност на локалната самоуправа (забелешка: иако е промовиран и достапен за сите општини само дваесет општини го имаат побарано, а од нив 6 активно го користат).

Надзорниот одбор на ЗЕЛС, на својата втора седница, даде поддршка за забрзување на процесот во стекнувањето на епитетот „е-општина“, од страна на што поголем број општини, преку прифаќање на низа активности кои ќе се реализираат од страна на ЗЕПЕ центарот на ЗЕЛС. Покрај постојните апликации ги поддржа најавите за изработка и на електронски регистар на прописи од областа на локалната самоуправа, веб-базирана апликација за промоција на културните настани во општините, софтверска апликација за издавање на Б-интегрирани еколошки дозволи и софтверска апликација за електронско плаќање на јавните локални давачки (такси и надоместоци). Во оваа насока, беше истакнато дека, сепак, треба да се има предвид нивото на информатички познавања од страна на општинската

администрација, кои не секогаш се подготвени да го следат ваквото брзо темпо на промени во овој правец, за што беше предложено постапно прифаќање на сите новитети од секоја општина. Надзорниот одбор, го разгледа и го усвои Планот за работа на ЗЕЛС за 2012 година и предложи воспоставување на систем на комуникација преку СМС, што, исто так, а ќе биде еден од предизвиците за 2012 година.

ЗЕЛС, со ангажирани ИКТ експерти и во 2011 година, **продолжи со поддршката на општините во изработката на локални ИКТ стратегии.** Беа вклучени нови пет општини: Аеродром, Центар, Чаир, Гевгелија и Струмица, каде беа направени неколку посети за финализирање на стратегиите. Со цел општините да ја реализираат законската обврска, во согласност со Националната стратегија за развој на електронските комуникации со информатички технологии, да изработат свои локални ИКТ стратегии, до декември, 2011 година, ЗЕЛС ваква поддршка има даде на 22 општини, кои ги задоволуваат однапред утврдените критериуми. Одговорните лица од секоја општина активно учествуваа во изработката на предлог - стратегиите, преку изнесување на голем број на идеи, во правец на насочување на развојот на нивната општина во оваа област. Финалните верзии на стратегиите ги усвојуваат општинските совети. Целта е да се поттикне развојот на општините, во целосно остварување на начелата на е-општини.

ВО РАМКИТЕ НА ЗЕЛС ПОСТОЈАТ 12 ПРОФЕСИОНАЛНИ МРЕЖИ НА ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОПШТИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА :

1. Мрежа за европски прашања и фондови (МЕПФ)
2. Мрежата на територијални противпожарни единици –ТППЕ
3. Мрежа за енергетика и енергетска ефикасност во рамките на ЗЕЛС
4. Мрежа на лица за управување со човечки ресурси

5. Мрежа за финансиски работни
6. Мрежа на советници и општински инспектори за образование
7. Мрежа за одговорни лица за заштита на животната средина
8. Мрежа на правници
9. Мрежа на урбанисти
10. Мрежа на ЛЕР
11. Мрежата на ИТ лица
12. Мрежа на лица за односи со јавност во општините (ПР)

МРЕЖАТА НА ТЕРИТОРИЈАЛНИ ПРОТИВПОЖАРНИ ЕДИНИЦИ –ТППЕ

Претседателството на Мрежата на ТППЕ при ЗЕЛС, одржа состанок на 8-ми ноември, 2011 година, каде беше дискутирано за следниве отворени прашања:

- » Да се подобри Законот за пожарникарство и соодветните правилници со цел да се постигне сите градови во државата да имаат еднаквост во имплементацијата. Претседателството на мрежата на противпожарни единици на ЗЕЛС ќе излезе со заеднички став пред останатите членови на мрежата во врска со ова прашање. По потреба овие предложени промени претседателството на мрежата би ги бранело пред соодветните органи во државата;
- » Претседателството на мрежата на противпожарни единици на ЗЕЛС, заедно со стручната служба на ЗЕЛС, да изготви План за работа и обуки за мрежата за 2012 година;
- » Да се изгради став на Мрежата во врска со интерни натпревари во Република Македонија;

- » На предлог на присутните беше предложено да се формираат комисији во рамките на мрежата, од кои една би ја имала правната регулатива како свој предмет на работа, а особено примената на Законот за пожарникарството и обврските кои произлегуваат од Законот за заштита и спасување;
- » Искажано беше незадоволство околу моментната состојба во општините и предложено беше во иднина да се размисли за начини како да се зголеми свесноста за значењето на противпожарната заштита на локално ниво и истата соодветно институционално да биде поддржана.

Од средбата произлегоа следниве заклучоци:

1. Комисијата, која има задолжение да изврши ревидирање на легислативата, да подготви нацрт - верзија на документите кои ќе се достават до претседателството и истите би биле доставени на усвојување од страна на мрежата;
2. Да се избегнуваат состаноци на Мрежата на противпожарни единици на ЗЕЛС во периоди на значителна опасност од пожари (во текот на летните и сушните периоди), заради неможност најголемиот дел од членовите на мрежата активно да учествуваат во работата;
3. По разгледување на Планот за обуки на ЗЕЛС и дискусија околу предложените обуки, прифатено е да се организира обука за ПРОПИСИ ОД ОБЛАСТА НА ЗАШТИТАТА ОД ПОЖАРИ. Се одлучи ЗЕЛС да се обрати до Министерството за внатрешни работи со барање за номинирање на претставници за одржување на обуката за прописите од областа на заштитата од пожари. Претставниците од министерството (лица кои работат на оваа проблематика) би имале улога на предавачи на претстојната обука, каде би ја разјасниле целокупната законска легислатива..

МРЕЖАТА НА ФИНАНСИСКИ РАБОТНИЦИ НА ЗЕЛС

На 26 ноември, 2011 година, во рамките на ЗЕЛС ЕКСПО 2011, во Бизнис салата на Скопски саем, беше одржана средба на членовите на Мрежата на финансиски работници на ЗЕЛС, одговорни лица за финансии во единиците на локалната самоуправа. Освен дискусијата за актуелните предизвици во областа на финансирањето на локалните власти и потребите за надградување на финансиските работници во општините, присутните го усвоија и Деловник за работа - формалноправен акт со кој се уредуваат целите и задачите на мрежата и начинот на нивното остварување, условите и начинот на членување, воспоставување, организација и функционирање на управниот орган на мрежата, основање на постојани работни тела на мрежата - комитети, како и други прашања од значење за функционирањето на мрежата.

Во согласност со Деловникот за работа, предмет на усвојување на оваа средба, беше избран и Управниот орган на мрежата, сочинет од 8 членови, во согласност со бројот на плански региони во Република Македонија. За претседател на мрежата беше избрана Марија Зафировска, од општина Гази Баба, а членови се : Слободан Бончановски, општина Битола - Пелагониски плански регион; Љупче Андреевски, општина Велес - Вардарски плански регион; Марија Зафировска, општина Гази Баба - Скопски плански регион; Мара Мишкоска, општина Кичево - Југозападен плански регион; Ширет Елези, општина Гостивар - Полошки плански регион; Павле Митов, општина Штип - Источен плански регион; Виолета Ефнушева, општина Радовиш - Југоисточен плански регион и Ирена Илиевска, општина Куманово - Североисточен плански регион. Со цел обезбедување на континуитет во работата на ова тело и овозможување на непреченост во извршувањето на неговите задачи, на оваа средба беа избрани и заменици на секој од членовите на Управниот орган на мрежата на финансиски работници.

ФОРМИРАНА НОВА МРЕЖА ЗА ЕНЕРГЕТИКА И ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ ВО РАМКИТЕ НА ЗЕЛС

Во рамките на ЗЕЛС се формира нова мрежа на општински одговорни лица од одредена области, односно се формира Мрежа за енергетика и енергетска ефикасност. Конститутивниот состанок на мрежата се одржа во просториите на ЗЕЛС, на 23 декември, 2011 година, кога на повикот на ЗЕЛС до членките, се огласија 25 претставници од општините, кои работат на ова поле во рамките на својата општина. Тие наедно се првите членови на оваа мрежа, а пристапот е отворен и за претставниците од администрацијата од останатите општини.

Мрежата се формира поради сè позначајните надлежности и обврски што локалните власти ги имаат во областа на енергетиката. Во последниов период беа направени измени во Законот за енергетика, а во тек е и изработка на Програма за енергетска ефикасност на ниво на Република Македонија. Целта е да се обезбеди поголема имплементација на европските директиви, заради намалување на примарната потрошувачка на енергија, а со тоа и обезбедување на директна заштита на животната средина. Во рамките на оваа мрежа ќе се зајакнуваат капацитетите на стручните лицата од локалните самоуправи кои работат на ова поле, за правилна и ефикасна примена на законската регулатива и следење на политиките и стратегиите за енергетика и енергетска ефикасност, како и заедничко лобирање за подобрување на законската регулатива и имплементација на истата.

Присутните дискутираа за начинот на работењето на мрежата, за приоритетите во активностите кои ќе ги преземаат, но и за потребите од регулирање на одредени состојби во енергетиката и енергетската ефикасност на локално ниво. На првиот состанок беше договорено Деловник за работа, избор на управен орган со претседател, како и формирање на потесна група „Одбор за стручна поддршка“ да се утврдат на следната средба на мрежата. Во рамките на ЗЕЛС активно функционира и

Комисија за енергетика, која ќе има тесна соработка со членовите на оваа мрежа и каде ќе бидат разгледувани одредени ставови од оваа област.

МРЕЖА НА ЛИЦА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Членови на управното тело на Мрежата за управување со човечки ресурси при ЗЕЛС, на 20 декември, 2011 година, во просториите на Заедницата одржаа еднодневна работилница. Со тоа беше означено и отпочнувањето на новите активности на Мрежата за УЧР, договорени на последната средба, одржана во рамките на ЗЕЛС- ЕКСПО 2011, за заедничко разгледување и изработување на унифицирани документи за работа во областа управување со човечки ресурси. На овој начин ќе се подигне нивото на оваа организациона единица во општините, за поефикасно и ефективно извршување на обврските во управувањето со човечки ресурси. Присутните членови на Управното тело ги разгледаа документите за волонтерство и пробна работа во општините, кои претходно претставници од УЧР ги доставуваа до ЗЕЛС. По конструктивната дискусија, беа изработени унифицирани теркови за сите активности кои влегуваат во овие две области, а за кои се одговорни лицата за УЧР во општините. Станува збор за : Програма за пробна работа, Решение за ментор, Решение за формирање на Комисија за полагање на стручен испит и Записник за спроведен стручен испит. За регулирање на волонтерството и ангажирање на волонтери во локалната самоуправа усогласени беа документите: Програма за волонтерство и Договор за волонтерство, кои како документи беа усогласени и финализирани од страна на управната група. Овие документи, ЗЕЛС по електронски пат ги испрати до сите членови на Мрежата на УЧР, со препорака за нивно прифаќање.

МРЕЖАТА НА ИТ ЛИЦА

Мрежата за ИТ при ЗЕЛС во текот на 2011 година одржа две седници и тоа на 18 март 2011 година и на 3 октомври 2011 година. На првата седница имаше дискусијата по предлог- документот „Стандарди за имплементација на софтверски решенија и бази на податоци во ЕЛС“. На состанокот во рамките на дискусијата се дадоа предлози од кои се очекува значително да ја подобрат содржината и функционалноста на овие стандарди. Беше констатирано дека треба да се имплементираат истите предлози и истиот документ со предлог на УО на ЗЕЛС да биде доставен како препорака за усвојување до сите членки. Под останатите точки на дискусија, присутните ја поддржаа иницијативата на ЗЕЛС за размена на искуства во имплементација на правилниците од Законот за заштита на лични податоци, со што преку ЗЕЛС ќе се дистрибуираат знаењето и процесот на изработка на документацијата од сите општини кои предничат во фазата на имплементација на законската регулатива. Како неопходна точка на дискусија претставниците побараа активностите од стратегијата на ЗЕЛС за ИКТ развој, во делот лобирање за лиценцирање на софтверските апликации, да бидат забрзани. Мрежата, исто така, во точката развој дискутираше и за потребата за развој на софтверски апликации кои се потребни на единиците на локалните самоуправи. Како заклучок од овие точки во рамките на мрежата беше формирана група од 7 лица кои ќе бидат задолжени заеднички да ги координираат овие два процеси.

На втората седница се дискутираше за финализирање на информацијата во согласност со заклучокот од петнаесеттата седница на Влада на РМ во кој се посочува: „на ЗЕЛС му се препорачува да ја разгледа можноста за воведување на електронско плаќање на надоместоците

кои се приходи на општините и за тоа ЗЕЛС во рок од 15 дена да достави информација до Министерството за финансии“. Членовите на мрежата ја поддржаа иницијативата за електронско плаќање и покажаа заинтересираност за воведување на ваков сервис во своите ЕЛС. Мрежата наведе, дека доколку општините имплементираат ваков тип на сервис, ќе се јави потреба за надградба на постојните софтверски решенија или креирање на ново решение, како и дека се потребни дополнителни чекори на комуникација општина – Кибс – банка за тоа да се исполни. Поради тоа се препорачува ЗЕЛС да ја разгледа можноста за групна надградба на софтверот за даноци ЛТАС кој го поседуваат голем број на локални самоуправи и да достави предлог до мрежата и комисијата да ги имплементира забелешките од истите. Беше заклучено да се разгледа можноста во општините да се вградат т.н. ПОСТ ТЕРМИНАЛИ ова претставува наједноставен и корисен чекор со што нема да се враќаат граѓаните да пополнуваат уплатници при наплата на давачките. Ваков модел е имплементиран во агенцијата за катастар на недвижности. Затоа мрежата треба да одржи состанок најдоцна до 20 ноември, 2011 година, при што треба да се покани и член од Мрежата на финансии, како и претставник од Министерството за информатичко општество и администрација и Катастарот на недвижности, за да се дискутира оваа варијанта на имплементација. Околу проектот на Владата на РМ „е -потсетник“, законска регулатива, национални стратегии и сл. Мрежата на ИТ лица при ЗЕЛС го поздравува проектот и во овој дел од имплементацијата ги поддржува предложените мерки, да учествува во работната група на проектот и да даде поддршка во следните чекори на имплементација.

МРЕЖА НА ЛЕР

Првиот конститутивен состанок на Мрежата на локален економски развој се одржа на 20 декември 2011 г. на кој беа присутни 27 членови на Мрежата на ЛЕР. На состанокот се дискутираше за следниве предлози: усвојување на Деловникот за работа на Мрежата на ЛЕР на ЗЕЛС; избор на членови на Одборот за стручна поддршка на Мрежата на ЛЕР; избор на претседател и потпретседатели на Мрежата на ЛЕР (МЛЕР), програмски активности (Годишната програма за ЛЕР 2012 на ЗЕЛС).

Околу изборот на членови на Одборот за стручна поддршка на Мрежата на ЛЕР, во согласност со усвоениот Деловник за работа се следеше регионалниот пристап за избор на членови. Исто така, предложено беше пред избор на номинираните членови на ОСП, секој предложен кандидат да го претстави своето искуство во областа на локалниот економски развој, со оглед на тоа што ова тело ќе треба да ја понесе најголемата активност, товар и стручност за работењето на МЛЕР. Членовите на МЛЕР го усвоија предлогот за регионален пристап во членството на ОСП на МЛЕР, воедно го усвоија предлогот Југозападниот регион да биде претставен со претставник од Скопскиот регион, поради одбивање на кандидатурата на претставникот од Кичево и поради отсуство на друг кандидат од општина од Југозападниот регион.

Членовите на МЛЕР ги одбра следните лица за членови на Одборот за стручната поддршка:

1. Јасминка Пашалиска-Андоновска од општина Пехчево (Источен регион),
2. Лидија Костадинова од општина Неготино (Вардарски регион),
3. Митко Влахов од општина Богданци (Југоисточен регион),

4. Зоран Павловски од општина Куманово (Североисточен регион),
5. Јусуф Шаини од општина Брвеница (Полошки регион),
6. Гордана Лозановска- Стефановска од општина Могила (Пелагониски регион),
7. Дејан Антиќ од општина Центар (Скопски регион),
8. Евантија Стојановска од општина Карпош (Скопски регион),
9. Павлина Рибарска од општина Кисела Вода (Скопски регион).

Членовите на Одборот за стручна поддршка излегоа со единствен предлог за претседател, Павлина Рибарска од општина Кисела Вода и двајца потпретседатели – Јусуф Шаини од општина Брвеница и Зоран Павловски од општина Куманово.

Беше предложено предлогот за избор на претседател одвоено да се гласа, а во пакет да се гласа за избор на двајцата потпретседатели.

На оваа седница, исто така, беше претставена Годишната програма за обука во областа на ЛЕР, којашто опфаќа: планирање на ЛЕР, одредување на развојни и структурни приоритети, спроведување и извршување на локално економски активности, поддршка на МСП итн. Програмата за ЛЕР ја подготви стручната служба на ЗЕЛС, во соработка со Саша Максимовски од општина Чаир. Членовите на МЛЕР беа информирани дека досега се спроведени две дводневни обуки на два модула од Програмата - стратешко планирање во ЛЕР и јавно-приватно партнерство.

СИСТЕМАТИЗИРАНИ СТАВОВИ НА ЗЕЛС

”Во согласност со Меморандумот за соработка помеѓу ЗЕЛС и Владата на Република Македонија, традиционално, најмалку еднаш во годината, се организира средба меѓу овие две институции. На овие средби, ЗЕЛС ги презентира своите барања, организирани во единствен документ СИСТЕМАТИЗИРАНИ СТАВОВИ, а претставниците на Владата даваат одговори и пронаоѓаат начин за решавање на проблемите на локалната самоуправа. Со помош на овој механизам, досега се изнајдени многу важни решенија за локалната самоуправа.

Сепак, претстојат уште многу прашања кои нужно мора да се надминат, прашања кои се од клучно значење за непреченото функционирање на општините, обезбедување поголеми приходи, надминување на состојбите со долговите, поттикнување на локалниот економски развој, потребата од забрзано спроведување на плановите за рамномерен регионален развој, обезбедување неопходни предуслови за нормално и непречено одви-

вање на образовниот процес, поттикнување на руралниот развој, земјоделието итн.

Во изминатиов период ЗЕЛС напорно работеше во надминувањето на правните пречки, иницираше промена на неколку клучни прописи, ги лоцираше проблемите во сите области со кои се соочуваат општините, отворено дебатираше за проблемите пред институциите и беше симбол на единството на општините, занемарувајќи ги политичките, националните, географските и други посебности. ЗЕЛС формираше и тринаесет про-фесионални мрежи на општинската администрација, со што се заокружи процесот на целосна интеграција на општинската структура во ЗЕЛС, а на овој начин тековно се детектираат приоритетните прашања и се нудат решенија за нивно надминување во системот на локалната самоуправа во Републиката.

Утврдени СИСТЕМАТИЗИРАНИ СТАВОВИ на ЗЕЛС, заклучно со декември 2011 година:

“

ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ

- **ЗГОЛЕМУВАЊЕ на износот на ДДВ наменет за општините (и покрај Законот на сила, со кој заклучно со 2013 г. Се утврдува етапно зголемување до 4,5%)**

Образложение: Иако, во согласност со преговорите со Владата, дојде до промена на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа, со кој се обезбеди одредено пока-чување на процентот на ДДВ до 4,5% во 2013 година, ЗЕЛС сè уште останува на барањата дека се потребни значително поголеми финансиски приливи во општините за непречено функционирање и спроведување на сите надлежности, а во согласност со процесот на децентрализација. Тука сакаме да ја напоменеме и потребата за формирање на фонд за воедначување, кој во извесна мера би ја намалил разликата во приходите по глава на жител помеѓу општините.

- **Зголемување на износот на ПЕРСОНАЛНИОТ ДАНОК НА ДОХОД од актуелните 3 % на 30%.**

Образложение: Република Македонија е држава со најмал процент на персонален данок како изворен приход на општините. Регионот, а особено земјите од Европската унија во просек обезбедуваат најмалку 30% како изворен приход за општините. Дobar пример за тоа како соседна Србија го реши ова прашање и тоа во блиско минато време е дека ги укина сите фондови за водоснабдителни системи и им додели на општините 80% од персоналниот данок. Таа новост не поттикна, уште еднаш да ја разгледаме оваа опција за подобрување на состојбите со финансирање на единиците на локална самоуправа, барајќи само 30% од персоналниот данок.

- **Во што пократок рок да се реши прашањето со ЗАОС-ТАНАТИТЕ ДОЛГОВИ НА ОПШТИНИТЕ, особено што одреден број на општини се сè уште со блокирани сметки и не можат да функционираат нормално, нити да ги обезбедуваат услугите за граѓаните како што е тоа потребно.**

Образложение: Владата веќе направи измена на законот и обезбеди бескаматни заеми за надминување на овој проблем. Праксата покажува дека измената на законот и бескаматните заеми од Владата до општините, со рок од десет години, во моментот и не може многу да им помогнат на општините. Државата во периодот на финансиска кризна не е во можност да обезбеди потребни средства за целосно решавање на проблемот со блокираните општини. Затоа предлагаме на општините да им се поедностави постапката за добивање согласност за задолжување во комерцијалните банки и со тоа да им се овозможи сами да си изнајдат решение за излез од оваа ситуација.

- **ЗЕЛС бара Министерството за правда да изврши соодветни ПРОМЕНИ ВО ЗАКОНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ и точно да пропише колкава е минималната висина на средствата потребни за извршување на основните функции на општините и како истиот се пресметува, со цел овој износ да не биде предмет на извршување во постапките на блокирани сметки. Во согласност со законот, ова право на идентичен начин да се гарантира и за јавните претпријатија.**

Образложение: Ваквата пресметка да се утврди за секоја општина поединечно во соработка со ЗЕЛС и Министерството за финансии, во согласност со потребните минимални трошоци. Досегашното искуство покажува, дека минимумот и дали тој воопшто постои, исклучиво зависи од волјата на судијата кој го води предметот. Ваквото право треба да го имаат и јавните претпријатија.

- **Иницијативите за изменувањата и дополнувањата на ЗАКОНОТ ЗА СУДСКИТЕ ТАКСИ, ЗАКОНОТ ЗА ДАНОЦИТЕ НА ИМОТ и ЗАКОНОТ ЗА КОМУНАЛНИТЕ ТАКСИ да бидат што поскоро донесени.**

Образложение: ЗЕЛС достави иницијатива за изменување и дополнување на Законот за судските такси (со иницијативата се бара изземање на општините од плаќање на судските такси и нивно изедначување со останатите државни органи). ЗЕЛС ги достави своите предлози по предлогот за изменување и дополнување на Законот за даноците на имот, а особено правото на комисиите кои вршат проценка на имотот да имаат право на пристап и на приватна сопственост заради непосреден увид. Со иницијативата за изменување и дополнување на Законот за комуналните такси се бара промена на методологијата на утврдување на висината на комуналната такса за услугата паркинг од фиксен на процентуален износ.

- **ЗЕЛС бара да се изврши ПРОМЕНА НА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА ПРОЦЕНКА НА ВРЕДНОСТА НА ДАНОКОТ НА ИМОТ преку процес на взаемна консултација.**

Образложение: Покрај промената на методологијата за проценка на данокот на имот, предмет на оданочување потребно е да бидат и инфраструктурата на мобилните оператори, на кабелската, водоводната, гасната, електричната и инфраструктурата на топлификација.

Образложение: Република Македонија е држава со најмал процент на персонален данок како изворен приход на општините. Регионот, а особено земјите од Европската унија во просек обезбедуваат најмалку 30% како изворен приход за општините. Дobar пример за тоа како соседна Србија го реши ова прашање и тоа во блиско минато време е дека ги укина сите фондови за водоснабдителни системи и им додели на општините 80% од персоналниот данок. Таа новост не поттикна, уште

еднаш да ја разгледаме оваа опција за подобрување на состојбите со финансирање на единиците на локална самоуправа, барајќи само 30% од персоналниот данок.

Во што пократок рок да се реши прашањето со **ЗА-ОСТАНАТИТЕ ДОЛГОВИ НА ОПШТИНИТЕ**, особено што одреден број на општини се сè уште со блокирани сметки и не можат да функционираат нормално, нити да ги обезбедуваат услугите за граѓаните како што е тоа потребно.

Образложение: Владата веќе направи измена на закон и обезбеди бескаматни заеми за надминување на овој проблем. Праксата покажува дека измената на законот и бескаматните заеми од Владата до општините, со рок од десет години, во моментот и не може многу да им помогнат на општините. Државата во периодот на финансиска кризна не е во можност да обезбеди потребни средства за целосно решавање на проблемот со блокираните општини. Затоа предлагаме на општините да им се поедностави постапката за добивање согласност за задолжување во комерцијалните банки и со тоа да им се овозможи сами да си изнајдат решение за излез од оваа ситуација.

ЗЕЛС бара Министерството за правда да изврши соодветни **ПРОМЕНИ ВО ЗАКОНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ** и точно да пропише колкава е минималната висина на средствата потребни за извршување на основните функции на општините и како истиот се пресметува, со цел овој износ да не биде предмет на извршување во постапките на блокирани сметки. Во соогласност со законот, ова право на идентичен начин да се гарантира и за јавните претпријатија.

Образложение: Ваквата пресметка да се утврди за секоја општина поединечно во соработка со ЗЕЛС и Министерството за финансии, во согласност со потребните минимални трошоци. Досегашното искуство покажува, дека минимумот и дали тој воопшто постои,

исклучиво зависи од волјата на судијата кој го води предметот. Ваквото право треба да го имаат и јавните претпријатија.

Иницијативите за изменување и дополнување на ЗАКОНОТ ЗА СУДСКИТЕ ТАКСИ, ЗАКОНОТ ЗА ДАНОЦИТЕ НА ИМОТ и ЗАКОНОТ ЗА КОМУНАЛНИТЕ ТАКСИ, да бидат што поскоро донесени.

Образложение: ЗЕЛС достави иницијатива за изменување и дополнување на Законот за судските такси (со иницијативата се бара изземање на општините од плаќање на судските такси и нивно изедначување со останатите државни органи). ЗЕЛС ги достави своите предлози по предлогот за изменување и дополнување на Законот за даноците на имот, а особено правото на комисиите кои вршат проценка на имотот да имаат право на пристап и на приватна сопственост заради непосреден увид. Со иницијативата за изменување и дополнување на Законот за комуналните такси се бара промена на методологијата на утврдување на висината на комуналната такса за услугата паркинг од фиксен на процентуален износ.

ЗЕЛС бара да се изврши ПРОМЕНА НА МЕТОДОЛОГИЈАТА ЗА ПРОЦЕНКА НА ВРЕДНОСТА НА ДАНОКОТ НА ИМОТ преку процес на взаемна консултација.

Образложение: Покрај промената на методологијата за проценка на данокот на имот, предмет на оданочување потребно е да бидат и инфраструктурата на мобилните оператори, на кабелската, водоводната, гасната, електричната и инфраструктурата на топлификација.

- **Да се надмине проблемот со НАПЛАТАТА НА НАДОМЕСТОЦИТЕ НА КОНЦЕСИИТЕ ВО ОБВРЗНИЦИ** кој се рефлектира врз општините кои на овој начин немаат директен прилив на средства.

- **ЗЕЛС бара да се воведат законска можност ОПШТИНСКИОТ ИНСПЕКТОРАТ ДА ВРШИ КОНТРОЛА ВРЗ КОНЦЕСИОНЕРИТЕ.**

Образложение: Очигледен е намалениот интерес на државниот инспекторат да врши контрола врз концесионерите, особено што во согласност со актуелните решенија контролата е во рацете на државата, а интересот на државата е намален заради намалениот процент на приходи по овој основ.

- **ВОВЕДУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТ за поддршка при реализација на проектите за искористување на СРЕДСТВАТА ОД ФОНДОВИТЕ ЗА ПРЕДПРИСТАПНА ПОМОШ од ЕУ, како и другите достапни програми.**

Образложение: Општините се соочуваат со проблем на авансно финансирање на активностите. Бидејќи со вакви износи на средства не располагаат во моментот на поднесување на апликациите, голем дел од средствата останува неискористен. Средствата по овој основ по реализацијата на проектите му се враќаат на апликантот. Оттука, истите би можеле да се рефундираат во согласност со финансискиот инструмент во буџетот на Република Македонија.

СТАТУС НА ГРАДОНАЧАЛНИЦИ

- Да се гарантира ПРАВОТО НА АПАНАЖА во траење од 1 година по завршување на мандатот на градоначалниците, а по истиот основ по кој со ова право се стекнуваат останатите избрани и именувани функционери. Надоместокот по овој основ би се обезбедил од буџетот на општината.

Образложение: За разлика од останатите избрани и именувани функционери кои извршувањето на својата функција ја извршуваат преку пропорционален модел (на избори), или врз основа на акт на надлежен орган (во случај на именување), градоначалничката функција се стекнува на директни непосредни избори од каде легитимитетот е дополнително загарантиран. Во овие околности, правата со кои располагаат останатите избрани и именувани функционери е ограничена за функцијата градоначалник.

ОБРАЗОВАНИЕ

- ИТНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, заради решавање на НЕПОВОЛНАТА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА, во која се наоѓаат општините при извршувањето на оваа надлежност.

Образложение: Со буџетот на Република Македонија за 2011, но и со распределбата на средствата за образование, во согласност со Буџетот од 2012 година, извршувањето на надлежноста образование од страна на локалните власти, значително е отежната. Главна пречка претставува недостатокот на финансиски средства во речиси сите општини. Според информациите кои стигнуваат во ЗЕЛС, речиси ниедна општина не е задоволна од висината на добиените блок дотации за образование. Менувањето на формулата за распределба на средствата за образование, што е утврдена во методологијата за распределба на блок

дотации засега, ќе предизвика само одземање на средства од едни општини за сметка на други, а главниот проблем е недостаток на вкупната парична маса за оваа намена. Според анализата што ја направи ЗЕЛС во месец август, 2011 година, вкупниот недостаток за образование изнесува над една милијарда денари, односно најмалку 650 милиони денари за основно и над 500 милиони денари за средно образование. Најголемиот процент од добиените средства одат за исплата на плати, потоа за превоз на децата (основно, а особено средно образование) и за набавка на енергенци за затоплување на училишта. Средства за наставни потреби останува сосема малку или воопшто не останува. Исто така, општините се оптоварени и со дополнителни издатоци за исплаќање на отпремнини за пензија, за смртен случај, за систематски прегледи на наставниците, дератизација, дезинфекција, дезинсекција, за обезбедување на објекти и опрема, за превоз на наставниците до училиштата каде нема јавен транспорт и уште многу други финансиски обврски кои воопшто не се предвидени во блок дотацијата. Според информациите од општините, зголемување за надоместок за превозот имаше само за првата генерација средно задолжително образование, а потоа секоја следна година се префрла истата сума, иако веќе имаме и четврта генерација средно задолжително образование. Беше формирано работно тело за утврдување на состојбите со недостатокот на финансиски средства во образованието (претставници од 8 општини, 4 од МФ и 3 од МИОА) каде беше потврдено дека одредени општини имаат неискористени средства за образование, кои стојат во државниот трезор, а причина се неисплатените доспеани рати кои општините мора да им ги исплатат на добавувачите, или во одредени случаи повеќекратното повторување на постапките за јавни набавки. Осумте претставници од општините донесоа заклучоци (4

претставници од МФ и 3 претставници од МОН се изземаа од овие заклучоци)

Заклучок 1: Постои недостаток на средства за образование и потребно е зголемување на средствата во блок дотациите од буџетот на РМ, со цел задоволување на реалните потреби во оваа област. Секое менување на формулата, во ваква состојба на евидентен недостаток, сега би предизвикало само претурање на средствата од едни општини за сметка на други.

Заклучок 2: Општините во кои се сконцентрирани средните училишта да добијат дополнителен процент во блок дотациите. Точно е дека средствата се префрлаат по број на ученици, но притоа не се зема предвид колку од таа бројка се однесува за ученици кои доаѓаат од други општини и за колкава километража треба да им се надомести превозот. Ученици доаѓаат од големи далечини, најголем дел од нив земаат средства и за комбиниран превоз - меѓуградски и потоа градски, има голем број ученици кои доаѓаат од средини каде нема организиран јавен превоз, а не е утврдено и тоа дали треба да се исплаќаат и децата кои одат во друга средина, иако во својата општина ја имаат истата образовна насока. За сето ова МОН треба да подготви Правилник, според кој општините ќе се раководат при исплаќањето на средствата, но и донекаде ќе се утврди потребната сума на средства за покривање на реалните трошоци за превоз на учениците.

Заклучок 3 : Доколку МОН не може да обезбеди адекватно покривање на финансиските потреби за образование, тогаш општините ќе се соочат со речиси нерешлив проблем, кој ќе остави долгорочни последици и на општините и на процесот на образование во РМ.

- **МОН ДЕЦИДНО ДА СЕ ИЗЈАСНИ И ДА ДОСТАВИ ПИСМО** до сите локални власти со изјаснување околу **РЕАЛНИТЕ ПОТРЕБИ ЗА ПРЕВОЗ НА ВРАБОТЕНИТЕ**. Упатувањето на одговори од МОН дека „средствата општините ги добиваат во блок дотациите, од каде можат да црпат средства и за ваков надоместок (надомест за превоз на наставници)”, создава забуна кај наставниот кадар, дека за оваа намена во општините стигнуваат вакви средства од МОН, а општините не ги процесираат понатаму. Поради тоа има случаи каде локалната власт, губи судски спорови за вакви случаи. Се бара **МОН ДА ДОСТАВИ ДОПИС ДО СИТЕ ОПШТИНИ** каде јасно ќе укаже дека средствата за превоз на вработените се покриени со бруто плата.та Исто така, потребно е **МОН да предвиди дополнителни средства за НАСТАВНИЦИТЕ**, во средините **КАДЕ ШТО НЕМА ЈАВЕН ПРЕВОЗ** и да ги достави до општините кои ќе поднесат вакво барање.
- **Да се следи ПАЗАРОТ НА ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ЦЕНАТА НА ГОРИВА И ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА** заради антиципирање на дополнителните трошоци. **ДА СЕ ОБЕЗБЕДИ НАФТА ОД СТОКОВИТЕ РЕЗЕРВИ** за училиштата. Да се обезбедат нови автобуси или комбиња за општините, каде ќе се води грижа за конфигурацијата на теренот, особено за руралните општини, што ќе биде проследено и со соодветни средства за обезбедување на нафта за превоз, или пак, од стоките резерви. Ова е во согласност со државната политика за обезбедување на рамномерен регионален развој и обезбедување на еднакви услуги за сите граѓани. Да се **ДАДЕ СОГЛАСНОСТ** од МОН за **ВРАБОТУВАЊЕ** на **ВОЗАЧ** за автобусите, за општините каде овие возила се доделени.

Образложение: Нафтата од стоковите резерви да им се подели на општините со цел делумно подмирување на обврските кон превозниците, како и за греење на училиштата. Руралните општини бараат еднаков третман при распределбата на нови автобуси. Мора да има вработено и одговорно лице кое ќе го врши превозот.

- **МОН да ДОНЕСЕ СООДВЕТНИ ПРАВИЛНИЦИ ИЛИ ДРУГИ ПОДЗАКОНСКИ АКТИ** со кои ќе се уредат прашањата кои создаваат правни дилеми и истите да бидат дадени на разгледување на ЗЕЛС во нивната предлог -фаза.

Образложение: Со донесување на ПРАВИЛНИК за задолжителното средно образование ќе се утврди постапката на општините при обезбедувањето на превоз и сместување на учениците (заради недоволен капацитет на ученички домови кои во поголем број сè уште имаат нерешен имотно-правен статус). МОН да изработи и посебен ПРАВИЛНИК за изрекување на педагошките мерки во задолжителното средно образование (требаше да се стави основ во новиот Закон за средно образование, да не се пропушти) ПРАВИЛНИК за утврдување критериуми за избор на членови на училишните одбори, како и ПРАВИЛНИК за реализирање на екскурзии во средно образование, слично како што е тоа регулирано за основното образование.

- **ЗЕЛС да има свој ПРЕТСТАВНИК при распределбата на средства за капитални инвестиции во образованието. Предлог-распределбата да биде навре-мено доставена до ЗЕЛС на разгледување.**

Образложение: Предлог - распределбата да биде навремено доставена до ЗЕЛС на разгледување. Да се утврдат критериумите за распределба на средствата за капиталните инвестиции по општини, да се кон-

султира ЗЕЛС за утврдување на приоритетите и да се воспостави механизам на тесна комуникација и консултација при утврдувањето на износите.

- **МОН да ги разгледа ПРЕДЛОГ ДОКУМЕНТИТЕ што ги изработи Комисијата за разграничување на инженерциите меѓу општинските и државните просветни инспектори, формирана на предлог на министерот за образование и наука и да преземе соодветни чекори за нивно ревидирање и реализација.**

Образложение: Формираната комисија, составена од 9 члена : 5 општински инспектори, 3 државни просветни инспектори и 1 претставник од МОН (правна служба) одржа два состанока од кои произлегоа два предлог-документи: а) Предлог -документ за разграничување на надлежностите на државните и општинските инспектори и б) Предлог- документ за усогласување на Законот за просветна инспекција, Законот за основно образование, Законот за средно образование и сите подзаконски акти од областа на образованието, со Законот за инспекциски надзор (Сл. весник на РМ бр.50/10).

- **Да се утврди систем на утврдување на НАДОМЕСТОЦИТЕ ЗА НАСТАВНИЦИ РАСПОРЕДЕНИ СО СООДВЕТЕН ФОНД НА ЧАСОВИ ВО ПОВЕЌЕ УЧИЛИШТА, а на територија на повеќе општини.**

Образложение: Определени наставни предмети за кои наставникот вработен во определеното училиште не е во можност да го исполни потребниот фонд на часови, надополнувањето го врши во други училишта во рамките на истата, или во училишта во друга општина. Кога станува збор за вработување на определено време, општините склучуваат меѓусебни спогодби со кои го утврдуваат уделот во надоместокот на наставникот, според што се врши и префрлањето на средствата. Но кога треба да се заснова постојан

работен однос на неопределено време, истиот треба да се заснова во едно училиште, кога и настанува проблемот со финансирањето на неговите надоместоци и распределбата помеѓу општините.

- **Да се најде РЕШЕНИЕ ЗА ОДРЖУВАЊЕТО НА КОМПЈУТЕРИТЕ И КОМПЈУТЕРСКИТЕ МРЕЖИ. НАМЕСТО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КАДРИТЕ ВО МИОА ЗА ОВАА НАМЕНА, ДА СЕ ПРЕФРЛАТ СРЕДСТВА ВО БЛОК ДОТАЦИИТЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА ВАКВИ ЛИЦА ВО УЧИЛИШТАТА, поради потребата од брзо и итно интервенирање на стручните лица.**

Образложение: Во секоја општина да се обезбеди најмалку едно лице во училиште кое ќе ја одржува мрежата, а средствата да ги обезбеди МОН. Истовремено да се предвидат и трошоци за одржување на компјутерите. Не е возможно, определените претставници од МИОА да постигнат да ги задоволат потребите на училиштата. Наместо вработувањата за овие лица да се реализираат во МИОА, да се вработат истите во општините, или да се префрлат средства во дотациите за образование за обезбедување на вработување на вакви лица во училиштата. Од тоа зависи реализацијата на вистинската идеја на Проектот „Компјутер за секое дете“.

- **Неопходно е ЗАЈАКНУВАЊЕ НА СТРУЧНИТЕ СЛУЖБИ ВО УЧИЛИШТАТА, а особено дефектолози, социјални работници, психолози и педагози, како и да се обезбедат соодветни средства за нивно вработување.**

КУЛТУРА

- **Да се регулира моменталната состојба со ЗАШТИТЕНИТЕ ОБЈЕКТИ кои се наоѓаат на територија на соодветната општина. ЗАКОНОТ ЗА ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ ДА БИДЕ системски закон, кој ќе овозможи правен основ постапките на донесување на урбанистички планови да не се кочат. Објектите да бидат категоризирани врз основа на што ќе се утврди соодветната надлежност на државата или на општината.**

Образложение: На овие објекти општината нема право да интервенира поради нивното културно значење а заради зачувување од уривање и разубавување на ликот на објектот, а истовремено општините се спречени во целосното реализирање на деталните урбанистички планови во општината.

- **ЗЕЛС бара Владата на РМ да го децентрализира УПРАВУВАЊЕТО СО ОБЈЕКТИТЕ НА КУЛТУРАТА кои моментално се во надлежност на државата, односно Министерството за култура. Постапката да ја иницираат општините во зависност од својот интерес.**

Образложение: Ваквите објекти се наоѓаат во исклучително лоша состојба, а со нивно децентрализирање и давање на стопанисување на општините, но без долгови, ќе се обезбеди заштита од пропаѓање, но и ќе се генерира и дополнителен приход за општината. За таа цел, Министерството за култура да изготви список на сите објекти од областа на културата до ЗЕЛС, за да се започне со реализација на оваа иницијатива.

- Владата да обезбеди **ПОВОЛНИ КРЕДИТИ** за поддршка културата, со цел обезбедување основни услови за изградба на капитални објекти (театри, музеи).

Образложение: На овој начин ќе се обезбеди изградба и долгорочно одржување на капитални објекти од областа на културата, но и ќе се поттикне развојот на културата и во други општини.

- Претставник од ЗЕЛС да учествува при **РАСПРЕДЕЛБАТА НА СРЕДСТВА ОД ПРОГРАМИТЕ** на Министерството за култура наменети за општините и со претходно доставени предлози и иницијативи да учествува во креирањето на програмите за култура на локално ниво.

Образложение: Следењето на процесот да му биде овозможено на ЗЕЛС кој ќе има свој претставник во Комисијата за избор на град на култура и останати важни настани и манифестации кои се од значење за развојот на културата во ЕЛС.

СПОРТ

- Во најкраток можен рок, ЗЕЛС и Владата на РМ да извршат **РЕВИЗИЈА НА ДЕЛБЕНИОТ БИЛАНС НА СПОРТСКИТЕ ОБЈЕКТИ**, разрешување на имотно – правните односи, по што истите би се пренеле во сопственост на општините. Да се деблокира Агенцијата за управување со спортски објекти.

УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

- Соодносот на распределба на средствата 80% – 20% во корист на општините да се применува и при **ПРИВАТИЗАЦИЈАТА НА ИЗГРАДЕНОТО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ**.
- Да се обезбедат средства за **ФИНАНСИРАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИТЕ ПЛАНОВИ ЗА СЕЛО** и за донесување на **НОВИТЕ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ** на општините.

Образложение: Финансирањето на овие планови се огромен товар за руралните општини, особено заради тоа што најголемиот дел од градбите се неевидентирани. Останатите општини, исто така, се во период на донесување на нови урбанистички планови, поради истекот на периодот за кој се донесени.

- **50% од средствата остварени при ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ да бидат приход на општините.**

Образложение: Во руралните општини постои голем интерес за пренамена на земјоделско во градежно земјиште, што подразбира постапка и пред надлежното Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство. Во согласност со прописите, транс-формацијата претпоставува генерирање на приходи, што е најсоодветно да бидат утврдени како приход за општините.

- Да се зголеми износот на **СРЕДСТВА ОД ФОНДОТ ЗА ЛОКАЛНИ ПАТИШТА** и да се гарантира вклученост на ЗЕЛС при утврдувањето на критериумите на распределба на средствата.

Образложение: Средствата од фондот со години наназад изнесуваат 500 милиони денари, а со истиот раководи Агенцијата за локални и регионални патишта.

Истиот е драстично намален во 2009 и 2010 година. ЗЕЛС бара состојбата со предвидените средства за општините да се врати на износ, најмалку идентичен со износот кој општините го добиваа во 2008 година. Конечно, намалувањето на средствата заради користењето на кредитни линии од меѓународни финансиски институции, додека актуелно - утврдениот износ на средства наменети за општините се претежно за зимско одржување е долгорочно неодржливо и неприфатливо.

ЕНЕРГЕТИКА

- **Општините кои ќе воведат користење на АЛТЕРНАТИВНИ ИЗВОРИ НА ЕНЕРГИЈА да бидат финансиски стимулирани со мерки од Владата;**

Образложение: Со националните програми директно треба да се поттикнат, да бидат поддржани и помагани општините кои ќе ги следат современите трендови на заштеда на електрична енергија и воведување на обновливи и одржливи извори на енергија;

- **Вишокот на производството на електрична енергија од страна на единиците на локалната самоуправа, јавните установи и јавните претпријатија задолжително ДА СЕ ОТКУПУВА од страна на субјектите во електроенергетскиот систем, без оглед на произведената количина.**

Образложение: Со сè поширокото воведување на практики за енергетска ефикасност, локалните јавни субјекти и институции имаат можност самостојно да произведуваат одредени количества на електрична енергија. Со оглед на практиката во земјите на ЕУ, производството задолжително се апсорбира од електроенергетскиот систем преку размена и пребивање на трошоците. Оваа практика ќе ја стимулира енергетската ефикасност во Република Македонија и ќе обезбеди самоодржливост на системите на локално ниво.

РУРАЛЕН РАЗВОЈ

- **ПРИ КРЕИРАЊЕТО** на националните програми за поддршка на развојот **ДА СЕ ВОДИ СМЕТКА ЗА ПОТРЕБИТЕ И МОЖНОСТИТЕ НА ОПШТИНИТЕ СО СЕДИШТЕ ВО СЕЛО.** Потребно е да се прецизираат јасни критериуми со кои финансиски најзагрозените општини ќе добијат предност при распределбата на средствата;
- Да се утврди правен основ во согласност со кој општините ќе се стекнат со **ПРАВО НА УПРАВУВАЊЕ СО ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ, ПАСИШТАТА И ШУМИТЕ,** за потребите на руралниот развој и развојот на земјоделството. До пренесувањето на ова право, на општините да им **СЕ ДАДЕ НА УПРАВУВАЊЕ ЗЕМЈОДЕЛСКОТО ЗЕМЈИШТЕ КОЕ Е РАСЦЕПКАНО ДО ДВА ХЕКТАРИ** и ова право да биде утврдено за сите општини без оглед на тоа дали станува збор за општини со седиште во село, или за рурални подрачја во општините со седиште во град.

Образложение: Правото на управување со земјоделското земјиште во името на државата ќе го поттикне руралниот развој, ќе ги развие општините и ќе го стимулира локалниот економски развој. До донесувањето на оваа мерка, како преодно решение се предлага ситните парцели, кои претежно се во руралните средини, да им се дадат на управување на општините. Овие парцели, во најголемиот број случаи, се настанати како резултат на процесот на миграција од овие средини, кога истите се оставени на државата поради можноста на граѓаните да се стекнат со право на користење на детски додаток..Бројот на овие парцели е огромен, некаде над 100.000, кои во моментот се или заузепирани или воопшто не се обработуваат.

- **СРЕДСТВАТА ДОБИЕНИ ОД ЗАКУПНИНИТЕ** на земјоделското земјиште и пасиштата, како и **СРЕДСТВАТА ДОБИЕНИ КАКО НАДОМЕСТ ОД КОНЦЕСИЈА** за лов, риболов и сл. **ДА СЕ РАСПРЕДЕЛАТ** во сооднос 20% - 80%, **ВО КОРИСТ НА ОПШТИНИТЕ.**
- **ПЕРСОНАЛНИОТ ДАНОК ОД ЗЕМЈОДЕЛСКА ДЕЈНОСТ** во целост (100 %) да биде **ПРИХОД НА ОПШТИНИТЕ,** односно да биде третирана како занаетчиската дејност.

Образложение: Средствата би се искористиле за општински програми за поттикнување на развојот на земјоделството, но и **ОДРЖУВАЊЕ НА ПОЛСКИТЕ ПАТИШТА** кои се оставени на самите земјоделци, иако истите се влезени во катастарските евиденции.

- **ДА СЕ ИЗНАЈДЕ** соодветен **БРЗ И ЕФИКАСЕН НАЧИН ЗА ИЗДАВАЊЕ ИЛИ ПРОДАВАЊЕ НА ПЕСОК И ЧАКАЛ ОД РЕЧНИТЕ КОРИТА И СУВОДОЛИЦИТЕ** (можно предлог-решение: да се издава дозвола по единица метар кубен - м³).
Средствата да се распределуваат во согласност со предвидената распределба во Законот за минералните сировини, помеѓу локалната и централната власт.

Образложение: Песокот и чакалот кој се таложи по течението на речните корита и суводолиците е ресурс кој претежно се искористува незаконски односно и е предмет на дива експлоатација. Од друга страна, доколку не се искористува, или постепено се таложи во вештачките акумулации, или пак често е причина за предизвикување на поплави и излевање на водите од речните корита. Исто така, таложењето врз околните површини на речните корита и суводолиците, предизвикува нивно оштетување со што доаѓа до намалување на квалитетот на овие земјоделски површини.

- **ЗА ПОЗАЈМИШТАТА НА ПЕСОК И ЧАКАЛ ЗА ПАТИШТА, УЛИЦИ И ДРУГИ ЈАВНИ ИНФРАСТРУКТУРНИ ОБЈЕКТИ**, поради непостоење на брз и ефикасен начин за издавање на концесиско право за експлоатација, исто така да се предвиди **ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ПО ЕДИНИЦА МЕТАР КУБЕН (м³)**. Средствата по овој основ да се распределуваат во согласност со решението од Законот за минералните сировини, помеѓу локалната и централната власт.

Образложение: Кога се градат инфраструктурни објекти посебно од мал и среден обем, а за кои се потребни насипи, нема соодветно брзо и ефикасно решение за издавање на концесиско право за експлоатација. Во овие случаи изведувачите поднесуваат барања во општините кои немаат надлежност да издаваат дозволи за оваа активност, и најчесто се забележува дива експлоатација на песок и чакал од страна на изведувачите.

- **Општините да можат ДА УПРАВУВААТ СО ВОДОПОИЛА И МИКРО АКУМУЛАЦИИ**, во кои ќе можат да инвестираат, а соодветно на тоа и **ДА ДАВААТ СОГЛАСНОСТ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ИСТИТЕ**.

Образложение: ИПАРД програмата и Националната програма за рурален развој нудат одлични можности за развој на руралните средини, но овие можности од друга страна се ограничени поради неможноста да се обезбеди вода за наводнување по правен основ, односно да се обезбедат соодветни потврди за користење, бидејќи не постои определена институција која ќе управува со истото.

- Да се донесе **НОВ ЗАКОН ЗА ШУМИ** со кој ќе се изврши целосно усогласување на законодавството со стандардите на ЕУ, а со кој ќе се уредат посебни дополнителни мерки и право на пренаменување на шумското земјиште во земјоделско земјиште.

- **ОТВОРАЊЕ НА ДОПОЛНИТЕЛНИ ПОДРАЧНИ КАНЦЕЛАРИИ** на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и пунктови од страна на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството.

Образложение: Ова барање има за цел поголемо запознавање на земјоделците со програмите за развој и можностите за аплицирање по истите.

- Да се овозможи **процентуална распределба на СРЕДСТВАТА ОД ОЗНАКА ЗА СЕЧА НА ШУМА** наменета за одржување на локалните патишта, како и од надоместоците за **ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА ШУМСКИ ПЛОДОВИ** во сооднос **50-50%** помеѓу државата и единиците на локалната самоуправа.

Образложение: Со оглед на тоа што општините се надлежни за изградба, реконструкција и заштита на локалните патишта, со вршењето на дејностите поврзани со шумите доаѓа до редовно амортизирање на локалната патна мрежа, од каде општината се соочува со огромни финансиски потреби за нивно одржување.

РАМНОМЕРЕН РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

- Во 2011 година, ЦЕЛОСНО ДА СЕ ПОЧИТУВА ЗАКОНОТ ЗА РАМН. РЕГ. РАЗВОЈ и во буџетот на РМ да се предвидат сите средства во согласност со законот (мин. 1% од БДП) или соодветно да се усогласи и измени постојниот закон.
- ДА СЕ ВКЛУЧИ ПРЕТСТАВНИК НА ЗЕЛС како член во Комисијата за избор на проекти.
- СОВЕТИТЕ за регионален развој САМОСТОЈНО ДА ГИ УТВРДУВААТ приоритетните проекти и истите да не бидат предмет на дополнително оценување.

ЖИВОТНА СРЕДИНА

1. ПРОГРАМИ И ФОНДОВИ НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

- ЗЕЛС бара вклученост на свој ПРЕТСТАВНИК ВО КОМИСИЈАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ ПРИОРИТЕТИ И КРИТЕРИУМИ ЗА РАСПРЕДЕЛБА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА СРЕДСТВАТА од годишната инвестициска програма за животна средина во рамките на Министерството за животна средина и просторно планирање, како и да се предвиди претставник на ЗЕЛС како член во сите идни фондови формирани во рамки на Министерството, а чии корисници се и општините во Република Македонија (на пример предвидениот Фонд за животна средина).

Образложение: Ова барање на ЗЕЛС се утврдува со цел транспарентно, навремено и целисходно користење на средствата од страна на општините.

2. ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

- ЗЕЛС бара да се изврши соодветна ИЗМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА во делот на „Оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина“ и „Оцена на влијанието на определени проекти врз животната средина“, со што за објектите и инфраструктурните инсталации (надземни и подземни) кои што веќе се предвидени со соодветни одобрени и усвоени урбанистички планови, а кои подлежат и за кои се изготвува студија за влијание врз животната средина, да не се врши оцена на влијанието врз животната средина, пред сè, поради долготрајноста на постапките и до неколку месеци и поради неколкукратното наплаќање на истите (за изработка на студија, за поднесување на студија во МЖСПП, за издавање на Б-дозволи, одобренија за елаборати).

Образложение: Во 2011 година е направена мала измена во овој дел од Законот, со што е предвидено градоначалникот на општината да одлучи дали ќе изврши оцена на влијание врз животната средина и истото да го достави до Министерството за животна средина и просторно планирање на одобрување, заради што треба да пополни формулар кој речиси е 50% од текстот на изработена студија. Објектите и инфраструктурните инсталации од локално значење што се предвидени со усвоени урбанистички и просторни планови, пак, подлежат на друг режим за издавање дозволи (Б-ИСКЗ дозволи и одобрување на елаборат во надлежност на општините) каде повторно се испитува капацитетот и нивото на загадување на операторот/инсталацијата или во согласност со

понудениот технолошкиот процес и предвидените мерки за заштита (на нови објекти и инфраструктурни инсталации) се предвидува степенот на загадување во околината, за што субјектите се стекнуваат или не се стекнуваат со соодветната дозвола. Со наведениот предлог, би се заштедиле средства на општините и време, а планираните инвестиции особено во актуелниот „градежен бум“ во земјава, ќе бидат компатибилни со останатите олеснувања вградени во законската регулатива (Одобрение за градење во 4 чекори, е-аукција за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште сопственост на РМ, е-градежни дозволи, е-катастар итн.), сè со цел да се поттикне влезот на инвестиции во земјава.

- Да се забрза процесот на обезбедување правна основа за распределба на **НАДОМЕСТОКОТ ЗА ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ**, односно дел од овој надоместок за производство на електрична енергија да биде распределен во сооднос 50 – 50% помеѓу општините и државата.
- Да се формира посебно **ТЕЛО ЗА ВОДИ**, кое ќе биде задолжено за утврдување стандарди, критериуми и услови за креирање **НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВАЊЕ СО ВОДИ** и за распределба на средствата во согласност со истата. Телото да биде составено од по еден претставник од министерствата за земјоделство и шумарство, здравство, економија, транспорт и врски, локална самоуправа и тројца претставници од **ЗЕЛС**, а со него да раководи министерот за животна средина и просторно планирање.

Образложение: Сегашното законско решение предвидува министерот за животна средина да ја предлага, а Владата да ја усвојува програмата, при што министерот за животна средина треба да прибави само мислење од министерствата за здравство, земјоделство и транспорт и врски. Сметаме дека на ваков начин се

исклучени значајни институции и субјекти кои можат суштински да придонесат за транспарентно, наменско и правилно насочување на средствата за реализација на програмата.

- Да се обезбеди посебен финансиски инструмент за **СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ НА ИЗГРАДБАТА И ОДРЖУ-ВАЊЕТО НА ПРОЧИСТИТЕЛНИ СТАНИЦИ**, бидејќи за истите се потребни огромни финансиски средства, за кои дури и странската помош не е доволна. Опфатот на решенијата треба да се протега на неколку општини, со оглед на тоа што станува збор за поврзани еко-системи. Заштитата на животната средина е од особена важност за државата. Општините не се финансиски во состојба да вршат изградба и одржување на пречистителните станици. Меѓународната помош во многу случаи е недоволна. Со посебни финансиски инструменти мора да се поддржи оваа надлежност на општините.

3. ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИ НА ОПШТИНИТЕ

- Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија да определи тим од своите вработени за одржување **ОБУКА НА ОПШТИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЈА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВОДИ** и за поврзаните подзаконски акти што досега се усвоени.

Образложение: Предлогот доаѓа по упатено барање од ЗЕЛС до МЖСПП за назначување тим од вработени, на што Министерството двапати го одби барањето од причина што нема време за ваков вид активност. ЗЕЛС смета дека Министерството има должност истото да го стори, затоа што Законот за води е релативно нова законска регулатива и најдобро и најадекватно може да ѝ се пренесе на општинската администрација од органот што го спроведува Законот.

4. ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА ОД БУЧАВА

- Глобите изречени од страна на општинските инспектори во согласност со Законот за заштита од бучава во животната средина да бидат **ДИРЕКТЕН ПРИХОД НА ОПШТИНИТЕ**.

КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ

- ЗЕЛС бара да се заостри и дополнително да се уреди постапката на утврдената **ДОЛЖНОСТ ЗА ОТПСТАПУВАЊЕ НА ВОДОСНАБДИТЕЛНИТЕ СИСТЕМИ КОН ЈАВНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА ВРЗ ОСНОВА НА ЗАКОН**, а со буџетот на државата да се планираат повеќе средства за реконструкција и санација на водоснабдителните системи.

Образложение: Овој нерешен проблем претставува голем проблем за општините, кои во согласност со законот мора да ги преземат системите, но има отпор од локалното население и истото не го дозволува тоа.

- ЗЕЛС утврдува дека голем проблем за општините претставува **ИЗВРШУВАЊЕТО НА ДОНЕСЕНИТЕ РЕШЕНИЈА** во постапката на инспекциски надзор.

Образложение: Не постои утврдена постапка и надлежност на органите кои треба да вршат отстранувањата на предметите, чувањето на отстранетите предмети и наплата – надомест на трошоците на извршувањето доколку како сопственик се јавува физичко лице.

- **Заради соодветно спроведување на Законот, потребно е ДА СЕ УТВРДАТ СООДВЕТНИ КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ ОСОБЕНО ПО ТОЧКИТЕ 17, 18 И 19 ОД ЧЛЕНОТ 3 ОД ЗАКОНОТ**

Образложение: Станува збор за следниве комунални дејности за кои недостигаат казнени одредби:

- Отстранување и чување на непрописно паркирани возила, хаварисани возила, земјоделски машини со приклучни или без приклучни орудија, ерадикација на животни скитници, украсување на населените места, одржување на јавни санитарни јазли, аеро-запрашувања, дезинфекција, дератизација и слично;
- Отстранување и чување на ситна и крупна стока и живина во урбани средини;
- Сечење и складирање на огревно дрво и јаглен на јавни и сообраќајни површини.

1. ЗАКОН ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ВОДА ЗА ПИЕЊЕ

- **Заради загубите на вода од системите, но и заради санкционирање на противправно користење на значителни количини на вода, ЗЕЛС бара да се разгледа можноста за ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КАЗНИТЕ** по овој основ, а и **УТВРДУВАЊЕ НА „КРАЖБАТА НА ВОДА“ КАКО КРИВИЧНО ДЕЛО**.

- **ЗЕЛС бара ДА СЕ ЗАБРАНИ ПРАВОТО ДА СЕ ВРШАТ ДУПЧЕЊА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ВОДА НАДВОР ОД УРБАНИСТИЧКИОТ ОПФАТ и надвор од организираниот водоснабдителен систем.**

Образложение: Воочен е тренд на исклучување од водоснабдителните системи на поголемите правни субјекти кои се големи потрошувачи на вода и нивното самостојно дупчење и црпење на подземни води, при што се создаваат последици по гравитацијата на земјиштето, инсталациите итн.

ОПШТИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

- **ЗЕЛС бара да се определи СОЦИЈАНА ПОМОШ во противвредност од определена количина на потрошена вода ЗА СОЦИЈАЛНО ЗАГРОЗЕНИТЕ ДОМАЌИНСТВА.**

Образложение: Социјалните домаќинства прават долгови што не може да се наплатат.

2. ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

- **ЗЕЛС бара да се уреди прашањето со ДЕПОНИРАЊЕ НА ГРАДЕЖНИОТ ШУТ И ЗЕМЈА ОД ИСКОП, а со кој треба да се уредат посебните услови на организирање, изгледот и стандардите на депониите и начинот на управувањето.**

Образложение: Ова прашање создава неосновано казнување на неконтролираното исфрлање заради немање места кои се определени за оваа намена, а бидејќи општините немаат законска основа за истото, односно констатиран е правен вакуум.

- **Да се изврши УСОГЛАСУВАЊЕ НА КАЗНЕНИТЕ ОДРЕДБИ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД СО ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНА ЧИСТОТА каде за ист прекршок се предвидени различни износи на парични казни.**

Образложение: Ова барање се поткрепува со следниот пример: физичките лица се казнуваат со мандатна казна од 60 евра во согласност со Законот за управување со отпад, додека со Законот за јавна чистота за истиот прекршок се изрекува казна од 50 евра во денарска противвредност, а и за прекршокот за палење на отпад во урбана средина со првиот закон е предвидена казна во висина од 150 евра додека со вториот закон - казна во висина од 50 евра.

- **ЗЕЛС и Владата на Република Македонија со ресорните министерства да воспостават практика за секој донесен закон и подзаконски акт, како и за измени и дополнувања на законската регулатива, а коишто во целост или дел се однесуваат на спроведување надлежност на локално ниво да се обезбеди тим од соодветните државни органи и институции за истите да им се претстават и објаснат на општините, преку спроведување обуки или советувања.**

- **ЗЕЛС и МИОА да воспостават меѓусебен систем/механизам на РАЗМЕНА НА ПОДАТОЦИ ЗА СПРОВЕДЕНИ ОБУКИ НА ОПШТИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЈА, како и за присуства на истите од страна на вработените во општините. Целта е да се овозможи преглед на одржани обуки и присутни лица и да се најде компатибилност во планирањето на обуките, со оглед на тоа што ЗЕЛС реализира специјализирани наменски обуки во согласност со потребите на општинската администрација кои се предвидени во годишни програми за обука.**

АКТИВНОСТИ НА ЗЕЛС ВО ПОДГОТОВКА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ЗАКОНИ ОД ОБЛАСТА НА УРБАНИЗМОТ

Еден од најголемите успеси на ЗЕЛС во 2011 година, во областа на урбанизмот, беше успешното лобирање и активно учество во донесувањето на Законот за градежно земјиште. Повеќегодишните заложби, општините да ја добијат надлежност да управуваат со градежното неизградено земјиште, стана реалност. Ова законско решение е во насока на поттикнување на инвестициите во општините и развојот на локалните економии, а пред сè претставува евидентен пример на зголемување на степенот на децентрализацијата во нашата земја. Во 2011 година, од особена важност за локалните власти, како и за целата држава, беше и донесувањето на Законот за постапување со бесправно изградени градби, а ЗЕЛС се вклучи и во расправата за измените и дополнувањата во За-

конот за градење. ЗЕЛС активно учествуваше во целиот процес на подготвување и донесување на овие закони, а продолжи и со континуирана поддршка на своите членки, во исполнувањето на условите за нивна примена и адекватно имплементирање. Во тој контекст, ЗЕЛС реализира интензивни консултации, советувања, тематски средби на кои градоначалниците и општинската администрација од областа на урбанизмот и правните оддели активно дискутираа со претставниците од надлежното министерство за транспорт и врски за донесување на најадекватни решенија. Беа одржани поголем број на седници на УО на ЗЕЛС, на кои присуствуваше и министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, на кои сите предлози беа детално дискутирани.

ЗЕЛС АКТИВНА ВО ПОДДРШКАТА НА СВОИТЕ ЧЛЕНКИ, ДА СЕ СТЕКНАТ СО НАДЛЕЖНОСТА ДА УПРАВУВААТ СО ГРАДЕЖНОТО НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЈИШТЕ

ЗЕЛС, во соработка со Министерството за транспорт и врски и МЛГА (проект на УСАИД, Македонија) презеде низа активности во подготвувањето на законските решенија за донесување на Законот за градежно земјиште. Во овој процес активно беа вклучени речиси сите градоначалници и општинската администрација од областа на урбанизмот, кои на поголемиот број организирани состаноци и советувања, како и по електронски пат, ги изнесуваат своите предлози и забелешки. Овие активности дадоа квалитетен придонес во подгот-

вувањето на конечниот предлог -документ.

Законот за градежно земјиште беше донесен од страна на Собранието на Република Македонија, а стапи во сила на 11 февруари, 2011 година, (објавен во Службен весник на РМ бр.17/2011 од 14 февруари 2011 година). Беше предвидено, општините да можат да се стекнат со оваа надлежност од 1 јули, 2011 година, за што беше оставен еден подготвителен период, во кој локалните власти треба да исполнат соодветни услови. ЗЕЛС издејствува да има најголем број на претставници (тројца членови од

ЗЕЛС) во седмочлениот Комитетот за градежно земјиште, по чие изнесено мислење, Министерството за транспорт и врски ѝ предлага на Владата на РМ, да донесе одлука за вршење на работите за располагање со градежно земјиште сопственост на Република Македонија, за општината која ги исполнила условите од членот 89 на овој Закон.

Во согласност со член 89, став 1 и 2 од Законот за градежното земјиште (Сл. весник на РМ бр.17/2011), општините, општините во градот Скопје и градот Скопје можат да ги вршат работите на располагање со градежно земјиште, сопственост на Република Македонија, доколку ги исполнуваат следниве услови:

1. да имаат изготвено и усвоено ЕДНОГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА во областа на располагањето со градежното земјиште сопственост на Република Македонија,
2. да имаат потребен број на ВРАБОТЕНИ ЛИЦА КОИ ПОСЕДУВААТ ОВЛАСТУВАЊЕ,
3. да имаат формирано КОМИСИЈА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКИ ЗА ЈАВНО НАДДАВАЊЕ и
4. да имаат воспоставено ЕЛЕКТРОНСКИ СИСТЕМ ЗА ЈАВНО НАДДАВАЊЕ на градежно земјиште сопственост на Република Македонија.

Поддршката на ЗЕЛС кон своите членки интензивно продолжи и во периодот по донесувањето на Законот. Особено е значајно што ЗЕЛС ја доби обврската (утврдена во Законот) да ги организира активностите за исполнување на еден од најзначајните услови: општината да го обезбеди потребниот број вработени лица, кои поседуваат ОВЛАСТУВАЊЕ. ЗЕЛС се обврза да ги организира обуките и полагањето на испитот, преку кој, законски утврдениот број на државни службеници од редот на раководните или стручни државни службеници од општините, ќе се стекнат со потребното овластување да ги водат постапките за отуѓување и давање под закуп на градежно неизградено

земјиште, сопственост на Република Македонија.

ЗЕЛС ги координираше и активностите околу формирањето на Програмскиот совет, утврден во согласност со законот, кој по објавениот јавен оглас, се формира во состав: Родна Живковска, професор на Правниот факултет, на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Владимир Арсовски, професор на Факултетот за архитектура и Јован Јованов, професор на Градежниот факултет, оддел геодезија.

Советот ја утврди содржина на почетната обука и одлучи истата да се организира во два дела: **стручен** (теоретскиот дел ја опфаќа областа на правото и урбанистичкото планирање) и **практичен** (обука за користење на софтверската апликација за е -регистар и е -аукција).

За потребите за реализација на практичната обука и полагањето на испитот, во просториите на ЗЕЛС, беше организирана посебна компјутерска училиница, со 28 компјутерски единици. Само кандидатите кои ги посетуваа двата дела од обуката се стекнаа со право да полагаат испит.

ЗЕЛС, пред организирањето на обуките за заинтересираните кандидати, објавуваше јавен оглас во три дневни весници. Во рок од осум дена од јавното објавување на огласот од страна на комисијата, кандидатите ги доставуваа потребните документи, за што во рок од три дена, од поднесувањето на пријавата, на подносителите кои доставиле комплетна документација по електронски пат им беше испраќано корисничко име и лозинка за учество на почетната обука, потребни за полагање на испитот. Овие активности се реализираат со поддршка на стручната служба на ЗЕЛС. Исто така, ЗЕЛС на секој кандидат му испраќаше и материјали, потребни за полагање на испитот, кои беа сублимирани во **Прирачник за полагање испит за стекнување со овластување за спроведување постапки за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија и упатство за користење на софтверската апликација за е -регистар и е -аукција.** Материјалите ги

подготви Програмскиот совет, кој, исто така, ги состави и испитните прашања, а ги реализираше и обуките на пријавените кандидати. Прирачникот беше отпечатен во тираж од 510 примероци на македонски јазик и 120 примероци на албански јазик.

ОБЕЗБЕДЕНИ ДОПОЛНИТЕЛНИ ПОПУСТИ ЗА ПЛАЌАЊЕТО ЗА ОБУКАТА

Во согласност со одлука на Управниот одбор на ЗЕЛС, стручната служба на ЗЕЛС изготви тарифник за надоместоците за посета на почетна обука и полагање на испит за стекнување со овластување за водење постапки за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште. Во него, беше предвидено и намалување на висината на надоместокот, во висина од 45%, доколку општината, во чие име кандидатот се стекнува со овластување, ја подмирил членарината кон ЗЕЛС, заклучно со претходната календарска година, а најдоцна до пред почетокот на закажаниот термин за одржување на обуката. ЗЕЛС обезбедува и дополнителен попуст, во висина од 20% проценти за општините, кои на жиро-сметката на ЗЕЛС ќе ја извршат уплатата во рок од осум дена од издавањето на фактурата од страна на ЗЕЛС. ЗЕЛС во 2011 година **реализира три циклуси на почетна обука и полагање на испит за стекнување со овластување**. Јавен оглас беше објавуван пред секој циклус. Експертскиот тим на обуките ја образложуваше стручната материја за спроведувањето на Законот за градежно земјиште и примената на софтверските апликации. Учесниците се стекнаа со познавање во делот на законската регулатива, поврзана со Законот за градежно земјиште, како и со одредбите од законот, со користената терминологија, спецификите на урбанистичкото и просторно планирање, стандардите и нормативите на урбанистичкото планирање и со деталите на еден од основните документи за стекнување надлежност во управување со градежно неизградено државно земјиште - Програмата за работа

во областа на располагање со градежното земјиште сопственост на РМ (урнек беше испратен до општините), како и со задолжителните алатки во примената на Законот: – е –аукција и е –регистар (овие две апликации им се бесплатно достапни на сите општини во РМ на интернет страницата www.gradezno-zemjiste.mk, поставена во рамките на веб страницата на ЗЕЛС www.zels.org.mk).

Првиот циклус на обуки беше организиран во периодот мај –јуни, 2011 година. На 26 и 27 мај, 2011, во хотел „Континентал“, се одржа теоретскиот дел, а на 30 и 31 мај и на 7 и 8 јуни –практичниот дел (во компјутерската училница во ЗЕЛС). На обуката се пријавија 244 кандидати од кои во целост условите ги исполни 231 кандидат. По испитот реализиран на 13 и 14 јуни, 2011 година и на двата дополнителни термини за испит, на 20 и 21 јуни, 2011 година, со потврда се стекнаа вкупно 192 кандидати.

Вториот циклус на обуки беше организиран во периодот *септември –октомври, 2011 година*

На 15 и 16 септември, 2011 година, во хотел „Радика“-Маврово, се одржа теоретскиот дел, а софтверскиот дел беше организиран на 19, 20 и 21 септември, 2011 година (во просториите на ЗЕЛС). По испитот, организиран на 26 и 27 септември, 2011 година и двата дополнителни термина за испит, на 3 и 4 октомври, 2011 година, со потврда се стекнаа вкупно 68 кандидати.

Третиот циклус на обуки беше организиран во периодот *ноември –декември, 2011 година*

На 29 ноември, 2011 година, во хотел „Холидеј Ин“, се одржа теоретскиот дел, а практичниот на 30 ноември, 2011 година (во просториите на ЗЕЛС). По полагањето на испитот на 9 декември, 2011 година и дополнителниот датум, на 16 декември, 2011 година, од 41 кандидат кои присуствуваа на обуката, со потврда се стекнаа 38 кандидати.

Пред почетокот на испитната сесија, во софтверскиот систем беа внесени вкупно 685 испитни прашања. При

секој влез на електронскиот тест, софтверскиот систем доделуваше сет од 60 прашања, за секој кандидат поединечно, со поединечен редослед на одговори. Испитните прашања беа достапни на македонски и албански јазик. За успешно положен испит се смета 80% точно одговорени прашања. Секој испит се одвиваше во времетраење од 60 минути, при што по истекот на определеното време софтверскиот систем, автоматски го затвора тестот на кандидатот. Резултатите на кандидатите, беа објавувани во период од 10 минути, по завршувањето на поединечниот испит, на интернет страницата на ЗЕЛС (www.zels.org.mk). Полагањето на испитите се реализираше во компјутерската училишница, во просториите на ЗЕЛС. Во зависност од постигнатите резултати, учесниците добиваа потврда за посетена обука, издадена од Министерството за транспорт и врски и ЗЕЛС.

Вкупно 77 општини, или 90,59% од локалните власти во земјава, по трите циклуси на обуки и испити, организирани во 2011 година, од страна на ЗЕЛС, исполнија еден од најзначајните законски услови (да имаат потребен број на сертифицирани службеници кои се стекнале со овластување за водење на постапката). Станува збор за вкупно 307 кандидати, претставници од општинската администрација.

ЗЕЛС ги поддржа своите членки и во исполнувањето на уште еден услов: општината да има воспоставено ЕЛЕКТРОНСКИ СИСТЕМ ЗА ЈАВНО НАДДАВАЊЕ на градежно земјиште, сопственост на Република Македонија. ЗЕЛС со поддршка на УСАИД –Македонија, обезбеди СОФТВЕРСКИ СИСТЕМ за опслужување на апликацијата за електронски регистар на градежно земјиште и апликацијата за јавно надавање. Обезбедувањето и одржувањето на овој софтверски систем го врши новоформираната единица на ЗЕЛС, за поддршка на е -општини (ЗЕПЕ). Во функција се ставени и апликациите за електронска аукција на градежното земјиште и електронскиот регистар на земјиштето, кои се достапни за

сите општини, што ќе се стекнат со соодветната лиценца, во согласност со законот, бидејќи располагањето со градежното земјиште единствено е возможно преку електронски спроведени аукции. На овој начин, ЗЕЛС истовремено им помага на општините во заштеда на огромни средства за воспоставување на сопствени системи за поддршка, при поединечната набавка за изработка на софтверските апликации за непречено располагање со градежното земјиште. За оваа цел, ЗЕЛС креираше и интернет страница: www.e-uslugi.mk, како основен портал преку кој сите општини ќе може да пристапуваат кон поединечни апликации и страницата: www.gradezno-zemjiste.mk, каде е поставен софтверот за е -аукции, за располагање со градежното земјиште.

ЗЕЛС им помогна на своите членки и во исполнувањето на условот за добивање со лиценца: општината да имаа изготвено и усвоено ЕДНОГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА во областа на располагањето со градежното земјиште сопственост на Република Македонија. Во текот на обуката, претставниците на општинската администрација беа запознаени и со соодветен образец на годишната програма, што е потребно да ја усвои Советот на секоја општина. ЗЕЛС образецот на годишната програма го достави како „урнек“ до сите општини во земјата.

Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски и министерот за транспорти врски, Миле Јанакиески, присуствуваа на денот на отпочнувањето на првата обука. Настанот го проследија поголем број на медиуми, пред кои претседателот на ЗЕЛС, истакна задоволство од сериозниот пристап на општините за навремено започнување со активностите за исполнување на законските услови за стекнување со правото да управуваат со градежното земјиште, при што упати пофални зборови за стручната служба на ЗЕЛС за подготовките и одличната организација на овој циклус. Јанакиески истакна дека високиот одсвив на пријавени кандидати, ја покажува цврстата определба на општините за стручно и адекватно извршување на новата надлежност.

На пригодна свеченост, по завршувањето на првиот циклус, на 24 јуни, 2011 година, во организација на ЗЕЛС, на вкупно 192 кандидати од општинската администрација, им беа врачени потврдите за стекнато овластување за водење на постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште, сопственост на Република Македонија. Со тоа, уште во месец јуни, 48 општини, или 56, 47 % од вкупниот број на општини во земјава, се стекнаа со еден од најзначајните услови за спроведување на надлежноста за управување со градежното неизградено земјиште. На свеченоста, во преполната сала на Советот на град Скопје, сертификатите на кандидатите од општинската администрација им ги врачира претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски и министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески. Во честитките тие им посакаа успех на претставниците на општините, во натамошното спроведување на оваа надлежност. Министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, при упатувањето на честитките потсети дека општините од 1 јули, доколку ги исполнат и другите потребни услови, ќе можат во целост да ја преземат надлежноста да управуваат со градежното неизградено земјиште. Тој изрази и големо задоволство од целокупната соработка со ЗЕЛС.

Во 2011 година, комплетна надлежност утврдена со Законот за градежно земјиште, превземаа: 1.Битола, 2.Штип, 3.Гевгелија, 4.Демир Капија, 5.Пробиштип, 6.Илинден, 7. Кочани, 8. Берово, 9. Карпош, 10.Струмица, 11. Струга, 12. Кисела Вода, 13. Веница и 14.Делчево.

СОВЕТУВАЊА, РАСПРАВИ, ДИСКУСИИ ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЗЕЛС, ЗА ВАЖНИ ЗАКОНИ ОД УРБАНИЗМОТ И КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ

Предлог-нацртот на Законот за третман на бесправно изградени објекти и измените и дополнувањата на Законот за градење, беа предмет на дискусија на членовите на УО, заедно со претставниците од Министерството за транспорт и врски, предводени од министерот Миле Јанакиески, на 14-тата седница на УО, одржана на 21 и 22 јануари, 2011 година, во Маврово. Министерот истакна дека со измените на Законот за градење, драстично се намалуваат роковите, времето и чинењето на целокупната постапка за градење на куќи, згради и трговски центри, односно од 21 чекор, се сведува на четири до пет чекори, а тоа има за цел да овозможи интензивирање на градежните зафати и инвестиции во земјата. Законот е ставен на јавна расправа, а општините и по електронски пат доставуваа низа квалитетни предлози и решенија.

Членовите на УО дискутираа за предлозите за законска регулатива за легализација на дивоградбите и овозможувањето на натамошно планско урбанизирање на општините, особено што во некои општини дури 60% проценти од објектите не се легано изградени. Претставниците на УО, беа децидни дека овој закон треба да се однесува на сите објекти и без ограничување на легализацијата, односно за индивидуални куќи и колективни градби да бидат опфатени и оние со висина над 10,2м, како и деловни објекти. Беше изразена загриженост околу предвидениот надоместок за легализацијата од едно евро за м², истакнувајќи дека општината од добиените средства ни минимално не ќе може да ја обезбеди потребната инфраструктура. Притоа забележаа дека на овој начин, исто така, централната власт навлегува во ингеренциите на локалните власти. УО побара, Советот на општината да има право самостојно да донесува одлука за висината на надоместокот

за легализација, а за легализација на објектите на социјалните случаи, државата да даде одреден придонес. Беше побарано средствата да се уплатуваат на посебна сметка на општината и да се утврди колку средства се добиени и истите да бидат намени за донесување на нови детални урбанистички планови. Забелешки имаше и за краткиот рок (шест месеци) за прибирање на потребните документи. Претставниците од руралните општини, укажаа дека немаат доволно кадри кои ќе можат да ги процесираат сите потребни активности за вака краток рок, потсетувајќи дека најголемиот број дивоградби всушност се наоѓаат токму, во руралните средини. Тие укажаа дека се соочуваат и со недостаток на средства за изработка на потребните детални урбанистички планови.

СОВЕТУВАЊЕ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ШТОТУКУ ДОНЕСЕНИТЕ ЗАКОНИ ЗА УРБАНИЗАМ

ЗЕЛС на 25 февруари, 2011 година, во Охрид организира стручно советување за примена на донесените: Закон за градежно земјиште, изменувањата и дополнувањата на Закон за градење, Закон за третман на бесправно изградени објекти и измените и дополнувањата на Закон за гробишта и погребални услуги. Повеќе од 300 вработени од општинските администрација поставуваа прашања за разјаснување на дилемите за примена на овие законски решенија на кои одговараше министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески и соодветниот тим од МТВ. Со Законот за градежното земјиште се пренесува надлежноста во управувањето со државно неизградено градежно земјиште од централно на локално ниво, од што профитот за општините ќе биде 80% од вредноста на отуѓеното и дадено под заем земјиште на територијата од соодветната општина. Еднакво важна законска регулатива, во насока на воспоставување систем на регулирање на дивоградбите, легализација, како и нивно воведување во даночниот систем на општините

е донесувањето на Законот за бесправно изградените објекти. Законот ги уредува условите, начинот и постапката за евидентирање, утврдување на правен статус и санкционирање на бесправно изградените објекти. Со ова законско решение се реши деценискиот проблем на диво изградени објекти: индивидуални, колективни и индустриски, а сопствениците добија можност да ги впишат во јавната книга за запишување на правата на недвижности и да ги вклопат во урбанистичко-планската документација, на начин и во постапка, определени со законските одредби. Рокот за поднесување на барање за утврдување на правниот статус на дивоградбите изнесува шест месеци, од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Измените и дополнувањата на Законот за градење, пак, во значителна мера ги поедноставуваат постапките за стигнување до одобрието за градење. Новините во Законот предвидуваат две категории, наместо досегашните пет, односно прва категорија градби од значење за државата и втора категорија која ги обединува претходните трета, четврта и петта категорија градби од локално значење. Измените ги укинаа: одобрието за градба на потпорни сидови или помошни градби во функција на објект за домување (огради, потпорни сидови и помошни градби) и се градат на иста урбанистичка парцела (гаража, остава, септичка јама итн.). Ревизијата на основниот проект и надзорот на градбата нема да бидат задолжителни за градбите за индивидуално домување со површина до 200 метри квадратни, а за кои доволно ќе биде да се стават во употреба со изјава од изведувачот, заверена на нотар. Постапката за добивање на одобрение за градење е сведена на четири чекори, освен за индустриските објекти, за кои е потребно и изработка на студија за влијание врз животната средина, што се поднесува во Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

За водење на постапката за издавање одобрение за градење се применуваат и одредбите од Законот за општа управна постапка. Напорот на ЗЕЛС и на МТВ е во насока, што е можно поскоро одобрението за градење да се издава по електронски пат, што ќе придонесе за зголемување на транспарентното работење на општината и индиректно олеснување за инвеститорите во следењето на постапките за градење.

ДИСКУСИЈА ЗА ПРИМЕНАТА НА ПОДЗАКОНСКИТЕ АКТИ ЗА ЛЕГАЛИЗАЦИЈА НА ДИВОГРАДБИТЕ

Околу 300 правници и урбанисти од локалната власт, дискутираа за примената на подзаконските акти за легализација на дивоградбите, на два еднодневни семинари, одржани во организација на ЗЕЛС, на 5 и 6 мај, 2011 година, во хотелот „Континентал“, во Скопје. Со тоа ЗЕЛС им даде целосна поддршка на своите членки во обезбедувањето на поквалитетни услуги од страна на општините. Спроведувањето на Законот за постапување со бесправно изградени објекти, во овој период, претставува еден од најзначајните императиви за сите локални власти во земјата, па во соработка со стручни лица од МТВ и директорот на Државниот градежен инспекторат, Сашо Дуковски, акцент беше ставен на новодонесените подзаконски акти од оваа област. Седумте правилници се однесуваа на формата и содржината на: правниот статус за бесправен објект, записникот за извршен увид на самото место со технички податоци за бесправниот објект, регистарот за поднесени барања за утврдување правен статус на бесправни објекти, решението за утврдување правен статус на бесправен објект, урбанистичката согласност, решение за одбивање на барање за утврдување правен статус на бесправен објект, како и Правилникот за стандарди за вклопување на бесправните објекти во урбанистичко-планската документација. Директорот на ДГИ истакна и примери кои произлегуваат

по неодамнешната практична примена на Законот, по што следеа прашања од присутните. Тие се консултираат за сите проблеми со кои се соочиле при досегашната примена на Законот за постапување со бесправно изградени објекти (Службен весник на РМ, бр. 23 од 24. 2.2011 година), за што добиваа исцрпни одговори од стручните лица.

ПРЕПОРАКИ ОД УО НА ЗЕЛС ДО ОПШТИНИТЕ, ЗА ПОДДРШКА НА ГРАЃАНИТЕ ВО ПОДНЕСУВАЊЕТО НА БАРАЊАТА ЗА ЛЕГАЛИЗАЦИЈА НА ДИВИТЕ ГРАДБИ

Управниот одбор на ЗЕЛС, по одржаната средба со министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, на 18 август, 2011 година, во просториите на град Скопје, упати препораки до локалните власти, во однос на преземање на дополнителни мерки за поддршка на граѓаните, во поднесувањето на барањата за легализација на дивите градби, чии рок на истекување е трети септември, 2011 година. Министерот заедно со градоначалниците, ги утврдија следните препораки: 1. Најголемиот дел од општините, до 3-ти септември да работат во две смени, 2. Да се примаат барања во општината и во саботите, кои ќе бидат работни, со цел да им се излезе во пресрет и на граѓаните кои поради работните обврски не можат да го остварат ова право и 3. Дополнително да се ангажираат службениците, или пак времено да се ангажираат лица, кои би им помагале на граѓаните во пополнувањето на барањата и би ги посетувале и информирале за можноста за остварување на ова право преку посети во нивните домови.

ОПШТИНИТЕ ПОДГОТВЕНИ ЗА ЦЕЛОСНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО БЕСПРАВНО ИЗГРАДЕНИ ОБЈЕКТИ

По завршувањето на законскиот рок за поднесување на барања за легализација на објектите, од страна на граѓаните, а во согласност на Законот за постапување со бесправно изградени објекти, претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски и потпретседателот на ЗЕЛС, Изет Меџити, заедно со министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиески, на петти септември, 2011 година, во просториите на Владата на Република Македонија, одржаа прес-конференција на која информираа за резултатите од имплементирањето на Законот.

„ До полноќ, на 3 септември, 2011 година, крајниот рок за поднесување на барањата во општините, биле примени вкупно 342 794 барања за легализација, што е близу до утврдениот максимум од 350 илјади дивоградби. Во оваа бројка сè уште не се влезени и барањата од граѓаните доставени по пошта“, истакна министерот Миле Јанакиески пред новинарите, на прес-конференцијата. Тој потенцира дека, со ова, заврши првата фаза од процесот за легализација, по што следат активностите во рамките на општините, кои до петти септември, веќе реализирале 6 200 барања од граѓаните за легализација на нивните објекти. Министерот Јанакиески изрази сомнеж дека единствено „тесно грло“ во понатамошните активности може да претставува изготвувањето на елаборатите. Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски и потпретседателот на ЗЕЛС, Изет Меџити изразија задоволство од бројот на поднесени барања и заинтересираноста на граѓаните да ги легализираат своите дивоградби. Тие истакнаа дека препораките донесени на Управниот одбор на ЗЕЛС, ги прифатиле голем број општини, што дополнително придонело граѓаните да го исползуваат ова свое право. Поточно, општинската администрација во последните денови, како и во саботниот ден, работеле во две смени, па дури и до 24 часот, а некои општини формирале и

дополнителни тимови кои ги посетувале нелегалните објекти и им помагале на граѓаните и во пополнувањето на барањата за легализација. Трајановски истакна дека преку ЗЕЛС беше направена и дополнителна објава во дневните весници, како потсетување за граѓаните да ги пријават нелегалните објекти во општината каде тие се лоцирани. Тој ја потенцира максималната ангажираност што ја дадоа сите општини за реализацијата на оваа фаза од спроведувањето на законот, истакнувајќи дека општините се подготвени да им излезат во пресрет на своите граѓани и во натамошното спроведување на постапката. Потпретседателот на ЗЕЛС, Изет Меџити, посочи дека следните шест години ќе бидат понапорни за локалните власти, кога граѓаните ќе ги докомплетираат документите, до фазата на впишување на имотот во катастарот, но дека тие се добро обучени и не се очекува никаков застој во реализацијата.

ДИСКУСИЈА И ЗА ДРУГИ ЗНАЧАЈНИ ПРЕДЛОЗИ И АКТИВНОСТИ ВО ОБЛАСТА НА УРБАНИЗМОТ

Министерот Миле Јанакиески присуствуваше на 4-тата седница на УО на ЗЕЛС, одржана на 10 ноември, 2011 година и побара поголема ажурност на општините во однос на доставувањето на податоци до МТВ, за веќе утврдени локации, како и за податоците за локациите кои се предвидува да бидат опфатени со урбанистичко – планската документација за изградба на индивидуални куќи или индустриски објекти, што ќе бидат разгледани од Комитетот за градежна експанзија, формиран при Владата на РМ. Беше побарано ЗЕЛС да ги потсети 16-те општини, кои во согласност со член 26 од Законот за постапување со бесправно изградени објекти, досега не доставиле до МТВ примерок од регистарот за поднесени барања за утврдување на статус на бесправни објекти, тоа да го сторат во најкус можен рок. Поголем број општини до ЗЕЛС поднесоа иницијативи и предлози за

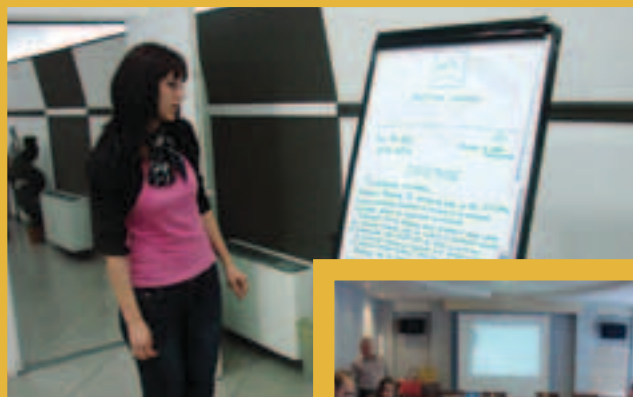
измени во овој закон, поради воочени недоследности при неговото имплементирање. Истите беа доставени до МТВ, а на седницата беше договорено овие предлози да се разгледаат на заедничко тематско советување, што ќе го организира ЗЕЛС, а на кое преку отворена дискусија ќе се дефинираат сите забелешки за изменување и дополнување на Законот за постапување со бесправно изградени објекти. Градоначалниците истакнаа дека постои злоупотреба од страна на субјектите кои ги користат празнините настанати со измените на прописите, со кои се утврдува категоризацијата на објектите и намената на градбите, поради што општините имаат големи финансиски загуби од комуналиите, при издавањето на градежните дозволи. Беше побарано МТВ да допрецизира или ревидира одредени одредби од Правилникот за категоризација на објекти. Исто така, УО побараа од МТВ поголема ажурност поради појава на дивоградби во периодот непосредно пред истекување на рокот за пријавување за легализација. Во согласност со мерките за поттикнување на развојот на земјоделството, беше побарано општините да достават предлози за локации за изградба на откупно – дистрибутивни центри за земјоделски производи, во што пократок рок. Заинтересираните општини да се обратат до Министерството со предложена локација за изградба.

ИНТЕРАКТИВНА ДИСКУСИЈА НА ЛОКАЛНАТА И ЦЕНТРАЛНАТА ВЛАСТ ЗА ПРИМЕНА НА ЗАКОНИТЕ ОД УРБАНИЗМОТ И КОМУНАЛНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Поради утврдување на одредени пропусти во процедурите и примената на Законот за третман на бесправно изградени градби и Законот за градење, како и обезбедување на дискусија за измени во Закон за гробишта и погребални услуги и Закон за комунални дејности, на барање на членовите на Надзорниот одбор и на Управниот одбор на ЗЕЛС, како и на општинската администрација, ЗЕЛС,

на 16 и 17 декември, 2011 година, во Струга, организира тематска средба од областа на урбанизмот и комуналните дејности. На средбата присуствуваа претставници од МТВ и министерот Јанакиески, кој ги поттикнуваше присутните да ги изнесат сите забележани пропусти при спроведувањето на утврдени постапки и процедури, со цел нивно ревидирање и подобрување. Во рамките на оваа тема беше презентиран и концептот за воведување на систем за електронско издавање на одобрение за градење, во согласност со Законот за градење. Накратко беше претставен и новиот концепт на Предлог –законот за регистар на подземни објекти и инфраструктура, а присутните имаа можност да се советуваат и за одредени отворени прашања од спроведувањето на Законот за градежно земјиште. Со цел подобрување на инвестициите во општините, што е една од приоритетните заложби во овој период на секоја општина, присутните разговараа за иницијативите за утврдување на локации за изградба на објекти за индивидуално домување и лесна индустрија, за откупно-дистрибутивните центри за земјоделски производи, како и за функционирањето на технолошко-индустриските зони во општините. На советувањето присуствуваа околу 300 претставници од општинската администрација од одделенијата за урбанизам и комунални дејности, што укажува на сериозниот пристап на локалните власти во спроведувањето на надлежностите и високото ниво на заинтересираност на службите за адекватно спроведување на законските прописи.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА АДМИНИСТРАЦИЈАТА ОД ОПШТИНИТЕ

” ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАРОТ, во текот на 2011 година, даде силна поддршка за континуирано усовршување и надградување на капацитетите на општинската администрација, преку реализација на низа квалитетни обуки. Овие активности се реализираат во согласност со стратегиската цел на ЗЕЛС, за воспоставување на систем на обуки, со утврдени стандарди за следење на потребите, евалуација и сертификација на стручната подготвеност на државните службеници и другите функционери од ЕЛС.

“

ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАР (ЗТЦ)

Процесот на децентрализација е многу динамичен, па оттука потребно е интервентно да се преземаат активности за пренесување на знаења, размена на искуства и советувања за новите законски решенија и прописи, со цел нивна квалитетна имплементација, за понуда на квалитетни услуги за граѓаните. Најголем дел од општините воведоа посебно работно место, на одговорно лице за човечки ресурси, кое, меѓу другото, треба да ги утврди методите и мерките за развој на капацитетите на општинската администрација. Беше утврдено дека е потребен организиран пристап на систематско следење на знаењата и капацитетите на општинската администрација, како и утврдување на сеопфатна и тековна програма на континуирано учење. Веќе неколку години, во ЗЕЛС се одвива

процес на градење на ЗЕЛС тренинг центар, со годишни курикулуми и програми за зајакнување на капацитетите на општинската администрација и на избрани лица на локално ниво, во согласност со нивните директни потреби. Програмата беше резултат на четиримесечно истражување на потребите на општините, теренски и стручно и истата беше комплетирана во март, 2011 година. Претставниците од ЗЕЛС тренинг центарот, ги посетија сите општини, кога за потребите за зајакнување на капацитетите на општинската администрација, разговараа со најкомпетентните лица во општината: градоначалник, секретар и раководителите на одделенијата. Предлози беа конкретизирани и со барањата за обуки, што непосредно произлегоа од членовите на мрежите и комисиите при ЗЕЛС.

ЗЕЛС тренинг центарот, најадекватно и најбрзо одговора на потребите за организирање и координирање на обуки за нивната администрација, токму поради фактот што во рамките на ЗЕЛС се формирани 12 професионални мрежи на претставници од локалната администрација, кои, меѓу другото, ги истакнуваат сите законски и програмски промени од одредена надлежност за локалната власт, за чие спроведување им е потребна реализација на адекватна обука.

Во првата година од имплементирањето на програмата, одржани е 21 тематска единица, односно 3 советувања, 1 работилница и 17 теми на обуки, на кои биле опфатени 1560 лица од општинската администрација, што е за 59% повеќе од 2010 година. Овие активности беа спроведени во следниве области: урбанизам, право, финансии, човечки ресурси, односи со јавноста, образование, локален економски развој и информатичко-комуникациски технологии. Обуките се одржуваа како еднодневни или дводневни, а најискористени логистички центри се Скопје, Маврово и Велес.

Испораката на обуките, преку ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАРОТ е бесплатна за членките на ЗЕЛС, што во следниов период ќе биде предмет на дополнителни измени и прецизирања, кои ќе го следат системот на редовно надоместување на членарината на секоја членка, кон ЗЕЛС.

ЗЕЛС во поголем број обуки, воспостави систем на обезбедување на предавачи од ресорните министерства, кои се квалитетни кадри и кои на најсоодветен начин им ги пренесоа искуствата и законските измени, на вработените во локалната администрација. За одредени обуки беа ангажирани и други експерти, по направена селекција од пријавените кандидати на објавените огласи. На обуките, се воспостави и мошне ефикасен систем на размена на добрите практики меѓу вработените од општините, при што на дел од обуките учествуваа и претставници од општинската администрација, кои во своето работење оствариле голем напредок и вовеле низа новини,

корисни за поквалитетно извршување на обврските и обезбедување на квалитетни услуги кон граѓаните.

Учесниците, по завршувањето на обуката, по електронски пат ги добиваа материјалите од обработуваната тема, како и други документи кои присутните меѓусебно сакаа да ги споделат со своите колеги, а дел од материјалите се делеа и на самата обука. По секоја обука, следеше евалуација од страна на учесниците, со која се утврдува степенот на успешноста на спроведената обука од страна на ЗЕЛС.

ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАРОТ вовеле и мини -тестирања за секој учесник, на крајот од обуката, чии резултати беа испраќани и до градоначалникот, со цел негово запознавање за стекнатото ниво на апсолвирање на обработуваните теми, за секој вработен. Учесниците на обуките добиваа „Потврда за учество“ за секоја тема од реализираните обуки.

Во прегледот даден во продолжение, нумерички и текстуално се претставени следниве активности :

А). БРОЈ НА ОДРЖАНИ ОБУКИ, РАБОТИЛНИЦИ И СОВЕТУВАЊА:

1. Спроведени во согласност со Програма за обуки на ЗЕЛС.

Во согласност со програмата којашто опфаќа активности за период од две години, во 2011 година спроведени се 17 тематски единици, од вкупно 50 распределени во 12 области, односно се бележи 28% реализација на програмата во 2011 година. Најмногу активности се евидентирани во областа на урбанизмот, којашто опфати три теми на кои се спроведени 2 советувања и 1 работилница со вкупно 675 учесници, што претставува 43% од вкупниот број учесници во сите активности за градење на капацитетите, спроведени од ЗЕЛС во 2011 година.

ОБЛАСТ	БРОЈ НА РЕАЛИЗИРАНИ ТЕМИ	% ВО ОДНОС ВКУПНО ТЕМИ ПО ОБЛАСТ	БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ	% ВО ОДНОС НА ГОДИШЕН БРОЈ НА УЧЕСНИЦИ
Урбанизам	2	40%	675	43%
Право	2	40%	56	3.6%
Финансии	2	25%	82	5.3%
Човечки ресурси	3	75%	93	5.9%
Односи со јавност	1	66.7%	33	2.1%
Образование	1	50%	137	8.8%
ЛЕР	2	50%	41	2.8%
ИКТ	2	40%	40	2.7%

2. Обуки произлезени во согласност со законот.

Со стапување на сила на Законот за градежно земјиште, во согласност со член 96 од Законот, ЗЕЛС е обврзан за спроведување на обука и испит за државните службеници заради стекнување со овластување за водење постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија. Во согласност со законот, ЗЕЛС реализира 21 обука и спроведе 29 испитни термини, со што 307 општински државни службеници се стекнаа со условот за добивање овластување за водење постапка, и 2 (две) лица од централната администрација (Министерство за транспорт и врски).

3. Дополнителни или/и ад хок активности за градење на капацитети

» Во 2011 година, ЗЕЛС спроведе дополнителна петдневна обука во рамки на проектот САТИС на тема „Користење на локални ресурси за одржлив микро-

регионален развој во агробизнисот и туризмот“, наменета за мрежите на ЛЕР и животна средина. Обуката, која се одржа двапати (Битола и Тетово) ја посетија 60 лица од општинската администрација, што е 3,8% од вкупниот број обучени лица во оваа година. Третата обука, на барање на обучувачите, беше презаказана за јануари, 2012 година.

- » На барање на членовите на Мрежата за односи со јавност на ЗЕЛС, се одржа еднодневна обука за примена на Правилникот за јавност во работењето на локалните власти, документ, исто така, произлезен од ЗЕЛС, што ја посетија 27 ПР лица од општините.
- » Поголем број градоначалници изразија потреба од организирање на едукации за примена на протоколари правила во спроведувањето на одредени активности на општината. Од 10 до 12 февруари, 2011 година, заинтересирана група од 10 градоначалници, учествуваа на платената обука „Протокол“, во која беа обработени пет модули.

Б). КАТЕГОРИЈАТА НА ЛИЦА ОПФАТЕНИ СО АКТИВНОСТИТЕ ЗА ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ, ОДНОСНО НАМЕНЕТИ ЗА :

а) Избрани функционери на локално ниво

б) Општинска администрација – државни и јавни службеници.

ОДРЖАНИ АКТИВНОСТИ ЗА ГРАДЕЊЕ КАПАЦИТЕТИ ВО 2011 ГОДИНА

Бр	Тема	Целна група	Период/ Место	Бр. на учесници	Вид на активност
01	Закони за градежно земјиште, за градење, за легализација на дивоградби и за комунални и погребални дејности	градоначалници, општинска администрација и јавни и приватни комунални претпријатија	февруари, Охрид	320	советување
02	Градење на позитивен имиџ на општината–предизвик за секој градоначалник	градоначалници	Февруари, Битола	10	обука
03	Закон за легализација на бесправно изградени објекти	општинска администрација	мај, Скопје	102	работилница
04	Закон за градежно земјиште	државни службеници од општинска и централна администрација	мај-јуни, Скопје септ.-окт., Маврово ноем-дек., Скопје	309	обука и испит
05	управување на системи, конфигурација и работа во Сервер домен	Мрежа на ИТ	мај, Маврово	17	Обука
06	процедури и протоколи – важни алатки адекватно и навремено спроведување на законските обврски во образованието	Мрежа на образование	мај, Велес	49	Обука
07	управување со човечки ресурси	Мрежа на ЧР	јуни, Маврово Јули, Велес	33	Обука
08	стратешко планирање, развој и инвестиции	Мрежа на ЛЕР	јуни, Велес	12	Обука
09	примената на етичките стандарди на ПР лицата во општините	Мрежа на ПР	јуни, Маврово јуни, Битола	33	Обука

Бр	Тема	Целна група	Период/ Место	Бр. на учесници	Вид на активност
10	заштита на податоци	Мрежа на правници и Мрежа на ЧР	јуни, Скопје	26	Советување
11	задолжување – процедури и обврски за известување на општините	Мрежа на финансиски работници	јуни, Маврово	67	Обука
12	јавно-приватно партнерство, стратешко планирање, развој и инвестиции	Мрежа на ЛЕР и на финансиски работници	октомври, Маврово октомври, Охрид декември, Велес	41	Обука
13	водење на регистри за воспитно образовни установи	Мрежа на образование	септември, Велес	44	Обука
14	Правилник за јавност во работата на општината (транспарентност)	Мрежа на ПР	октомври/Скопје	27	Обука
15	оценување на државни службеници	Мрежа на ЧР	октомври/Охрид ноември/Маврово ноември/ Велес	38	Обука
16	Закон за волонтерство и применета во работата на локалната самоуправа	Мрежа на ЧР	октомври/Скопје	22	Обука
17	подготовка на Годишен извештај за работа и други планови и извештаи на инспекторската служба за образование	Мрежа за образование	ноември/	44	Обука
18	ИТ	Мрежа на ИТ	ноември/ Молика	23	Обука
19	користење на локални ресурси за одржлив микро – регионален развој во агробизнисот и туризмот (САТИС)	Мрежа на ЛЕР и животна средина	декември/ Битола и Тетово	60	Обука
20	Закони за градежно земјиште, за легализација и за комунални дејности	градоначалници, општинска администрација и јавни и приватни комунални претпријатија	декември / Струга	253	Советување
21	Закон за јавни службеници	Мрежа на правници	декември/Велес	30	Обука
ВКУПНО		1560			

ТЕМИ И СОДРЖИНА НА ОБУКИТЕ

Обуки за финансиските работници од локалната власт

ПОСТАПКА ЗА ЗАДОЛЖУВАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ

Од 27 до 29 јуни, 2011 година, ЗЕЛС во соработка со Министерството за финансии на Република Македонија, спроведе три еднодневни обуки за финансиските работници од сите општини на тема „Постапка за задолжување и обврска за известување на општините“. Обуките следеа по најновите измени во Законот за јавен долг и по донесување на подзаконските акти за задолжување, особено во делот на отпочнување на постапката за задолжување и постапка за поднесување барање за задолжување, која се поедноставува со новиот правилник. Учесниците говореха и за обврската за поднесување на извештај за состојбата на задолженост на општината и на јавните претпријатија, основани од општината, бидејќи податоците од поединечната задолженост на општината, се вклучуваат во вкупниот јавен долг на државата. Општините можат да се задолжуваат со склучување договори за заем и со издавање обврзници, инструменти со кои можат да го поттикнуваат и планираат локалниот економски развој преку реализација на проекти од значење за општината.

Обуки за советниците за образование и општинските просветни инспектори

ПРОЦЕДУРИ И ПРОТОКОЛИ – ВАЖНИ АЛАТКИ ЗА АДЕКВАТНО И НАВРЕМЕНО СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНСКИТЕ ОБВРСКИ ВО ОБРАЗОВАНИЕТО

За членовите на Мрежата на одговорни лица за образование од локалните власти, ЗЕЛС организираше три сесии на регионални обуки, кои опфатија теми произлезени од нивните барањата, доставени до ЗЕЛС и преточени во Програмата за работа на ЗЕЛС тренинг центарот. Во обуките беа опфатени советниците за образование и општинските просветни инспектори. **На 30 и 31 мај, 2011 година,** ЗЕЛС организираше две регионални еднодневни обуки кои беа посветени на темата за важноста на запазување на процедурите во спроведувањето на постапките. Се говореше и за: „Процедури и протоколи“, „Согласности за формирање на паралелки со помал број ученици - протокол“, „Пропусти во постапките за избор на директор на ВОУ“, а стана збор и за темата „Што може да направиме за интегрирано образование“. Обуката ја реализираа Ѓорѓи Николов, советник во Министерството за образование и наука и Соња Ѓошевска-Ивановиќ, овластен инспектор за образование во град Скопје. На обуката се дискутираше за процедурите и протоколите, како важни алатки за адекватно и навремено спроведување на законските обврски во областа на образованието. Беше претставен предлог - протокол за формирање на паралелки со помал број на ученици, изготвен од страна на МОН, по што произлегоа предлози во насока уписот на првачињата да започне уште во април, со цел навремено започнување со активностите за обезбедување на влез на сите деца во образовниот систем, а заради неажурност на некои

родители. Беше укажано дека дел од податоците кои пристигнуваат од МВР во одредени средини не даваат најточна слика за бројот на децата (одредени семејства се иселиле во друг град или држава, а тоа не е евидентирано). Од дискусијата произлезе заеднички став на присутните, дека не треба да се затвораат подрачните училишта, каде има паралелки од по само неколку деца, но беше посочен и проблемот со паралелки кои го надминуваат законски дозволеният максимум од 34 деца. Во овој случај доколку се формираат две паралелки, бројот на деца во паралелка би бил под дозволеният минимум, односно помалку од 24 деца. Беше забележано дека крајниот датум кога МОН треба да се изјасни, дали ќе дозволи, односно дали ќе даде согласност за формирање на паралелки со помал број на ученици, да биде 15 август. Целта е општината да направи навремено екипирање на одделението со потребниот наставен кадар и обезбедување на други услови. Претставникот од МОН појасни дека согласноста за формирање на нова паралелка, автоматски не значи дека МОН ќе обезбеди и дополнителни средства за општината, бидејќи распределбата на средствата се врши во согласност со утврдениот годишен буџет на РМ и утврдената распределба на блок дотациите по општините. Во делот на процедурите, беше истакнато дека од големо значење е нивно графичко претставување, кое дава увид за евентуалните пропусти кои можат да настанат. Беа дадени и одредени практични примери, а беше истакната и иницијатива за создавање на каталог на вакви важни процедури во образованието. Внимание предизвика и одредената законска одредба за водење на општински регистри за училиштата. Беше констатирано дека исполнувањето на оваа законска обврска, општините различно ја реализираат и дека на поголем број општини им е потребна дополнителна практична обука за водењето на овие регистри. Присутните беа запознаени и со стратегиските цели за интегрирано образование и со ЕУ долгорочните стратегиски предизвици и итни приоритети.

Водење на регистри за воспитно образовни установи

На 20 и 21 септември, 2011 година, ЗЕЛС организира две регионални еднодневни обуки за одговорните лица за образование од општините, на тема „Водење на регистри за воспитнообразовни установи, со практичен дел“. Оваа тема беше реализирана на барање на мрежата со цел стекнување со релевантни сознанија за постапката околу исполнувањето на законската обврска, за водење на регистар за воспитнообразовните установи чиј основач е општината. Искуствата од оваа област, на присутните им ги пренесе претставникот од Министерството за образование и наука, Дана Бишкоска, која ја изнесе законската регулатива со која се задолжува секоја општина да има изготвено ваков регистар. ЗЕЛС ги искористи искуствата и на општините Велес и Штип (кои веќе изготвиле електронски регистри и отпечатен регистар), односно овластените инспектори: Божидар Јовиќ од општина Велес и Ванче Маневски од општина Штип, во своите презентации поподробно говореа за целата постапка што ја реализирале, применувајќи го Правилникот за начинот на верификација на основното, средното училиште и за содржината, формата и начинот на водење на регистрите, утврден во Сл. весник на Република Македонија бр. 81 од 2007 година. Своите искуства околу подготвувањето и пополнувањето на регистрите со присутните на обуката ги споделија и претставниците од општините Струмица, Охрид и Гевгелија. На барање на присутните, претставниците од Штип и од Велес се согласија да го споделат својот веќе изготвен регистар со сите општини кој преку ЗЕЛС беше испратен до секој член на мрежата да им послужи како „урнек –регистар“.

Подготовка на Годишен извештај за работа и други планови и извештаи на инспекторската служба за образование

На 8 и 9 ноември, 2011 година, ЗЕЛС организира две ед-нодневни обуки за општинските инспектори за образование на тема „ Подготовка на годишен извештај за работа и на останатите планови и извештаи на инспекторската служба за образование“. За реализација на обуката, Државниот просветен инспекторат, ја одреди Антонела Стојановска, просветен инспектор од ДПИ, која на најадекватен начин ги сподели своите искуства со општинските инспектори на темите: „Надлежности и овластувања на општинските просветни инспектори“ и „Процедури за водење на управна постапка“, по што се разви дискусија за сите актуелни прашања од оваа област. На оваа обука, беше поканет општинскиот инспектор за образование од општина Струмица, Зоран Узунов, кој ги презентира своите активности и материјални документи што ги изготвил, со цел поефикасно и поефективно функционирање на општинската просветна инспекција. Присутните беа запознаени со активностите на Комисијата за разграничување на ингеренциите меѓу државните просветни инспектори и општинските инспектори, за изготвениот предлог –документ за постојните преклопувања во ингеренциите на инспекциските служби од централно и локално ниво, како и за укажаната потреба од законско усогласување на статусот на овластените општински инспектори. Во рамките на активностите на општинските инспектори се вбројува и следењето на интеграцијата на еколошката едукација во македонскиот образовен систем. Претставниците од Проектот за интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем, поддржан од СДЦ, а имплементиран од МОН и здружението на граѓани – ОХО, ги изнесоа целите на проектот и активностите што се реализираат низ училиштата во земјава.

Обуки за ИТ лицата од општините

УПРАВУВАЊЕ СО СИСТЕМИ, КОНФИГУРАЦИЈА И РАБОТА ВО СЕРВЕРСКА ОКОЛИНА

На 27 и на 28 мај, 2011 година, во Маврово, членовите на Мрежата на одговорните лица за информатичка технологија од општините, проследија обука на тема „Управување со системи, конфигурација и работа во серверска околина“. Петнаесетина претставници од општините, одговорни за ИТ развојот во локалната власт, со ангажирани експерти со завршени докторски дисертации од оваа област, два дена дискутираа за технологијата за управување и конфигурирање со Windows сервер 2008, како и работа во единствена околина “Domain” со active directory и DNS Server. Членовите од ИТ Мрежата при ЗЕЛС ја следеа обуката за работа со бази на податоци (MS SQL и MsSQL), како и обука за дефинирање на правилата и процедурите за управување со внатрешна работна околина (интранет), сигурносни копии (back-up), политика за безбедност и политика за заштита на податоци. Учесниците на ИТ Мрежата, изработија костур-темплет за правилата и процедурите во електронско управување со системите во локалната власт, а беше изведена и писмена проверка за стекнатите знаења. Од извршената евалуација беше утврдено дека претставниците од локалната власт го поддржуваат ваквиот начин на стекнување на нови знаења од оваа област, корисни за нивните работни активности, при што предложија и повеќе теми кои би сакале да ги проследат на некоја следна обука, а кои би им помогнале за обезбедување на поквалитетно давање на услуги за граѓаните од општината.

ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКО УПРАВУВАЊЕ СО ПОДЗАКОНСКИТЕ АКТИ И ГИС ВО ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

На 10 и 11 ноември, 2011 година во Битола, за претставниците од ИТ одделенијата на локалните власти, ЗЕЛС организира обука за примената на Законот за електронско управување со подзаконските акти и имплементацијата и примената на ГИС во локалната самоуправа. Обуката беше организирана во соработка со МИОА, а искуствата од своето работење во оваа област ги пренесоа претставниците од градот Скопје и општините: Карпош и Битола. На обуката во делот на Законот за електронско управување беа презентирани обврските кои ќе ги имаат општините со започнувањето на примената на законот, во 2012 година. Детално беа појаснети подзаконските акти, како и нивната примена во локалните самоуправи. За овој закон општините имаа предлози за измена на одредени одредби, како и за негова одложена примена, при што како причини ги наведоа: немањето на финансиски средства и доволен соодветен кадар за негова имплементација. Во рамките на вториот дел - имплементација и примена на ГИС во локалната самоуправа, се презентираа позитивните придобивки кои ги имаат општините во примена на ГИС системите. Беа презентирани најдобрите светски практики и стандарди во имплементацијата на ваквите системи, а потоа свое претставување во напредокот на примената на ГИС имаа претставниците на градот Скопје, општина Карпош и општина Битола. Во согласност со светската практика, обврска на ИТ одделенијата е да ги одржуваат овие системи, кои со релевантни податоци ги полнат одделенијата за урбанизам и градежништво. Во тоа насока, беше дискутирано и за цената и видовите на ГИС системи, во рамките на нивното поставување и одржување и на членовите на мрежата им беа претставени три модули за имплементација: „Самостоен клиент ГИС“ „ГИС веб сервер“ и „ГИС облак“.

ОБУКИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ОПШТИНИТЕ

Улогата и обврските на одделението за човечки ресурси „Управување со човечки ресурси во единиците за локална самоуправа“ беше темата на двете дводневни обуки, што ги организираше ЗЕЛС, за одговорните лица за управување со човечки ресурси во општините. Предавачи беа претставници од МИОА и Агенцијата за администрација, Александар Голев и Николина Тошанова. Самата обука опфати повеќе поттеми, меѓу кои: за улогата на одделението за човечки ресурси, обврските на вработените во тоа одделение, потребата од водење на влезно интервју, начините на спроведување на истото. При тоа учесниците имаа и практични вежби за пополнувањето на прашалник за влезно интервју, каде беа потенцирани важните моменти на кои треба да обрнат внимание одговорните лица од општините за УЧР. Учесниците на обуката беа запознаени и со постапката и начинот на изработката на Годишен план за обуки, со начините на мапирање и анализа на потребите за обуки кај вработени во општината, како и за важноста од изработката на полугодишен извештај за спроведени специјализирани обуки за државните службеници. Беа презентирани практични примери од домашни и странски искуства во овие области, а учесниците на обуката преку вежби се запознаа со методите на анкета и изработка на анкетен прашалник, потоа дискутираа околу оценувањето на државните службеници од аспект на анализа на потреби за обуки, работеа на изработка на Годишен план за обуки. Исто така, се говореше и за улогата на ОЧР во спроведувањето на одредбите од Законот за спречување на корупција и Законот за судир на интереси, како и за примената на алатката излезно интервју при заминувањето на вработен од институцијата. Претставниците од општините укажаа на маргинализираната улога на одделението за УЧР во општините и потребата од негова поголема промоција внатре во

општината. Исто така, тие констатираа дека е потребно воведување на процедури за следење и сумирање на посетеноста и учеството на вработените на обука од сите одделенија во општината. ЗЕЛС преку мрежата за УЧР ќе се обиде да ги минимизира овие проблеми и заеднички со членовите на истата да развие процедури потребни за доследно извршување на обврските во рамките на одделението за управување со човечки ресурси.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ОД ОПШТИНИТЕ

По барање на одговорните лица од општините за управување со човечки ресурси, за итна испорака на обука на тема „Оценување на државните службеници“, ЗЕЛС тренинг центарот експресно одговори на потребите на Мрежата на УЧР. На 20 и 21 октомври, 2011 година, во Охрид, започна испораката на првата регионална обука на оваа тема за претставниците од општините од Пелагонискиот и Југозападниот регион. Следната обука беше организирана на 3 и 4 ноември, 2011 за претставниците од општините од Полошкиот, Скопскиот и Североисточниот регион и на 10 и 11 ноември, 2011 година, во Велес, за претставниците од Мрежата на УЧР при ЗЕЛС од Вардарскиот, Југоисточниот и Источниот регион.

За поддршка во реализацијата на оваа обука, ЗЕЛС повторно се обрати до МИОА, кои ги испратија нивните експерти, Александар Голев од Министерството за информатичко општество и администрација и Николина Тошанова од Агенцијата за администрација, кои воедно се и автори на Прирачникот за начинот и постапката за оценување на државните службеници, со што ја продолжи одличната соработка во зајакнувањето на капацитетите на државната администрација од општините во областа на управувањето со човечки ресурси. Претставниците од МИОА говорееа за постапката за оценување која е од исклучителна важност за проверка на работата на општинската администрација.

Присутните поставуваа низа прашања поврзани со исполнувањето на обврските и извештаите за оценување. Беше сугерирано дека токму одговорните за УЧР треба да преземаат иницијативи, да ги организираат останатите вработени, а особено раководителите за исполнување на обврската за оценување на државните службеници, при што беше нагласено дека од особена важност е информациите и извештаите да се испраќаат навремено до одговорните институции.

Беше нагласено дека оценувањето не се користи за казнување, туку треба да претставува реална евалуација на сработеното на вработениот. Се говореше и за оценувањето како основа за прераспоредување на државниот службеник, кога и како оценката влијае за престанувањето на работниот однос на лицето кое се оценува со оценката „не задоволува“. На работилницата беше претставено оценувањето и како основа за развој на кариерата. Преку вежба за утврдување на целите и активностите на оценуваниот, беше разјаснета постапката за оценување на државниот службеник. На ниво на сите државни службеници е утврдена следнава состојба: 69% од администрацијата има оценка „се истакнува, оценка „задоволува“ имаат 28% „делумно задоволува“ добиле 2 % од администрацијата и со „не задоволува“ се оценети 1% од државната администрација. Беше истакнато дека оценувачите треба да се водат од објективните состојби, со цел да се обезбеди развој на капацитети на вработените и остварување на крајната цел - подобри услуги за граѓаните.

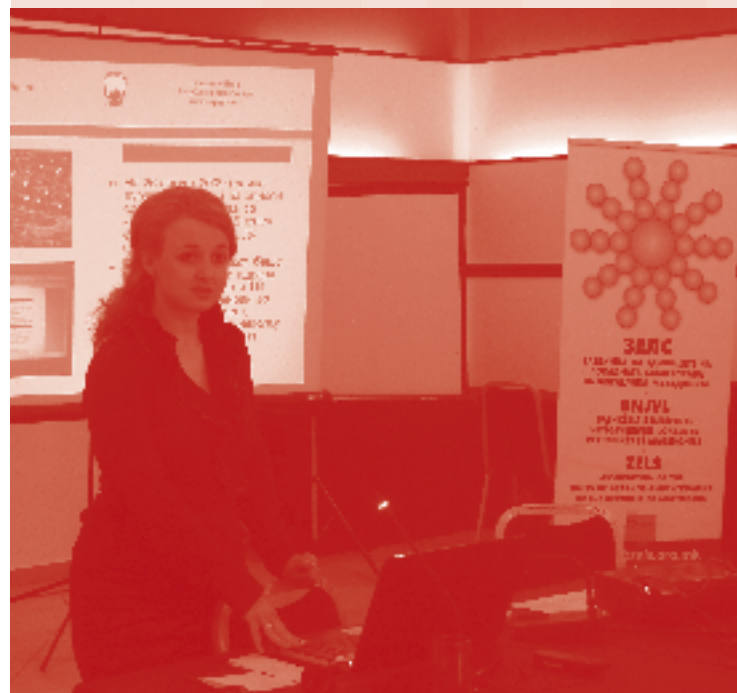
На обуката беше презентирана и законската рамка и обврските кои произлегуваат од Законот за државни службеници во однос на оценувањето, за потребата од користење на Правилникот за оценување, потоа беше објаснето кои државни службеници се оценуваат, кој го врши оценувањето, видовите на оценки, подготовка и испраќање на извештаите и поднесување на приговори во однос на оценката. Се говореше и за оценувањето, како основа за прераспоредување на државниот службеник,

но и за ситуациите кога и како може оценката да влијае за престанувањето на работниот однос на државниот службеник. Истовремено, беше опфатена и спротивната страна, односно оценувањето како основ за развој на кариерата, поврзаноста на оценувањето и мотивацијата и оценувањето врз основа на компетенциите, а детално беше објаснет и циклусот за оценување 360 степени. На оваа обука присутните добија информации и за најавените новини за оценувањето кои се планира да се применуваат од следната година. Беа изведувани практични вежби, со што присутните добија појасна слика за целокупната постапка за оценување на државниот службеник. Присутните беа информирани дека сите општини треба да изготват годишна програма за стручно оспособување и усовршување на државните службеници за 2012 која се доставува до Министерството за информатичко општество и администрација. „Оценувањето на државните службеници е континуирана обврска, за што ќе се изготвуваат извештаи на шест месеци. Предвидени се и измени на воспоставената динамика на оценувањето, веќе од следната година“. Ова се дел од новините кои им беа пренесени на присутните. Иницијативите и предлози за промените во делот на оценувањето, во голем процент се поклопуваа со новините кои претстојат и се работат во рамките на МИОА.

МОЖНОСТИ ЗА ВОЛОНТЕРСКО АНГАЖИРАЊЕ И ВО ЛОКАЛНАТА ВЛАСТ

На шести октомври, 2011 година беше организирана еднодневна обука за одговорните лица за управување со човечки ресурси во општините, на тема: „Законот за волонтерство и примената во работата на локалната самоуправа“. За значењето на Законот за волонтерство и потребата од негова поголема промоција во земјава говореше Мирјанка Алексовска од секторот за труд при Министерството за труд и социјална политика. Во својата

презентација, таа се осврна на условите и начините за вршење на волонтерска работа, за можноста на волонтирање на домашни и странски државјани, под кои услови тие може да волонтираат, како и за обврските за организаторот на волонтерската работа. Исто така, беше презентирана и Стратегијата за волонтерство 2010 -2015 година, при што беа образложени нејзините вредностите, меѓу кои признавање на традиционалната хуманост и солидарност искажана во волонтерското работење на граѓаните на РМ, поттикнување кон создавање на здраво општество на свесни и совесни граѓани, промовирање на соработка и чувство за општо добро кај сите општествени групи и сегменти, зголемување на свеста на граѓаните за волонтерско ангажирање, создавање на соодветна култура на негување и практикување на волонтерски ангажман, развивање на механизми за поддршка на волонтерството во сите волонтерски ангажмани. Претставниците од општините се интересираа за начините на донесување на Програма за волонтерска работа, кој ја издава волонтерската книшка, кој го води регистарот, што треба да содржи Договорот за волонтерство. Исто така, се отвори дискусија и околу тоа што се може да влезе под волонтерска работа, дали само во рамките на надлежностите на општините, или пошироко околу останатите потреби на граѓаните (пр. изучување на странски јазици). Учесниците се согласија дека за најефективно спроведување на Законот за волонтерство, клучна е Програмата за волонтерство како и Договор за ангажирање на волонтер каде прецизно треба да се наведат планираните работи, односно обврски на договорните страни.

Обуки за поддршка на лицата за односи со јавност (ПР)

ПРИМЕНАТА НА ЕТИЧКИТЕ СТАНДАРДИ НА ПР ЛИЦАТА ВО ОПШТИНИТЕ

Во зголемувањето на степенот на информираност на јавноста за активностите и достигнувањата на општината и за обезбедување на транспарентно работење на локалната власт, значајна улога имаат лицата задолжени за односи со јавноста (ПР лицата). Оваа област е доста комплексна и постојано се надградува, а лицата кои се занимаваат со оваа дејност мора да применуваат високи етички стандарди. Затоа, на 7 и 8 јуни, 2011 година, во Маврово и на 15 и 16 јуни, во Битола, ЗЕЛС организирани две дводневни обуки на кои носечка тема беше „Примената на етичките стандарди на ПР лицата во комуникацијата со јавноста“, а се дискутираше и за значењето на односите со јавност за локалната власт и беа презентирани добри ПР практики од општините. Активностите на ЗЕЛС во оваа област се насочени кон преземање на активности за зајакнување на капацитетите на ПР лицата на општините, со цел локалните власти континуирано да обезбедуваат поголем проток на информации кон јавноста, кон останатите општини и кон ЗЕЛС, со максимална примена на етичките стандарди во оваа област. Се дискутираше за етичките принципи на Кодексот од Брисел, како и примената на етички стандарди на лицата за односи со јавност во нашата земја, но и за напредокот на локалните власти во спроведувањето на активности за транспарентност и отчетност. Взаемното информирање на општините и размената на добрите практики во областа на односите со јавноста се, исто така, дел од целите што ЗЕЛС сака да ги постигне преку овие обуки. Токму затоа, на оваа обука, улогата на обучувачи, ЗЕЛС им ја довери на актуелни општински ПР лица: од општините Велес и од Штип, кои дел од своите активности ги споделија со своите колеги од

другите општини. Активностите на Мрежата на ПР лицата при ЗЕЛС и на досега организираните обуки за ПР лицата на општините, беа насочени во правец на создавање на стручни кадри, кои овие знаења ќе ги применат во својата општина, но и ќе ги пренесат и ќе им помогнат на колегите од другите ЕЛС. Во делот кој се однесуваше на размена на добри практики, претставниците од општина Штип го презентираа „електронскиот дневен билтен“ – мошне корисна алатка за комуникација на општината со медиумите и обезбедување на што поголема присутност на активностите на општината во јавноста.

ВНАТРЕШНАТА КОМУНИКАЦИЈА, КАКО СИСТЕМ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ДОБРА НАДВОРЕШНА КОМУНИКАЦИЈА

„Внатрешната комуникација, како систем за остварување на добра надворешна комуникација“ беше темата на втората еднодневна работилницата за ПР лицата, одржана на 27 октомври, 2011 година, во хотел „Романтик“. Внатрешната комуникација е од големо значење за постигнување успех во обезбедувањето на транспарентно и отчетно работење на секоја организација и таа може да биде потпомогната и со утврдување и запазување на одредени процедури во протокот на информацијата. Непостоење на систем на внатрешна комуникација, интерни и нестандартизирани ад хок процедури кои не се почитуваат, непостоење на ИСО стандардот, како алатка за зголемување на транспарентноста во општината, стихично организирање на колегиуми и состаноци, еднонасочна комуникација од горе кон долу – по вертикала, а недоволна по хоризонтала, преоптовареност на градоначалниците со непотребни информации, изолирани случаи за документи за внатрешна комуникација „криење на информациите“ се секојдневието во поголем број општини. Изработени документи од страна на ЗЕЛС за следење на одредени процедури за јавност во работата на општината, во електронска форма им беа

доставени на учесниците. На оваа обука, ЗЕЛС им овозможи на претставниците од општините: Ресен, Кочани и Крива Паланка да ги презентираат своите позитивни искуства на ова поле.

ГРАДЕЊЕ НА ПОЗИТИВЕН ИМИЦ НА ОПШТИНАТА – ПРЕДИЗВИК ЗА СЕКОЈ ГРАДОНАЧАЛНИК (ПЛАТЕНА ОБУКА)

Во градењето на позитивниот имиџ на локалните власти пред граѓаните, домашните и странските институции и организации, со кои општината соработува во текот на 2011 година, поголем број градоначалници изразија потреба од организирање на едукации за примена на протоколарни правила во спроведувањето на одредени активности на општината. Малата застапеност на ваков вид на обуки на нашите простори и неможноста општините да ја покријат релативно високата цена за обучување на лицата од кабинетите за поддршка на градоначалникот, беше предизвик, ЗЕЛС да организира ваков вид на обука која, како платена услуга, за почеток им ја понуди на претставниците на општината – на градоначалниците.

Од 10 до 12 февруари, 2011 година, во хотелот „Епинал“ во Битола, како резултат на заинтересираност на група градоначалници, ЗЕЛС ја организира обуката „Протокол“, во која беа обработени пет модули: 1. подготовка на делегација пред заминување на деловно патување, 2. организирање на дипломатски официјални настани, поставување на знамиња, 3. важни протоколарни моменти при организирање на настан, 4. уметност на говорењето при јавен настап, 5. познавање на културата на облекување за официјални средби, распоред на поставување на гостите според титули..... Градоначалниците истакнаа заинтересираност, ЗЕЛС да продолжи со организирање на ваков вид на обуки и за дел од општинската администрација, која е инволвирана при организирање на настани, пречек на делегации,

подготвување на општинска делегација која присуствува на разни настани во земјава и надвор од неа... На обуката беше констатирано дека во постојната Пресеанс листа на МНР, не е ставена функцијата градоначалник, освен функцијата „градоначалник на град Скопје“ поради што е потребно корекција на истиот.

Обуки за локален економски развој

СТРАТЕГИСКО ПЛАНИРАЊЕ И ЈПП

ЗЕЛС во текот на 2011 година организираше повеќе дневни обуки, на кои беа презентирани темите: „Стратегиско планирање, развој и инвестиции“ и „Зголемување на финансиските можности на општините со развивање на проекти со модели на Јавно – приватно партнерство“. Обуките беа наменети за претставниците од општинските одделенија за локален економски развој и за претставниците од одделенијата за финансии. Првата обука се одржа на 7-ми и 8-ми јуни, 2011, во Велес, потоа на 4 и 5 октомври, во Маврово, на 26 и 27, октомври, 2011 година, во Охрид и на 27 и 28 декември, 2011 година, во Велес. Обуките ги реализираа м-р Саша Максимовски, советник во одделение за ЛЕР во општина Чаир и Горѓи Цонев, од општина Василево. Беа презентирани и примери на јавно- приватно партнерство од други општини, меѓу кои : „Физибилити студија за јавно приватно партнерство“, приложена од страна на Георги Цонев од општина Василево, потоа „Физибилити студија за развој и заштита на просторот и рекреација на историски локалитет на браната Турија во општина Василево. Тоше Георгиевски од општина Штип приложи пример на јавно-приватно партнерство: проект помеѓу општина Штип и Светската банка за уредување на централно подрачје, а разјаснети беа и многу законски одредби за ангажирање на локалните власти за преземање на првите чекори во ЈПП. Споделувањето на добрите

практики од оваа област претставуваат и стимул за другите општини и тие да иницираат реализација на значајни проекти за општината преку ЈПП концептите. Главната цел на оваа обука е да се подигнат капацитетите на претставниците на локалните самоуправи од областа на стратешкото планирање за локален економски развој, позиционирањето на идното стратешко планирање на ЛЕР активностите, во контекст на евроинтеграциите, ориентација кон квалитет и ефикасност на јавните услуги, фокусирање кон инвентивни модели на проектно финансирање. На обуката учесниците беа запознаени со постапките и процедурите за реализација на проекти со модели на ЈПП со Законот за концесии и други видови на ЈПП, како да идентификуваат изводливи ЈПП проекти, како се врши техничка, финансиска и економска проценка на проектите и охрабрување на локалната власт за носење на одлуки за ЈПП. Присутните беа запознаени и со содржината, потребата и улогата на Студија за концесиски проект, потоа вообичаената структура на проектно финансирање, видови на договори за соработка, ЈПП проектен циклус и друго.

ТЕМПУС ОБУКИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ЛОКАЛНИ РЕСУРСИ ЗА ОДДРЖЛИВ МИКРОРЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ ВО АГРОБИЗНИСОТ И ТУРИЗМОТ

Заедницата на единиците на локалната самоуправа – ЗЕЛС, организира три циклуси на петдневни обуки, на тема „Користење на локални ресурси за одржлив микрорегионален развој во агробизнисот и туризмот во Јужен Балкан“. Обуките се дел од активностите кои ЗЕЛС ги спроведува во соработка со ТЕМПУС програмата, чија цел е преку обуки и менторирање да им помогне на општините во поттикнување на развојот на органското земјоделство, водостопанството, екотуризмот и руралниот туризам.

Од 14-18 ноември, 2011 година, беше организиран првиот циклус, во Универзитетот „Климент Охридски“– Факултет

за биотехнички науки во Битола. Вториот циклус на обуки се одржа од 7 до 14 декември на Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово, а третиот е планиран за 25-27 јануари, 2012 година, на Земјоделскиот факултет, кампус 2, на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Главната цел на обуките е да се подигнат капацитетите на претставниците на локалните самоуправи од одделенијата за ЛЕР, за животна средина и за урбанизам во областите на земјоделството, шумарството и туризмот. Општините треба да се поттикнат да преземаат активности за обезбедување на микрорегионален развој. Обуките ги реализираат истакнати универзитетски професори од Република Македонија од наведените универзитети.

ПИЛОТ –ОБУКА ЗА ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ, ЗА АПЛИЦИРАЊЕ ВО ЕВРОПСКИТЕ ФОНДОВИ

Во согласност со петтата стратешката цел, дефинирана во Стратешкиот план на ЗЕЛС за 2011-2015 година, продолжија активностите за зајакнување на капацитетите на локалните власти за подготвување на проекти за аплицирање во разновидни фондови, особено оние што доаѓаат од Европската унија.

Во тој контекст, ЗЕЛС континуирано, преку веб страницата и со директни дописи ги информира своите членки за разновидните програми и проекти и нивните објави за аплицирање, а преку Канцеларијата во Брисел, ЗЕЛС интензивно лобираше за добивање на грантови за општините. Затоа ЗЕЛС во континуитет гради и развива добри односи со меѓународни и домашни донаторски организации и институции, а истовремено се залага за обезбедување на учество во телата кои ги утврдуваат критериумите за распределба на средства од фондовите. Обучена општинска администрација за изработка на апликациите и проектите е основниот предуслов за што поголема искористеност на средствата од фондовите. Тргувајќи од тие сознанија, ЗЕЛС организира дво-дневна,

пилот обука, на 9 и 10 февруари, 2011 година, во општина Битола. Обуката ја следеше дел од администрацијата на општина Битола и се однесуваше на изработка на проекти, каде акцентот беше ставен на детектирање на потребите и подготовка на логичката рамка. Со цел аплицирање за поголеми проекти, за кои е потребен и регионален пристап, на обука беа повикани и претставници од Центарот на Полошкиот плански регион, кои ги споделија искуствата и размислувањата со општинската администрација за поттикнување на поголема взаемна соработка. Обуката се спроведе со учество на експерти од Данска и Унгарија, а активностата беше поддржана од Светско учење, проект на УСАИД.

ОБУКИ ЗА ПРЕТСТАВНИЦИ ОД ПРАВНИТЕ ОДДЕЛЕНИЈА/ СЕКТОРИ

Локалните власти запознаени со обврските од прописите за заштита на личните податоци

ЗЕЛС, во соработка со Дирекцијата за заштита на лични податоци, на шести јуни, 2011 година, во хотел „Холидеј Ин“, во Скопје организираше советување на тема: „Заштита на лични податоци и обврските на единиците за локална самоуправа во однос на прописите“. Обуката ја следеа членови на Мрежата на правници и на Мрежата за управување со човечки ресурси при ЗЕЛС, како и други заинтересирани лица од општините инволвирани во следењето на оваа проблематика. На присутните им се обратија извршниот директор на ЗЕЛС – Душица Перишиќ и директорот на Дирекцијата за заштита на лични податоци – Димитар Георгиевски, кои укажаа на важноста од правилно имплементирање на Законот за заштита на лични податоци и неговите подзаконски акти. Претставниците од ДЗЛП направија краток осврт на правната рамка која ја регулира оваа проблематика, при што акцентот го ставија на обврските кои произлегуваат за единиците на локалната самоуправа, кои се контролори во овој процес. Во дискусијата, учесниците интерактивно ги разменија своите искуства од досегашната

примена Законот и подзаконските акти, при што истакнаа потреба за организирање на дополнителни обуки на оваа тема.

ДИСКУСИЈА ЗА ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ И ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ

ЗЕЛС, во соработката со Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА), на 21 и 22 декември, 2011 година, во Велес организираше две еднодневни обуки за администрацијата од правните сектори/одделенија на сите општини, посветени на разрешување на проблемите во имплементирањето на Законот за државни службеници и Законот за јавни службеници. Обучувачи беа претставниците од МИОА, Љупчо Младенов, помошник раководител во секторот за администрација, задолжен за државната администрација и г-ѓа Грета Настева, помошник раководител во секторот за администрација, задолжена за локалната администрација од МИОА. Посебен акцент беше ставен на прашањата кои се однесуваат на вработувањето и мобилноста во државната служба, правата и должностите на државните и јавните службеници, дисциплинската и материјална одговорност која истите ја имаат, платата и наградувањето на службениците, пробната работа, како и осврт на подзаконските акти кои дополнително ја разработуваат оваа законска регулатива. Присутните посочија дека се среќаваат со недоречености, односно нема јасни разграничувања за профилот јавен службеник во одредена институција. Тоа засега во локалните власти предизвикува забавување на целокупниот процес на имплементација на овие два закона. Претставниците од МИОА нагласија дека во подготовка е нов Закон за администрација, каде се прецизирани одредени недоречености и со кој се очекува да се разрешат сегашните проблеми поврзани со постапките и процедурите за работењето на државните служби. Присутните изразија задоволство од организирањето на ваков вид на обуки од страна на ЗЕЛС кои во голема мера кореспондираат со нивните актуелни потреби.

ДОМАШНА И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

СОРАБОТКА СО ЦЕНТРАЛНАТА ВЛАСТ, РЕЛЕВАНТНИ ИНСТИТУЦИИ И НЕВЛАДИНИ ОРГАНИЗАЦИИ

” **В**заемната соработката на локалната и централната власт, претставува еден од условите за успешно спроведување, на најголемиот реформски процес во нашата земја, процесот на децентрализацијата.

Во согласност со Меморандумот за соработка помеѓу ЗЕЛС и Владата на Република Македонија, склучен уште во 2003 година, веќе традиционално, најмалку еднаш во годината, се организира состанок меѓу овие две институции. Оваа средба претставува уште една потврда за продолжување на воспоставената практика на заеднички дијалог, за решавање на многу значајни предизвици со кои се соочуваат општините, во спроведувањето на префрлените надлежности.

ЗАЕДНИЧКИ ДИЈАЛОГ НА ЗЕЛС И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

На 28 декември, 2011 година, во просториите на ЗЕЛС, се одржа средба на Управниот одбор на ЗЕЛС, со Владата на Република Македонија. Членовите на Управниот одбор на ЗЕЛС, на средбата, ги презентираат „СИСТЕМАТИЗИРАНИ СТАВОВИ на ЗЕЛС“. Во нив се сублимирани заедничките барања на локалните власти, од секоја област поединечно: комунални дејности, образование, животна средина, култура, рамномерен регионален развој, градење на капацитетите на општинската администрација, енергетика, како и барања кои се однесуваат на обезбедувањето на поголема финансиска независност на локалната самоуправа.

На средбата присуствуваше Претседателот на Владата на Република Македонија, Никола Груевски и поголем број министри. Членовите на УО, ги изнесуваа ставовите, област по област, а ресорниот министер или друг претставник од Владата, даваа образложение за можностите за нивно прифаќање или одбивање. Одреден број на барања, беа прифатени од страна на централната власт, а за поголем дел беше договорено дополнително да се утврди најсоодветно решени, со обезбедување на дополнителни анализи. На средбата, беа упатени совети до градоначалниците, за примена на нови форми и активности за заштедување на средства, при секојдневното работење на општината.

Средбата ја проследија и медиумите, пред кои Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, истакна дека овие средби на ЗЕЛС со Владата на РМ, претставуваат потврда за воспоставената практика на заеднички дијалог меѓу централната и локалната власт и дека тие секогаш продуцираат заеднички решенија, кои претставуваат развој на локалната власт и децентрализацијата во земјата. Меѓу изнесените ставови на ЗЕЛС, особено значење имаше барањето за зголемувањето на зафаќањето од ДДВ на 6% и од персоналниот данок на 30%, со цел обезбедување на поголема финансиска стабилност на општини, за што, од страна на министерот за финансии беше елаборирано дека вкупните трансфери кон ЕЛС, секоја година во континуитет се зголемуваат, но дека во следниот период, може да се направат анализи, кои ќе доведат до взаемно разумно решение за финансиско зајакнување на општините. Беше потенцирано и барањето за дополнителни финансиски средства во блок дотациите за образование, каде ресорниот министер образложи дека и во оваа област, во континуитет се префрлаат повеќе средства на локалните власти за оваа намена. Тој истакна дека централната власт, преку најразновидни проекти, дополнително вложува во училиштата и дека општините, заедно со училиштата треба да направат попрецизни анализи во користењето на расположливите дотации. Притоа министерот истакна дека од страна на голем број општини, на трезорската сметка стојат неискористени пари и на самиот крај на годината. На средбата меѓу големиот број барања, нагласени беа иницијативите општините да се стекнат со право на управување со земјоделското земјиште, пасиштата и шумите, за потребите на руралниот развој и развојот на земјоделството, како и средствата добиени од закупнините на земјоделското земјиште и пасиштата, и средствата добиени од надоместот од концесија за лов, риболов и да се распределат во сооднос 20% - 80%, во корист на општините.а

Претседателот на ЗЕЛС на средбата, меѓу другото, ги нагласи и успешно реализираните барања на ЗЕЛС,

од минатогодишната средба, каде го потенцира до-несувањето на Законот за градежно земјиште и на Законот за постапување со бесправно изградени објекти, потоа изготвувањето на нацрт-верзијата на нов Закон за комунални дејности. Од особено значење за сите локални власти, пред сè за општините кои не се влезени во втората фаза од фискалната децентрализација, беа и измените во Законот за финансирање на единиците на локална самоуправа, каде се зголеми времетраењето на бескаматно позајмување на општините од централниот буџет, на 10 години.

Претседателот на Владата, Никола Груевски, на средбата посочи дека соработка со ЗЕЛС ќе продолжи, бидејќи дава добри, ефикасни и квалитетни решенија, со што, од 2005 до 2011 година, процесот на децентрализација во земјата бележи континуиран напредок. Тој упати апел до градоначалниците да ја забрзаат динамиката на урбанизација, да обезбедуваат поволни услови за развој на локалното стопанство, бидејќи е од особено значење за граѓаните, но и за подобрување на финансиската состојба на самите локални власти. Беше нагласено дека целта на Владата е максимално да им помогне на општините, па затоа, освен редовните дотации што се префрлаат, во согласност со законите, Владата реализира и дополнителни инвестиции за општините. Пресметките на Министерството за финансии покажуваат дека инвестициите во рурален развој и во развој на општините изнесуваат 1,1 % од бруто домашниот производ. Владата инвестира 120 милиони евра во изградба и реконструкција на регионални и локални патишта, 50 милиони евра во изградба на водоводи и канализациски системи во сите општини, а Премиерот најави дека се планира повлекување и нови средства преку Светската банка, во висина од околу 35 милиони евра, за изградба и реконструкција на училишта, кои ќе бидат надолнети со пет милиони евра од Владата и со дополнителните средства, што се користат од други линии. Беше нагласено дека Владата ќе остане целосно

посветена за рамномерниот регионален развој во Република Македонија и дека и натаму ќе дава помош и поддршка на општините, преку разновидни директни инвестиции, без селективен избор на општините.

СРЕДБА НА РАКОВОДСТВОТО НА ЗЕЛС СО ТРОЈЦА МИНИСТРИ

На 18 август, 2011 година, раководството на ЗЕЛС оствари средба со тројца министри од Владата на Република Македонија. Оваа беше прва официјална средба на претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски и потпретседателите Изет Меџити и Зоран Дамјановски со новите министри за локална самоуправа, Невзат Бејта и за образование и наука, Панче Кралев. На средбата присуствуваше и министерот за транспорт и врски Миле Јанакиевски.

Дискусијата ги опфати актуелните состојби од спроведувањето на надлежностите на локалните власти. Новиот министер за локална самоуправа, Невзат Бејта, изрази уверување за натамошна квалитетна соработка на Министерството со единиците на локална самоуправа и со ЗЕЛС на патот на остварување на поуспешна децентрализација на власта во нашата земја. Познавајќи ги проблемите на општините, како поранешен градоначалник, потенцираше дека ќе вложи максимални напори во поддршката за обезбедување на поадекватни услови за поквалитетно остварување на надлежностите и дека во соработка со ЗЕЛС ќе се заложат наскоро сите општини да влезат во втората фаза од фискалната децентрализација. Министерот Бејта, најави дека редовно ќе ги посетува општините, со цел непосредно да се запознае со нивните проблеми, при што упати пораката до градоначалниците, максимално да се заложат за спроведувањето на Законот за постапување со бесправно изградени објекти, а во изјавата дадена пред медиумите кои го проследија овој настан, ги повика

граѓаните да аплицираат за легализација на дивите објекти, истакнувајќи дека ваков закон се донесува еднаш на 50 години.

Министерот за транспорт и врски, Миле Јанакиевски, говореше за активностите на локалните власти за обезбедување на што поголем број на поднесени барања за легализација на дивоградбите, како и за активностите за стекнување со надлежноста за управување со градежното неизградено земјиште.

Образованието претставува една покомплексна тема, за што е потребно реализирање на почести средби на претставници од ЗЕЛС и МОН, беше заедничкиот став на раководството на ЗЕЛС и министерот Кралев на овој состанок. Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, му укажа на новиот министер за образование и наука дека оваа надлежност на општините уште од самиот почеток на децентрализацијата е проследена со неадекватна финансиска поддршка од страна на централната власт и дека тоа во континуитет предизвикува проблеми при нејзината реализација кај локалните власти. Во разговорот беа наведени систематизираните ставови на ЗЕЛС, при што беше договорено зголемена соработка во изнаоѓањето на меѓусебно прифатливи решенија. Претставниците од ЗЕЛС истакнаа дека ваквите средби се од взаемна корист и за локалната и за централната власт и дека одат во правец на обезбедување на поквалитетни услуги за граѓаните.

ПРВИОТ КРУГ ОД ТРЕТАТА ФАЗА ОД ПРОГРАМАТА „ФОРУМИ ВО ЗАЕДНИЦАТА“ - СО 18 ОПШТИНИ

Програмата „Форуми во заедницата“ на свеченост организирана на 21 септември, 2011 година, во хотелот „Холидеј Ин“ во Скопје, го означил почетокот на првиот круг од третата фаза од Програмата „Форуми во заедницата“. На новоопфатените 18 општини во проектот: Крива Паланка, Македонски Брод, Гостивар, Боговиње,

Маврово-Ростуше, Кратово, Кавадарци, Росоман, Демир Капија, Брвеница, Вевчани, Врапчиште, Чешиново-Облешево, Градско, Босилово, Берово, Струмица и Дебар, и на имплементаторите (АЛКА, АДИ, ЦИРа, МЦМС и ФООМ) им беа доделени сертификати. Оваа Програма, за вклучување на граѓаните во одредувањето на приоритетите на локалната самоуправа, е финансирана од Швајцарската агенција за соработка и развој (СДЦ). Пред присутните градоначалници и голем број значајни гости, потпретседателот на ЗЕЛС, Изет Меџити, истакна дека имплементацијата на овој проект претставува голем предизвик за локалните власти. - „Досега советите во 45 општини изгласаа статутарни промени, со усвојување на два важни документи изготвени од ЗЕЛС и усвоени од Управниот одбор : Предлог -одлука за измена на Статутот на ЕЛС со којашто се воведува форумот како начин на граѓанско учество и Предлог -правилник за организирање и одржување на форумите на заедницата во ЕЛС“, рече Меџити. Амбасадорот на Швајцарија во Република Македонија, Н.Е..Стефано Лазарото, најави дека во следните три години, 40 општини ќе имаат можност да се вклучат во оваа Програма, при што потсети дека 45 општини веќе го имаат вклучено моделот на „Форуми во заедницата“ во нивните статuti, правејќи го моделот регуларна пракса на нивна комуникација со граѓаните. Во новиот циклус од Програмата што ќе трае три години, ќе се организираат 17 форуми, за што се издвоени средства во висина од 59 милиони и 675 илјади денари, од кои 31 милион и 75 илјади денари се финансирани од СДЦ, а остаток претставува учество на општините, вклучени во Програмата во реализација на проектите кои ќе бидат утврдени од граѓаните. Спроведувањето на сертификацијата на модераторите на форумите, ќе ја реализира ЗЕЛС тренинг центарот.

ПОТРЕБА ОД ЗАСИЛЕНА СОРАБОТКА НА ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ОПШТИНИТЕ И БИЗНИС ЗАЕДНИЦАТА

Потребата од засилена соработка меѓу граѓанските организации, општините и бизнис заедницата, преку конкретни механизми, стратегии и алатки, поголемо искористување на референдумот, зголемено учеството на граѓанските организации во процесот на донесување на одлуки на локално ниво и потребата од поголема вклученост на младите, во работата на граѓанските организации и во локалната власт, беа дел од заклучоците донесени на дводневната национална конференција „Соработка на граѓанските организации со локалната самоуправа“, што се одржа на 27 и 28 јуни, 2011 година, во Охрид. Конференцијата ја организира Проектот ТАСКО, финансиран од ЕУ, во соработка со ЗЕЛС, Националниот совет на родова еднаквост, Центарот за одржливи земјоделски практики и рурален развој и Конференцијата на работодавачите. Претставниците од ЗЕЛС и градоначалниците на општините Аеродром и Ресен пред присутните ги изнесоа активностите кои ги реализира Заедницата и локалните власти на полето на соработката со граѓанските организации и бизнис заедницата. Нивните ставови беа дел од заедничките заклучоци, каде беше потенцирана потребата од зајакнување на соработката на општината со граѓанските организации во правец на обезбедување на поквалитетни услуги за граѓаните, при што беа посочени проектите што ги работи ЗЕЛС на полето на подобрувањето на транспарентноста и отчетноста, во работењето на локалните власти.

ЗЕЛС АКТИВЕН ВО КООРДИНАЦИЈАТА НА ОПШТИНИТЕ ВО „ДЕН НА ДРВОТО“

ЗЕЛС и во 2011 година даде активен придонес во координацијата на своите членки, при нивното учество на традиционалната акција „Ден на дрвото“, што годинава се реализира на 31 март. Во акцијата реализирана низ целата земја, се вклучуваат сите граѓани и институции со цел да се придонесе за поголемо озеленување на површините во Република Македонија и за облагородување на просторот во кој живееме. Придонесот на локалните власти во оваа акција е многу значаен. Освен пошумувањето на блиските височински места, општините преземаат активности и за збогатување со зелени насади на дворовите на училиштата, градинките, амбулантите, парковите и другите јавни површини во населените и урбаните места. Во оваа акција беа засадени околу три милиони стебла, од видовите: питом костен, чемпрес, бреза, јавор, јасен, дива маслинка, даб, аризонски чемпрес и багрем.

ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ СО ЗНАЧАЈНА УЛОГА ВО ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕТО НА ОХРИДСКИОТ РАМКОВЕН ДОГОВОР

Во рамките на одбележувањето на 10-годишнината од имплементацијата на Охридскиот рамковен договор, Владата на Република Македонија и Секретаријатот за имплементација на Охридскиот договор, организираа национална Конференција на тема „Децентрализацијата и мултикултурализмот“. На настанот, покрај високите државни претставници, експерти, претставници на национални и меѓународни институции и организации и Комесарот за проширување на ЕУ, Штефан Филе, во името на ЗЕЛС, пред присутните се обрати потпретседателот на ЗЕЛС и градоначалник на општина Чаир, Изет Меџити. Тој во својот говор особен акцент стави на улогата на ЗЕЛС и на локалните власти во процесот на децентрализацијата и развојот на демократијата во земјата, како важен

придонес за имплементација на Охридскиот договор и евроинтеграциите на нашата земја.

– „Чекорите на децентрализација во нашата земја започнаа токму пред една декада, по потпишувањето на Охридскиот договор и за овој изминат период тој ги даде најефективните и најфикасните резултати во неговата имплементација“, рече Меџити, додавајќи дека обезбедувањето на функционален систем на локалната самоуправа е од клучна важност за социјалниот развој, кохезијата и демократијата во земјата. Тој потенцира дека Охридскиот рамковен договор овозможи продолжување на вековната традиција на интеграција и почитување на постојните културни, етнички, јазични и други различности, основа за градењето на мир, соживот и јакнење на мултикултуризмот. – „Охридскиот договор е модел кој овозможува зачувување на безбедноста, стабилноста и економски просперитет, кој треба постојано да се надградува и усовршува со една единствена цел - уживање на правата, но и почитување и споделување на одговорностите кои произлегуваат од уставниот поредок“, истакна Меџити. Потоа, потпретседателот на ЗЕЛС, поконкретно ги претстави проектите со кои ЗЕЛС, непосредно се вклучи во имплементирањето на Охридскиот договор, меѓу кои: опремувањето на над 30 општински сали со комплетен систем за симултан превод, каде се одржуваат седниците на советите. Беше потенцирана и директната поддршка на ЗЕЛС во формирањето и понатаму во функционирање на Комисиите за односи меѓу заедниците и тоа не само во општините каде над 20% од населението се припадници на друга националност, туку и онаму каде овој процент е понизок. Меџити истакна дека ЗЕЛС им дава силна поддршка на своите членки во градење на ефикасни и ефективни општини, каде владеат принципите на правичност и еднаквост, на патот кон евроинтеграциите.

МЕЃУОПШТИНСКАТА СОРАБОТКА - ВАЖНА АЛАТКА ВО ЗАЈАКНУВАЊЕТО НА ПРОЦЕСОТ НА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА

„Заедно до подобри услуги за граѓаните“, беше темата на дводневниот регионален форум за меѓуопштинска соработка, што се одржа на 13 и 14 октомври, 2011 година во Скопје, каде во името на ЗЕЛС говореше потпретседателот на ЗЕЛС, Изет Меџити. Тој истакна благодарност до организаторот на форумот, УНДП, за поддршката што оваа организација им ја дава на општините во нашата земја, при градењето на меѓусебни партнерства, при што претстави и неколку уникатни и успешни примери од нашите општини што работат на ова поле. Бројните позитивни примери, особено кај помалите општини, се потврда на значењето на оваа корисна алатка во зајакнување на процесот на децентрализацијата и надминување на одредени проблеми со недостаток на финансиски средства или човечки ресурси, преку формирање на заеднички служби, претпријатија, размена на услуги и друго. Досега, општините покажаа висок степен на свесност, за развивање на моделот на меѓуопштинската соработка, што им носи придобивки на сите вклучени страни, а добри примери има во сферата на финансиите, ИТ секторот, образованието, комуналната област, данокот, инспекциите... а се планира негова примена и во сферата на животната средина и социјалата, во правец на остварување на милениумските цели за намалување на сиромаштијата на локално ниво. Пред присутните градоначалници од нашата земја, но и од земјите од регионот, претставниците од општинската администрација и поканетите меѓународни експерти од оваа област, говореше и министерот за локална самоуправа, Невзат Бејта, кој истакна дека Република Македонија е една од неколкуте земји во Европа, која оваа институција ја има регулирано со Закон за меѓуопштинска соработка. Постојаниот претставник на УНДП во нашата земја, Диандре Бојд, ја потенцира добрата соработка со

ЗЕЛС и со МЛС, нагласувајќи дека досега тие поддржале повеќе од 26 успешни меѓуопштински партнерства, во кои учествувале над 62 општини.

ИНИЦИЈАТИВИ ЗА УСПЕШНА СОРАБОТКА НА ЗЕЛС СО СТОПАНСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски и претставници од ЗЕЛС, остварија прва официјална средба со претседателот на Стопанската комора на Република Македонија, Бранко Азески, на која присуствуваа претседателите на регионалните стопански комори. На средбата, која се одржа во просториите на Стопанската комора, на втори ноември, 2011 година, беа договорени значајни прашања во правец на натамошно унапредување и зацврстување на соработката на бизнис заедницата со локалните власти, формирање на економски совети на ниво на поголемите општини или региони, склучување на Меморандум за соработка помеѓу ЗЕЛС и Стопанската комора, шестмесечни средби за разгледување на заеднички постигнатите резултати и дефинирањето на идните развојни правци на соработка, како и заедничкото утврдување на приоритетни инвестиции на локално и на регионално ниво.

– „Оваа средба е клучна и за локалните власти и за стопанствениците, бидејќи заедничката цел и на двете страни е зголемен економски развој на земјата, развој на стопанството и на секоја локална заедница“, потенцира претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, на почетокот на средбата. Тој укажа дека со донесувањето на Законот за градежно земјиште, најважниот дел од активностите на стопанствениците ќе се реализираат во рамките на општините, поради што формирањето на економските совети ќе биде од големо значење за реализација на значајни локални и регионални проекти. Речиси секоја локална власт има обемна економска програма за чија реализација ѝ е потребна поддршка од бизнис секторот“,

потенцираше Трајановски. Тој предложи, во иднина, при секоја изработка на ГУП-ови од страна на локалните власти, активно учество да земаат и претставниците од регионалните комори. Трајановски ги информираше присутните дека ЗЕЛС и Градот Скопје имаат отворено Канцеларија во Брисел, која може да послужи како солидна подлога за изнаоѓање на средства од европските фондови, за реализација на заеднички проекти на локалната власт и бизнис секторот. До стопанствениците беше упатена покана да учествуваат или да го посетат претстојниот Саем на општините, посветен на развојот на локалната економија.

Потребата од зацврстувањето на заедничка соработка на стопанствениците со локалната власт, ја потенцираше и претседателот на Стопанската комора на Република Македонија, Бранко Азески, особено за заедничка подготовка на проекти од средства од европските фондови, промовирање на иницијативи за унапредување на економскиот развој на општините, реализација на активности поврзани со отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште, сопственост на РМ, заедничка промоција и друго.

ЗАЈАКНАТА СОРАБОТКАТА НА ОПШТИНАТА, ПОЛИЦИЈАТА И ГРАЃАНИТЕ, ПРЕКУ ЛОКАЛНИ СОВЕТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА

- „Работата на Локалните совети за превенција во изминативе три години претставува исклучително важна алатка за соработка на општините со полицијата. Преку нив се јакне партнерството во вербата на граѓаните кон локалната власт. Истражувањето што го направи ОБСЕ за „Перцепцијата на градоначалниците за полициските активности и соработката меѓу локалната полиција и општината, покажува дека најголемиот процент градоначалници ја поддржуваат работата на локалните совети за превенција. Ова се потврдува и со фактот

што формирањето на овој Совет, на локално ниво, на доброволна основа, постои во речиси сите општини“, истакна претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, на прес конференцијата што се одржа на осми декември, 2011 година во просториите на Министерството за внатрешни работи, посветена на одбележувањето на 9 декември „Денот на превенцијата во Република Македонија“. На средбата говорела и министерката за внатрешни работи, Гордана Јанкуловска и амбасадорот на ОБСЕ во РМ, Ралф Брет. Трајановски истакна дека Советите за превенција се функционални тела на локално ниво, преку кои се преземаат значајни мерки на превенција за безбедноста во училиштата, малолетничката деликвенција, алкохолизмот и другите пороци кај младите. Советодавните групи на граѓани се можност за непосредната комуникација, која е особено нужна за полицијата заради инволвирање на полициските службеници во процесот на превенција. Со поддршка на локалните власти спроведени се низа успешни кампањи, се организираат трибини, се дистрибуираат промотивни материјали за важни теми како: безбедност на децата во сообраќајот, намалување на насилството во училиштата со мешан етнички состав, борба против сексуалната злоупотреба на децата, но и кампањи насочени кон заштита на шумите од пожари, заштита на граѓаните од провални кражби и друго.

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА НА ЗЕЛС И ПОДДРШКА НА ЧЛЕНКИТЕ ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ЕВРОПСКИ ИСКУСТВА И ПРИСТАП КОН ЕУ - ФОНДОВИТЕ

ЗЕЛС Е ЧЛЕНКА НА:

ЦЛРАЕ	Конгрес на локалните и регионалните власти на Советот на Европа
ЦЕМР	Конгрес на европски општини и региони
НАЛАС	Мрежа на асоцијации на локалните власти од Југоисточна Европа
АЛДА	Асоцијација на агенции за локална демократија Не е преведено
ЗКК	Заедничкиот консултативен комитет меѓу Република Македонија и Комитетот на регионите на Европската унија.

ИСПРАТЕНА ПРЕПОРАКА ДО ОПШТИНИТЕ ЗА ПРИКЛУЧУВАЊЕ НА „КОНВЕНЦИЈАТА НА ГРАДОНАЧАЛНИЦИ“

Управниот одбор на ЗЕЛС, на 14-тата седница, ја поддржа организацијата „КОНВЕНЦИЈА НА ГРАДОНАЧАЛНИЦИ“, која упати иницијатива до сите асоцијации од регионот, за поддршка во вклучувањето на општините во нејзините активности. УО на ЗЕЛС одлучи да го прифати Меморандумот за приклучување кон организацијата и притоа испрати препорака до градоначалниците да ја разгледаат можноста за соработка во рамките на Конвенцијата на градоначалници, чие седиште е во Брисел, Белгија. Досегашна членка од Република Македонија

на оваа мрежа е Градот Скопје. За приклучување на општините, Советот треба да донесе одлука и за тоа да се информира Европската комисија, со доставување на информација до Конвенцијата на градоначалници, по што се вметнуваат на јавната листа на Конвенцијата. Во рок од една година, тие треба да ги подготват своите стратегии за енергетска одржливост.

Европската комисија во 2008 г. ја основаше Конвенцијата на градоначалниците, отворена за градови и општини од сите големини во Европа, со цел вклучување на локалните власти и граѓаните во развојот и имплементацијата на енергетската политика на Европската унија. Конвенцијата се состои од обврска на земјите и градови потписнички да одат подалеку од целите на ЕУ за намалување на емисиите на CO₂, преку мерки за енергетска ефикасност и активности поврзани со обновливи извори на енергија и еколошки чист транспорт.

ПРЕТСТАВНИЦИ ОД ЗЕЛС НА САОМОТ НА ЛОКАЛНИТЕ САМОУПРАВИ ВО ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА –НЕКСПО

Градот Скопје и општина Карпош, со свои штандови се претставија на првиот саем на локалните самоуправи во Југоисточна Европа –НЕКСПО, што се одржа на 10 и 11 март 2011 година, во салата „Зетра“, во Сараево, Босна и Херцеговина, во организација на Асоцијацијата на национални асоцијации на локални власти во Југоисточна Европа – НАЛАС, каде ЗЕЛС активно учествува. На саемската манифестација присуствуваа и претставници од ЗЕЛС, кои дадоа свој придонес на организираниите конференции, тркалезни маси и дебатни седници за развојот на локалната самоуправа во регионот. Особено внимание беше посветено на темите на доброто управување, социјалната инклузија, електронски општини, збратимување и енергетска ефикасност, каде се разменуваа искуствата и добрите практики од локалните власти во регионот, меѓу кои имаше и позитивни примери од нашата земја.

На третата седница на УО на ЗЕЛС потврден нов дво-годишен мандат на делегати и нивни заменици во Генералното собрание на НАЛАС:

1. Коце Трајановски, градоначалник на Град Скопје - делегат
2. Бајрам Кадриу, градоначалник на општина Врапчиште - делегат
3. Тони Трајковски, градоначалник на општина Гази Баба – заменик-делегат
4. Милосим Војноски, градоначалник на општина Македонски Брод - заменик-делегат

ДЕЛЕГАЦИЈАТА НА КОНГРЕСОТ НА ЛОКАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ВЛАСТИ ПРИ СОВЕТОТ НА ЕВРОПА, ВО ЗЕЛС

Во согласност со правилата на Советот на Европа, на секои пет години, специјална делегација на Конгресот на локални и регионални власти, посетува некоја од земјите-членки, со цел утврдување на состојбата на локалната демократија и почитување на Европската повелба за локална самоуправа. Од 5 до 7 декември, 2011 година, таква делегација, предводена од Јан Микалеф, локален функционер од Малта, а составена од експерти и локални функционери, беше во посета на Република Македонија. Во рамките на овој престој, делегацијата одржа состаноци и со градоначалниците Иван Франгов, градоначалник на Гевгелија, Зоран Заев, градоначалник на Струмица и Енвер Пајазити, градоначалник на Брвеница, како и со претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски и потпретседателот, Зоран Дамјановски. Средбата беше одржана во просториите на ЗЕЛС.

Делегацијата беше заинтересирана за развивањето на процесот на децентрализација во нашата земја, степенот на слободно одлучување во општините на

Република Македонија, надлежностите на локалните власти и предизвиците со кои се соочуваат во нивното спроведување, нивото на соработката со централните власти и другите државни институции. Посебен акцент во разговорите се даде на состојбата со финансиската децентрализација, а едно од основните прашања упатени кон македонските претставници се однесуваше на степенот на почитувањето на Европската повелба за локалните власти, од страна на државните институции и тела. Повелбата, меѓу другото, предвидува дека ниту една надлежност не може да се префрли на локалните власти, доколку не им се префрлат и соодветни финансиски средства за извршување на истата. Тема на разговор беше и посветеноста на локалните власти на енергетската ефикасност, употребата на јазиците на локално ниво, како и за рамноправно учество на половите во управувањето во локалната самоуправа. Извештајот од посетата, предвиден е да биде презентираан на пленарната седница на Конгресот за локални и регионални власти.

На третата седница на УО на ЗЕЛС, потврден нов дво-годишен мандат на делегати и нивни заменици во Конгресот на локални и регионални власти при Советот на Европа:

Делегати:

1. Владимир Талевски- градоначалник на општина Битола
2. Зоран Заев- градоначалник на општина Струмица
3. Енвер Пајазити – градоначалник на општина Брвеница

Заменици :

1. Ирена Мишева- советник во Град Скопје
2. Иван Франгов - градоначалник на општина Гевгелија
3. Назмие Идризи – советник во општина Тетово

УЧЕСТВО НА КОНФЕРЕНЦИЈА, ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА ФРАНЦУСКОТО ЗДРУЖЕНИЕ НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНИТЕ И РЕГИОНИТЕ НА ЕВРОПА (АФЦЦРЕ)

На 18 и 19 февруари, 2011 година, во Францускиот сенат, во Париз, делегација од ЗЕЛС, предводена од претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, потпретседателите на ЗЕЛС, Зоран Дамјановски и Изет Меџети и извршната директорка на ЗЕЛС, Душица Перишиќ, учествуваа на конференција „Европската перспектива на земјите од Западен Балкан – придонесот на територијалните заедници“. На Конференцијата учествуваа претставници на локалните и регионалните власти од сите земји на Балканот и претставници на европските институции, а организатор беше Француското здружение на Советот на општините и регионите на Европа (АФЦЦРЕ), во партнерство со градот Дижон и Агломерацијата Гранд (голем) Дижон и со финансиска поддршка на Министерството за надворешни и европски работи на Република Франција.

Улогата и придонесот на меѓународната соработка на локалните власти, во процесот на европската интеграција, беше една од главните теми на разговор. Се презентираа искуствата за користењето на европските фондови од страна на локалните заедници. Претседателот на ЗЕЛС, зборуваше за развојот на процесот на децентрализацијата во нашата земја и за придонесот на локалните власти во доближувањето на Република Македонија во европското семејство, како и за значењето на поддршката што ни ја даваат регионалните власти од земјите, членките на ЕУ, за нашето приближување во ова „европско семејство“.

Претставниците од францускиот регион на Долна Нормандија говореа за исклучително успешната соработка што ја имаат со локалните власти од Македонија, каде неколку градови оствариле и поблиска соработка преку збратимување. Франсоа Ребсамен, градоначалникот и сенаторот на Дижон и еден од организаторите на конференцијата, зборуваше за обновената соработка на овај

француски град со Градот Скопје. Конференцијата во Париз се одржува во моментот кога Франција на национално ниво изразува извесна воздржаност за процесот на проширувањето, но територијалните заедници на оваа земја сметаат дека процесот на проширувањето треба да продолжи, а тие се подготвени да помогнат, посебно во приближувањето на граѓаните од земјите-кандидати со тие кои се веќе членки.

ЗЕЛС ПАРТНЕР ВО „СТАНД АП“, ЕВРОПСКИ ПРОЕКТ ЗА ЗБРАТИМУВАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ

ЗЕЛС беше едена од 18-те партнери, во проект за збратимување „СТАНД АП“ (Зајакнување на договорите за збратимување и вмрежување, за развој-обединети во партнерството), што го имплементира Асоцијација на агенции за локална демократија (АЛДА), каде ЗЕЛС членува од 2008 година. „СТАНД АП“ беше едногодишен проект финансиран од Европската комисија во рамките на програмата „Европа за граѓаните“, мерка 2.2., со цел зајакнување на вклученоста на организациите на граѓанското општество во целокупната рамка на збратимувањето на ЕУ, создавање на подобро организиран систем за соработка помеѓу локалната самоуправа и граѓанските организации и поголемо вклучување на јавно-приватни партнерства во борбата против економската и социјална грижа, како и за промовирање на мобилност за демократија и европскиот идентитет. Проектот опфати три меѓународни работилници, семинари и 17 локални активности во кои беа вклучени локалните власти, стопанските субјекти, граѓански организации. Другите две меѓународни активности ќе бидат одржани во Венеција (Италија) и на Малта. Локалните активности ќе бидат имплементирани од страна на партнерите на проектот во 11 земји од Европа и тоа: Албанија во Скадар, Бугарија - Софија, Пловдив, Габрово и Варна. Од Малта е градот Балзан, од Латвија-Рига, од Хрватска - Осиек,

од Франција се градовите Демувил, Каен, Монтреил, од Грција -Костур, од Италија - Бари и Венеција, од Полска - Познан, од Романија - Букурешт и Скопје од Македонија. Меѓународните активности беа организирани во април, 2011 година, во Рига (Латвија) а потоа во Венеција (Италија) и на Малта, на кои учествуваа и претставници од ЗЕЛС.

СОРАБОТКА ВО ПРОГРАМА ЗА ПАРТНЕРСТВО, НА СВЕТСКАТА БАНКА

Во просториите на ЗЕЛС, 21 јули 2011 година, претставници на Програмата за партнерство, на Светската банка, (лидерот на Програмата за урбан развој, Кетрин Фарвак – Витковиќ, координаторот на програмата за балканските земји, Тамара Николиќ и Сабине Палмреутер од Светската банка, Вашингтон) одржаа состанок со претставници на ЗЕЛС, меѓу кои и од општините: Кичево и Карпош. За Програмата за урбан развој, беа презентирани четирите главни теми: 1. урбаното планирање и менаџирањето со земјиштето, 2. општинското финансирање и менаџирање со средствата, 3. обезбедувањето на услуги и 4. обезбедувањето на безбедни и одржливи градови. Посебен акцент беше ставен на два дела од Програмата за урбанизам: Програмите за електронско учење, кои се составен дел на развојната програма на Светската Банка и Дијалог помеѓу градовите – програма која ќе биде реализирана преку работилници со учество и размена на знаењето на претставници од регионот. ЗЕЛС учествуваше во информирање на општините за одржување на електронски курсеви од областа на урбанизмот, во препраќањето на корисни линкови и вести за сите активности на Програмата, при што вклучи и свои претставници, кои на работилниците ги презентираа искуствата на нашите локални власти од оваа област.

СРЕДБА ТРАЈАНОВСКИ – ВАЛТЕР (ИЗВЕСТУВАЧ ОД СОВЕТОТ НА ЕВРОПА)

Во рамките на тридневната посета на известувачот за Македонија, г-дин Роберт Валтер, на мониторинг комисијата за почитување на обврските и заложбите на земјите -членки на Советот на Европа, на негово барање, беше реализирана средба и со претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски. Средбата се одржа во просториите на ЗЕЛС, на 28 септември 2011 година. Роберт Валтер го информира Трајановски за целите на неговата посета во Македонија и обврската во 2012 година да поднесе извештај пред Парламентот на Советот на Европа, во однос на состојбата на нашата земја по однос на три значајни прашања : за политичката клима во РМ по изборите, за состојбата со медиумите и за напредокот во реализацијата на Охридскиот рамковен договор. Валтер особено беше заинтересиран за процесот на децентрализацијата во нашата земја и улогата и вклученоста на локалните власти во имплементирањето на Охридскиот договор.

Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, информираше за интензивниот развој на децентрализацијата во земјата и за добрата соработка што локалните власти, преку ЗЕЛС ја воспоставија со централната власт. Притоа, тој ги потенцираше заедничките средби на кои се презентираат ставовите на ЗЕЛС, каде од особено значење е барањето за обезбедување на поголема финансиска независност на општините. Како значаен успех на локалната власт беше посочено донесувањето на Законот за градежно земјиште, со кој градежното неизградено земјиште се предава на управување на општините. Исто така, претставникот Валтер беше запознаен со активностите на локалните власти во правец на имплементирање на Охридскиот договор, како и со директните активности што ЗЕЛС ги реализира на ова поле: поддршката во формирањето на комисиите за односи меѓу заедниците и тоа не само во општините кои имаат над 20 % население

од друга националност, туку и во други општини кои изразија интерес, потоа, во обезбедувањето на техничка поддршка, односно обезбедување на опрема за симултан превод, за околу 30 сали на општински совети, како и активности кои придонесуваат за почитувањето на уставните одредби за втор службен јазик, употреба на знамето и друго. Известувачот од Советот на Европа изрази големо задоволство од оваа средба и им посака успех на локалните власти во натамошното развивање на децентрализацијата на власта во земјава.

ДЕЛЕГАЦИЈА ОД ЗЕЛС НА 21-ТА СЕСИЈА НА КОНГРЕСОТ НА ЛОКАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ ВЛАСТИ НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА ВО СТРАЗБУР

Од 18 до 20 октомври, 2011 година, во Стразбур, претставници од ЗЕЛС, учествуваа на 21-та сесија на Конгресот на локални и регионални власти на Советот на Европа. Темата на оваа сесија беше фокусирана на општествените вклучувања на граѓаните и подигнување на свеста за човековите права на локално ниво. Членовите подетално расправаа за граѓанските активности и урбаното насилство, а беа потенцирани и напорите во рамките на Советот на Европа за борба против детската порнографија. На сесијата се најдоа и извештаите за состојбата на локалната и регионалната демократија во Србија, Словенија, Финска, Латвија и Бугарија, како и набљудувањата и истражувањата спроведени во Македонија и Албанија. Дискусиите се засноваа главно на темата „Заеднични достоинствен живот“, што значи вклучување на граѓаните во донесувањето на одлуките на локално ниво, особено што во овој период се реализира и „Неделата на локалната демократија“.

ПРЕТСТАВНИЦИ ОД СРПСКАТА АСОЦИЈАЦИЈА НА ЛОКАЛНИ ВЛАСТИ ЦРПАТ ИСКУСТВА ЗА ТРАНСПАРЕНТНО РАБОТЕЊЕ ОД МАКЕДОНСКИТЕ ОПШТИНИ

Претставници од српската асоцијација на локални власти, Постојана конференција на градови и општини на Србија (СКГО) и експерти од областа на транспарентно работење, на 16 септември, 2011 година го посетија ЗЕЛС и неколку македонски општини, со цел непосредно да се запознаат со искуствата и добрите практики што нашите локални власти ги постигнаа на ова поле. ЗЕЛС во изминатите пет години посветува исклучиво внимание на континуирана имплементација и развој на проекти во делот на транспарентноста и отчетноста на локалните власти, во оспособувањето да претставуваа вистински сервис на граѓаните, нивна вклученост во процесот на донесувањето на одлуките на локално ниво и создавањето на ефикасни општини. Извршниот директор на ЗЕЛС, Душица Перишиќ, експлицитно ги запозна гостите, со сите сегменти од работењето на ЗЕЛС во оваа област а, потоа претставниците на СКГО имаа можност и непосредно да се сретнат и да дискутираат со општинската администрација од неколку општини, меѓу кои и со администрацијата од општините Велес и Битола. Стекнатите искуства претставниците од СКГО ќе ги имплементираат во проектите наменети за своите членки. ЗЕЛС и СКГО имаат одлична соработка во размената на искуства од процесите на развивање на локалната самоуправа, а пред неколку години, двете асоцијации потпишаа и официјален Меморандум за меѓусебна соработка.

ОДРЖАН ШЕСТИОТ СОСТАНОК НА ЗАЕДНИЧКАТА КОНСУЛТАТИВНА КОМИСИЈА ПОМЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЕВРОПСКА УНИЈА, ПРЕТСТАВУВАНА ОД КОМИТЕТОТ НА РЕГИОНИТЕ

На 17 октомври, 2011 година, во Брисел (Белгија) во зградата на Комитетот на регионите, се одржа шестата средба на Заедничката консултативна комисија помеѓу Република Македонија и Европска унија, претставувана од Комитетот на регионите (ЗКК). На присутните делегати им се обратија копретседавачите на ЗКК: Зоран Алексов, градоначалник на општина Штип и Бодкер Андерсен, советник во Комитетот на регионите.

Беа одржани две сесии. На првата се говореше за напредокот и влијанието на локалната власт во правец на приближување на нашата земја кон Европската унија. За последниот извештај на Европската комисија, за преземените позитивни чекори во процесот на децентрализацијата, за Програмата за спроведување на процесот на децентрализација за периодот 2011 - 2014 година, усвоена од Владата на РМ и за имплементирањето на поддршката на ЕУ, преку ИПА инструментот за прекугранична соработка, говореше министерот за локална самоуправа на Република Македонија, Невзат Бејта. Претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, на оваа сесија ги запозна присутните со активностите на ЗЕЛС, на полето на зајакнување на локалната власт, а особено го потенцира успешното исполнување на условите од страна на локалните власти за преземање на новата надлежност за управување со градежното неизградено земјиште, во име на државата. Трајановски говореше и за имплементирањето на законските можности за легализирање на дивите градби, како и за идните приоритети на ЗЕЛС во обезбедувањето на поголема финансиска независност на општините.

Претставниците од Комитетот на регионите на Европската унија изнесоа одредени размислувања во однос на приближувањето на нашата земја кон Европската унија

и во однос на Извештајот на Европската комисија за напредокот на Република Македонија, објавен на 12 октомври, 2011 година. Беше нагласен релативниот напредокот во имплементацијата на ИПА оперативните програми за регионален развој и развојот на човечки ресурси. Беше потенцирана потребата од поддршка за целосно искористување на расположливите ресурси, за процентуално поголемо искористување на фондовите. Беше потенциран и генералниот умерен напредок во областа на регионалната политика и координацијата на структурните инструменти.

Втората сесија беше посветена на руралниот развој во рамките на локалниот и на регионалниот развој. За состојбите во оваа област во нашата земја говореше Стојан Лазарев, градоначалник на општината Конче и претседател на Комисијата за рурален развој при ЗЕЛС. Тој ги презентираше систематизираните ставови на ЗЕЛС за рурален развој и заложбите на ЗЕЛС за нивна целосна реализација, со цел подобрување на условите на локалните власти во овие рурални средини.

На третата седница на УО на ЗЕЛС беше потврден новиот, двогодишен, мандат на делегатите и нивните заменици во Заедничката консултативна комисија помеѓу Република Македонија и Европска унија, претставувана од Комитетот на регионите :

ПРОГРАМАТА ЗА ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНА СОРАБОТКА ПОМЕГУ РЕГИОНОТ ДОЛНА НОРМАНДИЈА И МАКЕДОНИЈА

Претставници од пет македонски општини: Дебар, Берово, Велес, Струга и Крушево, кои се збратимени со локални власти од регионот Долна Нормандија, од Франција, на петти декември, 2011 година, одржаа заеднички состанок во просториите на ЗЕЛС. Состанокот го иницираше Канцеларијата за соработката меѓу Долна Нормандија и Македонија во Скопје, Асоцијацијата на агенции за локална демократија (АЛДА), а ЗЕЛС го поддржа. Целта беше да се овозможи поголема координација на овие пет македонски општини, информирање на сите локални власти и нивно вклучување во Програмата за децентрализирана соработка помеѓу регионот Долна Нормандија и Македонија, како и обезбедување на нови форми за натамошно зајакнување на соработката на локалните власти од овие две земји.

Координаторите од петте општини ги претставија проектите што ги работат со своите збратимени општини од Долна Нормандија и говорера за позитивни практики стекнати од таквата меѓусебната соработка. Од дискусијата произлезе дека најпродуктивни области за соработка и размена на искуства се културата, животната средина и одржливиот развој, при што беше заклучено дека е потребно да се дејствува во правец на проширување и збогатување на

меѓусебната соработката и вклучување на повеќе општини од Македонија и од Долна Нормандија, кои заеднички би работеле на одредени проекти преку формирање на работни групи и обуки. На состанокот беше договорено да се формира работна група во која ќе членуваат и координаторите на петте општини, да се засили нивната координација и меѓусебна соработка и преку заеднички настапи да се изработуваат нови проекти во рамките на оваа програма. Всушност, во рамките на Проектот на децентрализирана соработка

меѓу Долна Нормандија и Македонија, соработката на градовите, како посебна гранка, постојано се развива и вклучува нови локални власти од двете територии кои работат на остварување на заеднички цели. ЗЕЛС и натаму продолжува со поддршката на програмата, преку информирање на сите општини за новините и резултатите кои произлегуваат од неа, со цел обезбедување на поголема вклученост на македонските општини во искуствата и погодностите на овој билатерален проект, посветен на зајакнување на локалната власт во нашата земја.

АКТИВНОСТИ ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ ОПШТИНИ ВО „ЕВРОПСКА НЕДЕЛА НА ЛОКАЛНА ДЕМОКРАТИЈА“

Конгресот на локални и регионални власти при Советот на Европа (ЦЛРАЕ) испрати барање до сите членки, асоцијации на локални власти во Европа, за приклучување кон годинашните и идните настани на „Европската недела на локална демократија“. ЗЕЛС ја прифати оваа иницијатива и активно се вклучи во информирањето на сите општини и координирањето на членките, кои покажаа интерес за учество.

„Европската недела на локална демократија“ е настан кој се одржува секоја година, во организација на ЦЛРАЕ, на одредена тема. Во периодот од 10 до 13 октомври, 2011 година во Брисел, присутните дебатираа за „Човековите права на локално ниво“. Развојот и унапредувањето на човековите права не е обврска само на националните власти, туку и на регионалните и локалните. Конгресот одлучи да ја вклучи оваа димензија, како дел од мониторинг-активностите на локалните и регионалните власти. Со претставувањето на општините на оваа тема, општините и градовите треба да ја промовираат грижата за превенција од

дискриминација на населението, на локално ниво.

„Европската недела на локална демократија“ е иницијатива на Советот на Европа и на Конгресот, којашто за првпат беше промовирана во октомври 2007 година, во Валенсија, Шпанија, за време на Конференцијата на министри одговорни за локални и регионални власти од 47 членки на Советот на Европа. Континуирано, овој настан добива поширока прифатеност од државите, со што станува пан-европски настан. Целта е да се подигне свеста на локалните власти за нивните секојдневни одговорности и надлежности со цел јакнење на демократските институции и врските на населението и локалната власт. Неделата околу 15 октомври, оваа година, е избрана за одржување на настанот, како почит кон Европската повелба на локалните самоуправи, што е потпишана на истиот датум, во 1985 година. Конгресот како Собрание на избраните претставници во заедниците е одговорно тело за координирање на овој настан во Советот на Европа.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ПРОМОЦИЈА

Активностите на ЗЕЛС и во текот на 2011 година продолжија во правец на обезбедување на поголема транспарентност во своето работење и континуирано промовирање на принципите на деполитизираност, рамноправност на членките, лојалност, политичка независност и професионалност. Информирањето, ЗЕЛС го насочуваше во два главни правци. Првиот беше упатен директно кон своите членки–општините, со цел истовремено добивање на повратни информации, а вториот правец беше насочен, кон централната власт, релевантните институции и целокупната јавност, од каде потврда претставуваа прифаќањата на бројно понудените решенија, во полза на зацврстувањето на процесот на децентрализацијата на власта и градењето на силна локална демократија. Редовното информирање, претставува императив во заложбите на ЗЕЛС за зголемување на учеството на граѓаните во локалното владеење и порастот на вкупните демократски процеси во земјата. ЗЕЛС, во тој контекст, во континуитет има да-ва силна поддршка на своите членки за широко прифаќање на транспарентноста во своето работење и примена на европски етички стандарди: транспарентност, нулта толеранција на корупција, учество на граѓаните, професионалност, отчетност.

Во 2011 година редовно се надополнуваше веб локацијата на ЗЕЛС (www.zels.org.mk), која избилува со голем број на напредни алатки. Информациите на веб локацијата, може да се прочитаат на македонски, албански и на англиски јазик, со што се зголемува транспарентноста

ЗЕЛС во 2011 година, им даде поддршка на локалните власти во изработката на значајни документи со кои ќе се подобри внатрешната комуникација, како исклучително важен фактор за транспарентно претставување на општината, кон нејзините надворешни целни јавности.

Зајакнување на капацитетите на лицата за односи со јавност на општините (ПР) што ЗЕЛС го спроведува во континуитет, има значајна улога во зголемениот степен на пласирање на информации од локалните власти во јавноста. Полезноста од овие активности на ЗЕЛС е двојна, бидејќи на тој начин се зајакнува повратната информираност ЗЕЛС од општините, како и развивањето на меѓусебната соработка и размена на добри практики од оваа област, меѓу самите општини.

Алатките кои ги применува ЗЕЛС во реализацијата на транспарентното работење и информирање на членството и јавноста се најразновидни: ЗЕЛС веб портал, (www.zels.org.mk), поголем број е–апликации, месечни гласила, периодични информации за активности на ЗЕЛС, годишни извештаи, публикации, организирање на настани, конференции, медиумски кампањи, изјави за новинари, соопштенија за јавност.

на работењето на ЗЕЛС. Веб локацијата поседува бројни алатки со кои се подобрува комуникацијата со општините, но и се обезбедува меѓусебна интерактивност на членките со ЗЕЛС и на претставниците на општините кои поактивно соработуваат во Комисиите на ЗЕЛС. Обезбедена е и

опција за пребарување на веб страницата, за брза достапност на податоците, а има и алатка за поставување на најдобри практики, каде општините имаат можност да ги презентираат своите најдобри искуства, распределени по области: култура, образование, урбанизам, економски развој и други. На веб локацијата редовно се поставуваат и информации од сите настани во организација на ЗЕЛС, со фотографии. Во 2011 година биле поставени 113 информации. Се поставуваат и секое отпечатено Гласило на ЗЕЛС, публикациите што ги подготвил ЗЕЛС и други публикации чија содржина ќе им користи на локалните власти, а се наоѓаат и значајни документи и извештаи од седници на Управниот одбор на ЗЕЛС, комисиите, мрежите, значајни средби, потпишани меморандуми за соработка...

Со цел зајакнување на електронските услуги и поддршка на општините во достигнувањето на епитетот „е-општина“ ЗЕЛС обезбеди хардвер и софтвер со кој се овозможи општините бесплатно да ги користат следниве системи кои се поставени на веб страницата на ЗЕЛС :

1. Системот за е-регистрација и е-аукција на градежно земјиште www.gradezno-zemjiste.mk;
2. Системот за следење на енергетската ефикасност на јавните објекти www.eeopstini.mk;
3. Електронската пријава на проблеми во надлежност на локалната самоуправа (забелешка: иако е промовиран и достапен за сите општини само дваесет општини го имаат побарано, а од нив 6 активно го користат).

Периодични информации за активностите на ЗЕЛС е алатка со која ЗЕЛС, по електронски пат, ги информира градоначалниците за најважните настани и активности на ЗЕЛС, реализирани во одреден пократок период. Разни

иницијативи, предлози за измени на закони, барања и соопштенија од централната власт, постојана консултација и комуникација на дневна основа, ЗЕЛС остварува со своите членки по електронски пат. Документите се доставуваат до градоначалниците, како и до комисиите и професионалните мрежи на општинската администрација, со што се остварува брза комуникација и се обезбедуваат навремени одговори и дејствувања.

Соработката на ЗЕЛС со медиумите е на задоволително ниво. Преку соопштенија, ЗЕЛС навремено ги информира медиумите за сите активности што ги реализира. Истовремено редовно ги поканува на состаноците на Управните одбори на ЗЕЛС, на Генерално собрание, средби со Владата и министри, на конференции, советувања, а воедно организира и прес конференции по повод објавување на значајни вести од локалната самоуправа. Во текот на 2011 година, имаше широка медиумска покриеност на активностите на ЗЕЛС, за сите важни настани. Беше организирана едномесечна медиумска кампања за „Форуми во заедницата“, во која беа опфатени 17 локални медиуми, потоа беше обезбедено медиумско покровителство при организирањето на „ЗЕЛС ЕКСПО 2011 година“ од четири дневни весници и три национални телевизии. За овој настан, Македонска телевизија (МТВ) обезбеди и „отворено студио“ во самата сала, каде што пренесе дел од случувањата на оваа саемска манифестација. ЗЕЛС е во постојана комуникација со новинарите, со цел обезбедување на поголем број на информации за јавноста, за предизвиците со кои се соочуваат локалните власти како и за постигнатите успеси на полето на локалното владеење.

Во текот на 2011 година, ЗЕЛС подготви и издаде десет броја од Гласилото на ЗЕЛС. Во нив се презентираат

сите најважни активности на Заедницата, конференции, седници на Управниот одбор, работилници, состаноци на комисији на ЗЕЛС и на мрежите на ЗЕЛС, како и информации од општините кои можат да послужат како добри практики за сите локални власти. Месечните гласила се дистрибуираат до сите градоначалници, претседатели на совети и сите советници, општинската администрација, до лицата за односи со јавност на општините, како и до членовите на Владата на РМ, парламентарците, до медиумите, до претставници на невладиниот сектор и на странски организации присутни во земјава, кои дел од своите активности ги посветуваат на зајакнување на децентрализацијата во нашата земја. Секое издание на Гласилото се поставува и на веб страницата на ЗЕЛС. Тие се печатат на македонско -албански и македонско -англиски јазик.

Во текот на 2011 година ЗЕЛС продолжи со поддршката на лицата за односи со јавност (ПР) од општините. Беа организирани три регионални обуки, со теми „Примената на етичките стандарди на ПР лицата во општините“; „Значењето на односите со јавноста за локалната власт“ и „Внатрешната комуникација, како систем за остварување на добра надворешна комуникација“. Исто така, беа презентирани добри ПР практики од општините. Активностите на ЗЕЛС во оваа област, се насочени кон преземање на активности за зајакнување на капацитетите на ПР лицата на општините, со цел локалните власти континуирано да обезбедуваат поголем проток на информации кон јавноста, кон останатите општини и кон ЗЕЛС, со максимална примена на етичките стандарди во оваа област.

МЕДИУМСКА КАМПАЊА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА ГРАЃАНИТЕ ЗА УЧЕСТВО ВО „ФОРУМИ ВО ЗАЕДНИЦАТА“

ЗЕЛС во поддршката на своите членки за подигнување на нивото на демократија во локалните власти и транспарентното работење, продолжи со активности и во имплементирањето на програмата „Форуми во заедницата“. „ЗАЕДНО ЗА ИДНИНАТА НА ОПШТИНАТА“ беше слоганот на медиумската кампања во рамките на проектот „Институционализација на Форумите во заедницата“, што од 24 јануари до 24 февруари, 2011 година, ја реализираше ЗЕЛС. Основна идеја на кампањата беше да се поттикнат граѓаните поактивно да се вклучат во креирањето на локалните политики, нивно директно учество во решавањето на локалните проблеми, активно предлагање и застапување на сопствени идеи за правилно насочување на локалните власти во креирањето на локалната власт и исполнувањето на своите основни задачи за обезбедување на адекватни и подобри услови и услуги за своите граѓани.

Во рамките на кампањата на „Форуми во заедницата“ се емитуваше аудиовизуелен спот (17 секунди) во три ударни термини, во текот на денот на 17 локални телевизиски станици низ целата територија на Република Македонија (МТМ, КТВ, Нова, Интел, Тера, Стар, Кисс, ТВ М, Еми, Делчево, Здравкин, Визија, Коха, Хана, Дуге, Гурра, Калтрина). Беа отпечатени флаери и постери на македонски и на албански јазик, кои беа доставени до сите општини, а беа дистрибуирани и во два дневни весника „Дневник“ и „Коха“, на 26 јануари и на 28 јануари, 2011 година. Во флаерите беа објаснети начините на вклучување на граѓаните во форумите на заедницата, што е тоа форум, како работи, видовите на форумите и чекорите за нивно спроведување, како и целта и потребата од нив.

ИЗРАБОТЕНИ НОВИ АЛАТКА ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ВНАТРЕШНАТА КОМУНИКАЦИЈА И ТРАНСПАРЕНТНОСТА НА ОПШТИНИТЕ - ТРЕТАТА ФАЗА ОД ПРОЕКТОТ „ТРАНСПАРЕНТНА ОПШТИНА“

ЗЕЛС, во рамките на своите стратешки цели и општи определби за воспоставување на висок степен на локална демократија, заснована на етички критериуми, стандарди и принципи и развивање и унапредување на општините во вистински сервис на граѓаните и во 2011 година работеше на континуирана имплементација на проекти во делот на транспарентноста и отчетноста на единиците на локалната самоуправа на РМ. Целта е обезбедување на поголема вклученост на граѓаните во процесот на донесување на одлуките на локално ниво и организирање на ефикасни, транспарентни и отчетни општини, кои ќе бидат пример во регионот.

ЗЕЛС со поддршка на УСАИД/ Програма за локална самоуправа, продолжи со активностите за зголемување на транспарентно работење на локалните власти и во 2011 година ја реализира третата фаза од проектот „Транспарентна општина“. Од активностите спроведени во 14- те пилот општини во претходните фази, произлегоа два значајни документа: Правилникот и Планот за јавност во работата на општините. Управниот одбор на ЗЕЛС упати препорака до членките на ЗЕЛС за усвојување на овие документи од општинските совети. Со цел побрза примена на нивните одредби, ЗЕЛС изработи дополнителни документи: Процедура за организирање на колегиум, Деловник за колегиум, Процедура за внатрешен проток на информации. Истите беа дистрибуирани до општините, да им помогнат во унапредувањето на внатрешната комуникација на хоризонтално и вертикално ниво, регулирањето на начинот на координацијата на колегиумите на ниво на градоначалник и на сектори, за поефикасна размената на информации и формирање на заклучоци и насоки за работата, по завршување на состаноците и следење на извршувањето на зададените

задачи. За подготовка и примената на овие документи, општините изразија барање до ЗЕЛС за спроведување на обуки. Беа реализирани три обуки за претставниците од сите општини, а ги следеа најинволвираните лица во овие процеси (секретарот на општина, лице задолжено за односи со јавност, раководители на одделенија....) Првата обука беше организирана на 25 јануари, 2011 година, во хотел „Континентал“, Скопје за претставници од Скопскиот и Североисточниот регион. На учесниците им беа презентирани двата документи кои го регулираат внатрешното и надворешно информирање во општините, начинот за организирање на колегиуми и дистрибуција на донесените заклучоци, насоките за дефинирање на прашања кои се од интерес за јавноста и критериумите за нивна селекција, процедурата за проток на информации од јавен интерес и начинот како да се обезбеди јавност во работата на Советот на општината. Учесниците побараа дополнителни насоки во однос на формирањето на телото за надзор над јавноста во работата на општината, односно за профилот на неговите членови. За претставниците од Вардарскиот, Источниот и Југоисточниот регион, обуката беше реализирана на 27 јануари, 2011 година, во Велес. Поголем број од присутните истакнаа дека документите веќе се усвоени од Советот на општината, при што побараа да се издвои делот од Правилникот кој се однесува на работата на општината, посветен на регулирање на јавноста во работата на Советот на општината, со цел полесна и одделна примена, од страна на градоначалникот и општината и од Советот на општината. На 8 февруари 2011 година, Маврово, претставници од општините од Полошкиот регион ја истакнаа потребата за водење на евиденција за вработените, во однос на исполнување на обврските кои ќе произлезат од одржаниот колегиум, со цел следење на ефикасноста во извршувањето на обврските. Учесниците на обуката, кои покажаа интерес за надградување на транспарентното работење на општината, во рамките на проектот, добија помош

од ЗЕЛС во изработката на потребните документи за имплементирање на правилникот.

Досегашната поддршка на ЗЕЛС за транспарентно работење на општините беше насочена и во изработка на Етички кодекс, изготвен во рамки на проектот со УНДП, кој веќе е усвоен од страна на сите општини и локалните функционери кои работат во согласност со утврдените етичките одредби и начела. ЗЕЛС, прв во регионот, го спроведе проектот „Кон транспарентна општина“ на Советот на Европа, а со финансиска поддршка на ЕУ, каде беа опфатени 13-општини, кои работеа на примена на европските етички стандарди: транспарентност, нулта толеранција на корупција, учество на граѓаните, професионалност и отчетност. Како резултат на овој проект сега во општините имаме листа на услуги, процедури за вработување, изработен сопствен етички кодекс, мапа на НВО и нивно континуирано вклучување во работата на општините, развиени односи со јавноста итн...

ЗЕЛС ПРОМОТОР НА УСПЕШНИТЕ ПРАКТИКИ ЗА ТРАСПАРЕНТНО РАБОТЕЊЕ НА ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ

Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија - ЗЕЛС, на 16 септември, 2011, во Куманово, на завршната регионална конференција за „Ресурси за одговорно, транспарентно и отчетно работење“, во организација на здружението „Регионален центар за одржлив развој“ од Кратово, ги презентираше достигнувањата на општините од спроведените проекти за транспарентна општина. Претставникот од ЗЕЛС ги презентираше четиригодишните искуствата од реализираните активности на полето на развивањето на транспарентно и одговорно работење на општините, каде беа опфатени повеќе од 50-тина општини. Искуствата од пионерските чекори и стекнатите добри практики во градење на капацитетите на општинската администрација на ова поле, ЗЕЛС сè почесто несебично ги споделува со бројни домашни, но и странски организации кои сакаат да работат на овој значаен сегмент од локалното владеење. Презентирани беа креираните Етички кодекс за локални функционери, етичките стандарди за транспарентно и одговорно работење, регулирањето на внатрешната и надворешна комуникација во општините, како значаен фактор за транспарентно работење.

ЗЕЛС- ЕКСПО 2011

САЕМОТ НА ОПШТИНИТЕ - ПРОМОЦИЈА НА МОЖНОСТИТЕ ЗА ИНВЕСТИРАЊЕ ВО РАЗВОЈ НА ЛОКАЛНАТА ЕКОНОМИЈА

Саемот на општините „ЗЕЛС-ЕКСПО“ е традиционална манифестација, што ЗЕЛС ја организира секоја втора година и претставува промоција на развојот на локалните власти и на децентрализацијата во Република Македонија. На 25 и 26 ноември, 2011 година, во „Метрополис арена“, хала 1, беше одржан шестиот по ред саем на општините, со тема : „Локален економски развој и можностите за инвестирање во општините во Република Македонија“. Причината зошто Управниот одбор на ЗЕЛС, се одлучи за оваа тема е донесувањето и имплементирањето на еден од позначајните закони за локалните власти - Законот за градежно земјиште. Со овој закон се задоволи повеќегодишното барање на ЗЕЛС, општините да бидат вистински креатори на развојот на локалната економија, активно да дејствуваат во нејзиното развивање, преку создавање и обезбедување на поповолни услуги и услови за инвестирање и развој на локалното стопанство.

„ЗЕЛС ЕКСПО 2011“ официјално го отвори вицепремиерот и министер за финансии, Зоран Ставрски. Воведно обраќање имаше и претседателот на ЗЕЛС, Коце Трајановски, кој накратко ги претстави најзначајните достигнувања на локалните власти, истакнувајќи дека како резултат на нивното единство постигнати се значајни резултати и забрзан развој во децентрализацијата, која низа години наназад добива позитивни оценки и во извештаите на Европската комисија за напредокот на нашата земја. Во обраќањето, Трајановски ги потенцираше и следните предизвици кои се однесуваат на обезбедувањето на поголема финансиска независност на локалните власти и развивање на електронски услуги за граѓаните. На присутните им се обратија и министерот

за локална самоуправа Невзат Бејта, потоа Н.Е. Пол Волерс, Амбасадор на САД во Република Македонија, Амбасадорот на Швајцарија во нашата земја, Н.Е Стефано Лазарото и Н.Е. Робин Лидел, вршител на должност на Делегацијата на ЕУ во РМ. Веднаш по официјалните говори, почесните гости направија кратка прошетка низ штандовите на општините.

На Саемот присуствуваа сите претставници од локалните власти, а на поставените штандови промотивни материјали и презентации изложија 58 општини, од кои дел беа организирани во рамките на своите плански региони. На „ЗЕЛС ЕКСПО 2011“ учество зема и Министерството за локална самоуправа, меѓународни организации присутни во нашата земја и одреден број заинтересирани стопански субјекти.

Саемот го посетија, во текот на двата дена, поголем број на граѓани, а пред сè стопанственици и инвеститори од земјата и од странство, кои имаа можност директно и непосредно, на едно место, да добијат информации од сите општини, односно од градоначалниците и општинската администрација за условите и за плановите на локалната власт за развивање на локалната економија. Влезот беше бесплатен.

Презентации на проекти од општините, како и презентации на други организации (УНДП, МЦМС, ОБСЕ) кои се однесуваа на поддршка на локалната демократија, беа организирани во двете сали на управната зграда на Скопски саем (Дипломатик и Бизнис сала). Исто така, средби и дискусии организираа и неколку мрежи на стручна администрација од општините, кои дискутираа за актуелни теми од нивната област. Во соработка со Министерството за економија беше организирана панел дискусија „Јавно приватно партнерство, можностите за развој на туризмот и енергетската ефикасност“, на која присуствуваше заменик министерката за економија, Катерина Костеска, како и поголем број градоначалници и претставници од одделенијата за ЛЕР при општините. За посетителите, општините приредија и богата културно

- уметничка програма која се одвиваше на поставената бина, во Метрополис арена, хала 1.

Спонзори на „ЗЕЛС ЕКСПО 2011“ беа: Швајцарската агенција за соработка и развој (СДЦ), Мисијата на ОБСЕ во Скопје, Канцеларијата на програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) во Република Македонија.

Медиумски покровители на настанот беа: Македонска телевизија (МТВ) „Телма“ –телевизија „Алфа“ –телевизија, потоа дневните весници: „Коха“ „Вечер“ „Дневник“ и „Нова Македонија“. ЗЕЛС ЕКСПО го проследија поголем број на национални и локални медиуми, а во рамките на манифестацијата, МТВ организираше отворено студио преку кое во живо течеше слика од самиот настан. За манифестација, како и за активностите на локалните власти говореше претседателството на ЗЕЛС и поголем број присутни градоначалници. Преку медиумските покровители, една недела пред започнувањето на ЗЕЛС –ЕКСПО 2011“ беше обезбедена интензивна најава,

со 40 секунден спот во електронските медиуми, и со објава на плакатот на ЗЕЛС-ЕКСПО“ на ¼ страница во боја, во дневните весници - медиумски покровители. Претседателот на ЗЕЛС и двајцата потпретседатели имаа интервјуа во три дневни весници, а самиот настан беше проследен од речиси сите национални и локални медиуми.

Логото на ЗЕЛС во рамките на оваа манифестација беше видно истакнато на сите поважни пунктови: на бината, во панел-салите, на натписите на секоја општина –учесничка на манифестацијата. Во рамките на „ЗЕЛС –ЕКСПО 2011“ беа отпечатени 200 плакати, 700 роковници, 1500 приврзочи со знакот на ЗЕЛС, кои заедно со печатени материјали и списанија на ЗЕЛС, се делеа на посетителите и учесниците на манифестацијата.

„ЗЕЛС –ЕКСПО 2011“ имаше голем успех, особено во претставувањето на достигнувањата во процесот на децентрализацијата на власта, во меѓусебната размена на добрите искуства на општините и пред сè во

претставувањето на можностите на локалните власти за привлекување на нови инвестиции и развивање на локалната економија. Во „Метрополис арена“ два дена „пулсираше“ единството на сите локални власти од земјава, под чадорот на нивната национална асоцијација –ЗЕЛС. Беше изразен високиот степен на соработка меѓу градоначалниците, општинската администрација, чии штандови беа посетувани од голем број на граѓани, домашни и странски потенцијални инвеститори и пријателите од невладини и меѓународни организации, кои изразуваа задоволство од организирањето на оваа саемска манифестација.

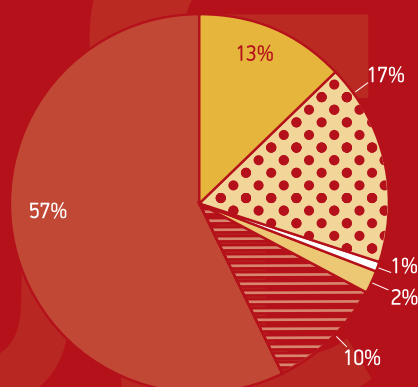

РЕАЛИЗАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА ЗЕЛС ЗА 2011 ГОДИНА

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИТЕ ОСТВАРЕНИ ВО 2011 ГОДИНА

ПРИХОДИ СПОРЕД ИЗВОРИ	ДЕНАРИ	УЧЕСТВО ВО ВКУПНИ ПРИХОДИ ВО %
Приходи од членарина	9,116,531.50	13.13
Приходи од донации	12,024,718.50	17.32
Приходи од камата и поз курсни разлики	497,384.00	0.72
Приходи од закуп	1,481,412.00	2.13
Приходи од услуги и други приходи	6,656,771.00	9.59
Пренесени вишок на приходи од мината година	39,650,579.50	57.11
Вкупно	69,427,396.50	100.00

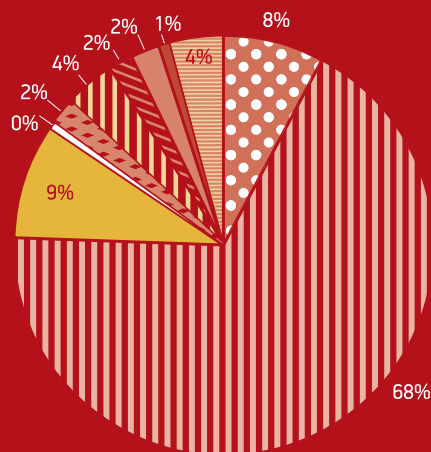
СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ОСТВАРЕНИ ВО 2011 ГОДИНА

- Приходи од членарина
- Приходи од донации
- Приходи од камата и поз курсни разлики
- Приходи од закуп
- Приходи од услуги и други приходи
- Пренесени вишок на приходи од мината година

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАТОРИ ВО 2011 ГОДИНА

ДОНАТОР	ДЕНАРИ	УЧЕСТВО ВО ВКУПНИ ПРИХОДИ ВО %
Швајцарска Агенција за Развој и Соработка Проект Самостојност на ЗЕЛС и услуги	1,009,151.00	8.39
Швајцарска Агенција за Развој и Соработка Проект Институционална поддршка	8,092,950.00	67.30
УСАИД	1,079,898.00	8.98
ЛОГИН	37,555.50	0.31
Заедница на романски општини	232,337.50	1.93
NALAS	447,575.50	3.72
UNDP	270,600.00	2.25
OSCE	246,000.00	2.05
GTZ RED	121,770.00	1.01
Други	486,881.00	4.05
Вкупно	12,024,718.50	100.00

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАТОРИ
ВО 2011 ГОДИНА

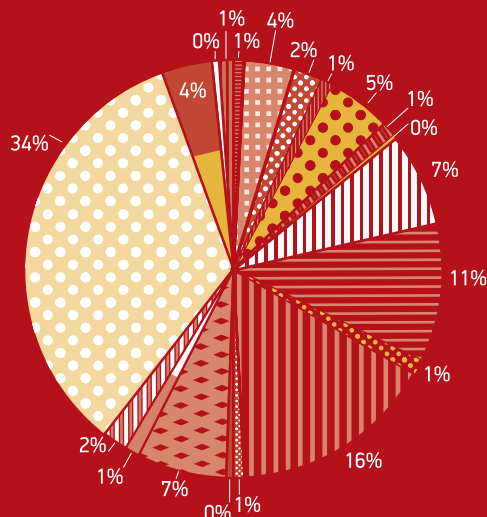
- Швајцарска Агенција за Развој и Соработка Проект Самостојност на ЗЕЛС и услуги
- ▨ Швајцарска Агенција за Развој и Соработка Проект Институционална поддршка
- УСАИД
- ЛОГИН
- ▨ Зедница на Романски Општини
- ▨ НАЛАС
- ▨ UNDP
- ОСЦЕ
- GIZ RED
- ▨ Други

ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ**Структура на расходите во 2011 година**

РАСХОДИ ВО 2011 ГОДИНА	ДЕНАРИ	УЧЕСТВО ВО ВКУПНИ РАСХОДИ ВО %
Трошоци за материјали (канцелариски материјал, потрошен материјал, средства за хигиена)	363,233.00	1.44
Трошоци за енергија (струја, парно и друго)	973,214.50	3.87
Трошоци за пошта, телефон, интернет услуги	419,980.50	1.67
Трошоци за поправка, сервис, услуги и надзор	299,241.50	1.19
Услуги за дизајнирање и печатење	1,261,389.50	5.01
Услуги за превоз	205,952.50	0.82
Трошоци за репрезентација (функционален трошок)	5,800.00	0.02
Трошоци за наем на простор и опрема за ЗЕЛС ЕКСПО	1,733,125.00	6.88
Трошоци за канцеларија во Брисел (активности, кирија и плата)	2,832,898.50	11.25
Трошоци за службени весници, огласи, објави	287,596.00	1.14
Трошоци за организирање на собрание, конференции, семинари, обуки (сместување и храна)	3,952,529.50	15.70
Регистрација на возила, премии за осигурување на опрема и возила	216,230.00	0.86
Банкарски трошоци	59,959.00	0.24
Интелектуални услуги (надокнада за експерти и преведувачи, адвокати, систематски преглед)	1,835,274.00	7.29
Трошоци за меѓународна соработка(членарина, котизација)	184,355.50	0.73
Трошоци за службен пат (патни сметки, авио билети)	615,047.00	2.44

РАСХОДИ ВО 2011 ГОДИНА	ДЕНАРИ	УЧЕСТВО ВО ВКУПНИ РАСХОДИ ВО %
Бруто плати, надоместоци и други примања на вработени	8,597,252.00	34.15
Набавка на опрема, опрема за симултан превод	1,032,862.00	4.10
Даноци што не зависат од резултат, негативни курсни разлики, судски такси	108,490.00	0.43
Поврат на средства од проект	192,742.00	0.77
ВКУПНО РАСХОДИ	25,177,172.00	100.00

РАСХОДИ ВО 2011 ГОДИНА

- Трошоци за материјали (канцелариски материјал, потрошен материјал, средства за хигиена)
- Трошоци за енергија (струја, парно и друго)
- ✳ Трошоци за пошта, телефон , интернет услуги
- ▨ Трошоци за поправка, сервис , услуги и надзор
- Услуги за дизајнирање и печатење
- ∨ Трошоци за репрезентација (функционален трошок)
- Трошоци за наем на простор и опрема за ZELS Ekspo
- ▨ Трошоци за канцеларија во Брисел (активности, кирија, плата)
- ▨ Услуги за превоз
- ∨ Трошоци за службени весници, огласи, објави
- ▨ Трошоци за организирање на собрание, конференции, семинари, обуки (сместување и храна)
- ✳ Регистрација на возила, премии за осигурување на опрема и возила
- Интелектуални услуги (надокнада за експерти и преведувачи, адвокати, систематски)
- ▨ Трошоци за меѓународна соработка(членарина, нотизација,)
- Трошоци за службен пат (патни сметки, авио билети)
- ▨ Банкарски трошоци
- Бруто плати, надоместоци и други примања на вработени
- Набавка на опрема, опрема за симултан превод
- Даноци што не зависат од резултат, негативни курсни разлики, судски такси
- ▨ Поврат на сретства од проект

**РЕАЛИЗАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИ ПЛАН
ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЗЕЛС ВО 2011 година**

	ПРИХОДИ	ПЛАНИРАНО ВО 2011 ГОДИНА	РЕАЛИЗИРАНО ЗА 2011 ГОДИНА	ОСТВАРЕНО ВО%
1	Вишок на приходи од минатата година	20,150,000.00	39,650,579.50	196.78
2	Членски придонес од општините	16,169,760.00	9,116,531.50	56.38
3	Приходи од донации	13,662,000.00	12,024,718.50	88.02
4	Приходи од извршени услуги, закуп и друго	1,214,240.00	1,481,412.00	122.00
6	Приходи од услуги и други приходи	2,520,000.00	6,656,771.00	264.16
7	Приходи од камата, курсни разлики	296,000.00	497,384.00	168.04
	ВКУПНО ПРИХОДИ	54,012,000.00	69,427,396.50	128.54
	РАСХОДИ	ПЛАНИРАНО ВО 2011 ГОДИНА	РЕАЛИЗИРАНО ЗА 2011 ГОДИНА	ОСТВАРЕНО ВО%
1	Трошоци за материјали (канцелариски материјал, потрошен материјал, средства за хигиена)	395,000.00	363,233.00	91.96
2	Трошоци за енергија (струја, парно и друго)	2,441,000.00	973,214.50	39.87
3	Трошоци за пошта, телефон, интернет	1,576,000.00	419,980.50	26.65
4	Трошоци за поправка, сервис, услуги и надзор	650,000.00	299,241.50	46.04
5	Услуги за дизајнирање и печатење и медиумска кампања	3,030,000.00	1,261,389.50	41.63
6	Услуги за превоз	910,000.00	205,952.50	22.63
7	Трошоци за репрезентација (функционален трошок) и реклама	550,000.00	5,800.00	1.05
8	Трошоци за наем на простор и опрема за ЗЕЛС ЕКСПО	3,965,000.00	1,733,125.00	43.71
9	Трошоци за канцеларија во Брисел (активности, кирија и плата)	7,542,000.00	2,832,898.50	37.56
10	Трошоци за службени весници, огласи, објави	220,000.00	287,596.00	130.73
11	Трошоци за организирање на собрание, конференции, семинари, обуки (сместување, опрема и храна)	7,185,000.00	3,952,529.50	55.01

	РАСХОДИ	ПЛАНИРАНО ВО 2011 ГОДИНА	РЕАЛИЗИРАНО ЗА 2011 ГОДИНА	ОСТВАРЕНО ВО%
12	Регистрација на возила, премии за осигурување на опрема и возила	632,000.00	216,230.00	34.21
13	Банкарски трошоци	105,000.00	59,959.00	57.10
14	Интелектуални услуги (надокнада за експерти, преведувачи, адвокати)	4,920,000.00	1,835,274.00	37.30
15	Трошоци за меѓународна соработка (членарина - котизација)	540,000.00	184,355.50	34.14
16	Трошоци за службен пат (патни сметки, авио билети)	1,210,000.00	615,047.00	50.83
17	Бруто плати, надоместоци и други примања на вработени	10,962,000.00	8,597,252.00	78.43
18	Набавка на опрема и софтвер	7,179,000.00	1,032,862.00	14.39
19	Даноци што не зависат од резултат, нег курсни разлики	0.00	108,490.00	0.00
20	Поврат на средства од проект	0.00	192,742.00	0.00
	ВКУПНО РАСХОДИ	54,012,000.00	25,177,172.00	46.61
	ВИШОК НА ПРИХОДИ НАД РАСХОДИ	0.00	44,250,224.50	

РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ

Бул. Куќан Јосифовски Пилеу Бр. 26 п. 3 мажине 1000, Скопје
E-posta: info@macedonia.cc

Ефект *macedonia*
ДРУШТВО ЗА РЕВИЗИЈА

Тел: (02) 2465-243, 2464-769
Факс: (02) 2401-372

До

Заведница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија

РЕВИЗОРСКО МИСЛЕЊЕ

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Заведница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија, кои вклучуваат биланс на состојбата на ден 31.12.2011 година и билансот на приходи и расходи за периодот кој што завршува на тој ден и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Законот за сметководство на непрофитни организации. Оваа одговорност вклучува: обликување, имплементирање и одржување на интерна контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка; избирање и примена на соодветни сметководствени политики; како и правење на сметководствени проценки коишто се разумни во околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обзгоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажувања на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на целокупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење финансиските извештаи, во сите значајни аспекти, даваат вистинита и објективна слика за финансиската состојба на 31.12.2011 година и приходите и расходите за годината која завршува на тој ден во согласност со Законот за сметководство за непрофитни организации во Република Македонија.

Скопје, 06.04.2012

За Ефект плус Скопје

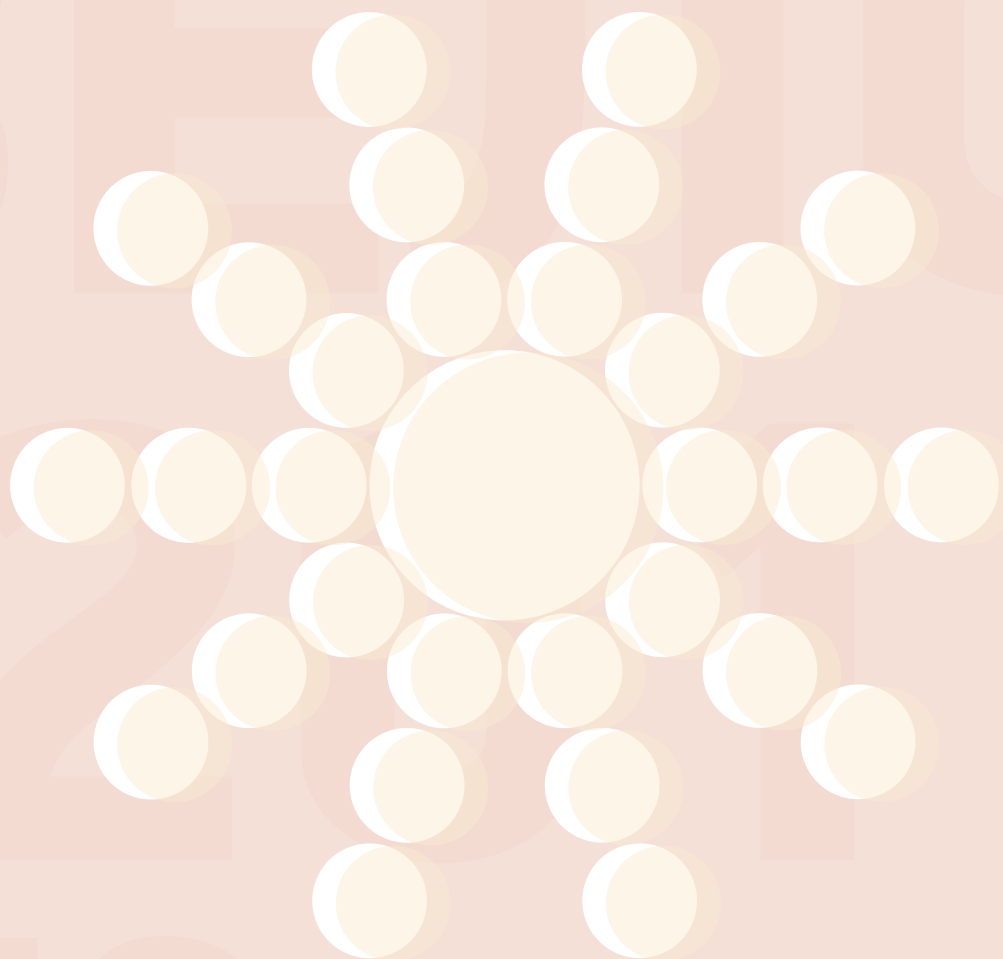
Овластен ревизор кој ја вршел ревизијата

Мирв Николова

Стручна служба на ЗЕЛС

Содржина

■ ВИЗИЈА, МИСИЈА И СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ НА ЗЕЛС	5
ЗА ЗЕЛС	5
ВИЗИЈА	7
МИСИЈА	7
СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ	7
■ НАЈВИСОКИ ОРГАНИ НА ЗЕЛС	11
ОРГАНИ НА ЗЕЛС	11
ГЕНЕРАЛНО СОБРАНИЕ	11
УПРАВЕН ОДБОР НА ЗЕЛС	14
НАДЗОРЕН ОДБОР	29
КОМИТЕТ НА СОВЕТИТЕ	31
■ КОМИСИИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ МРЕЖИ НА ЗЕЛС	33
АКТИВНОСТИ НА КОМИСИИТЕ И НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ МРЕЖИ	34
■ СИСТЕМАТИЗИРАНИ СТАВОВИ НА ЗЕЛС	55

■ АКТИВНОСТИ НА ЗЕЛС ВО ПОДГОТОВКА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ЗАКОНИ ОД ОБЛАСТА НА УРБАНИЗМОТ	72
■ ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА АДМИНИСТРАЦИЈАТА ОД ОПШТИНИТЕ	85
ТЕМИ И СОДРЖИНА НА ОБУКИТЕ	90
■ ДОМАШНА И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	103
МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА НА ЗЕЛС И ПОДДРШКА НА ЧЛЕНКИТЕ ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ЕВРОПСКИ ИСКУСТВА И ПРИСТАП КОН ЕУ - ФОНДОВИТЕ	111
■ ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ПРОМОЦИЈА	121
ЗЕЛС- ЕКСПО 2011	126
■ РЕАЛИЗАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА ЗЕЛС ЗА 2011 ГОДИНА	131
■ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ	138
■ СТРУЧНА СЛУЖБА НА ЗЕЛС	140

ЗЕЛС

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”,
Скопје

352.075.7(497.7)“2011”(047)

ГОДИШЕН извештај на ЗЕЛС за 2011 година / [подготвила Весна
Арсовска-Динковска]. - Скопје : Заедница на единиците на локалната
самоуправа на Република Македонија - ЗЕЛС, 2012. - 140 стр. : илустр. ;
22x23 см

ISBN 978-9989-186-64-6

1. Арсовска-Динковска, Весна [уредник]

а) Заедници на единиците на локалната самоуправа на Република
Македонија - 2011 - Извештаи

COBISS.MK-ID 91137290

Наслов: Годишен извештај на ЗЕЛС за 2011

Издавач:

Заедница на единиците на локалната самоуправа
на Република Македонија –ЗЕЛС

Адреса на издавачот:

ЗЕЛС

ул. „Женевска“ б.б. ПФ 32,
1000 Скопје, Република Македонија
Тел:02/3099033, Факс:02/3061994
e-mail:contact@zels.org.mk
www.zels.org.mk

Извршен директор

Душица Перишиќ

Заменик на извршниот директор

Ардита Дема-Мехмети

Подготвил:

Весна Арсовска-Динковска

Лекторирал: Момент мал

Превод на англиски:

Тренинг Центар Ц.Е.С

Фотографии: од Фотоархива на ЗЕЛС

Тираж: 300 (600) копии

Број на страници: 144

Илустрација: 22 x 20 cm

Дизајн и печат: Бригада Дизајн

